

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 19 juni 2025

Notulen van de raadsvergadering van 19 juni 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 9

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 43 leden, namelijk de heer T.S.J. Coşkun, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Crielaard, de heer S. Ceulemans, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, De heer D.J. van Dommelen, de heer G.F.E. Koster, de heer D.P.A. Tak, mevrouw M.E. Vogelaar, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer S.M. Bonte, mevrouw D. Yildirim, mevrouw I. van Wifferen, de heer T. de Haan, de heer R.T.J. van der Velden, de heer T. Roskam, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw S. Reitema, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer S. Soytekin, de heer M.H. Biljoen, de heer J. Vicario, de heer B. van Schaik, de heer R.N. Dahoe, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw D.A. van Groningen, de heer T. Kind, mevrouw V.A. Bruin, de heer M. Verhoef, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer N. Akhatab, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw J. Bokhove, de heer M.R. van Campenhout, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer T.J. Vonk, de heer F. Elbay, de heer L.P.A. Dekkers, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw S. van de Peppel en mevrouw A.J.A. Maassen.

Afwezig zijn: de heer T. de Haan van 15.30 uur tot 17.30 uur, de heer S.J.C. Becker en de heer E.P.J. Verweij

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R. Buijt, de heer B.J. van Rij, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: Mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat het griffierschap van 17.51 uur tot 17.54 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Beste mensen, zullen wij onze plaats gaan innemen? Dan open ik deze bijzondere raadsvergadering en ik heet u van allen hartelijk welkom. Ook altijd welkom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er zijn een aantal berichten van herinnering. De heer De Haan is tussen 15.30 uur en 17.30 uur afwezig, mevrouw Maassen die komt wat later en de heer Becker en de heer Verweij die zijn vandaag niet aanwezig.

2. Vaststelling van de agenda voor de bijzondere raadsvergadering van 19 juni 2025

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij de vaststelling van de agenda voor de bijzondere raadsvergadering van 19 juni 2025 en deze vergadering, die staat in het teken van de verantwoording over het jaar 2024. Zoals gebruikelijk bij de bespreking van de jaarstukken hebben we een vaste sprekersvolgorde en die ga ik weer even herhalen. Eerst de fractie van GroenLinks, dan Leefbaar Rotterdam, PvdA, VVD, Volt, D66, bedrijf voor de dieren, DENK, BIJ1, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA, Forum voor Democratie, Groep De Jong en dan nog het college. Het voorstel is om 2 uur spreektijd in te boeken. Ik wilde bijna zeggen ik neem aan dat u instemming heeft. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, de reden waarom ik vraag een halfuurtje erbij, de reden is echt, en dan wil ik u echt even meenemen. Ik ben raadslid, eenpitter, moet een hele jaarrekening doen. Wij hebben sprekers, die geven wij 5 minuten de tijd om iets te vertellen tegen ons. Ik krijg er 6 voor vandaag. Dat betekent dat ik 1 minuut overhoud om nog te kunnen interrumperen en mee te kunnen doen. Geef me dat ene minuutje erbij en dan heb ik net iets meer lucht om mee te kunnen doen aan het debat. Dat is eigenlijk de discussie die ik gewoon elke keer zie en ik ben het met u eens als het om één enkel onderwerp gaat, maar een volledige jaarrekening en ik krijg net zoveel als een spreker, vind ik het heel krap.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Ik ben graag bereid om een paar interrupties te doen bij mevrouw Verkoellen en dan krijgt ze die tijd automatisch erbij. Dus misschien kunnen we het zo oplossen.

De **VOORZITTER**: Ik ga even een praktische oplossing doen. Zijn we er als we iedereen gewoon een minuut erbij geven? Dan hoeft het niet gelijk een heel halfuur, maar dan is iedereen een minuut erbij en dan hebben we ook nog wat lucht voor interrupties. Aldus besloten.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Met grote dank.

De **VOORZITTER**: Heel goed. Aansluitend aan het debat over de jaarstukken 2024 is er een stemvenster, waarin u een besluit neemt over de jaarstukken en de bestemmingsvoorstellen over de aanbevelingen uit het COR rapport en eventuele moties. Zijn er nog leden die wat willen opmerken over de agenda? Niets, dan is de agenda hierbij vastgesteld. Er is een warme maaltijd voorzien rond 18.30 uur op de gebruikelijke locatie. We hebben ook nog om 16.00 uur op de doorloop nog wat lekkers, dus dan proberen we ook nog even te schorsen tussendoor. Er wordt goed voor u gezorgd.

3. *Mededelingen van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 23 en 24*

De **VOORZITTER**: De mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 23 en 24. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Niemand, dan constateer ik dat de lijst van ingekomen stukken met algemene stemmen is vastgesteld.

4.1. *Het voorstel tot vaststelling van het wijzigingsbesluit bestemmingsplan Zomerhofkwartier*

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij de hamerstukken, 4.1, het voorstel tot vaststelling van het wijzigingsbesluit bestemmingsplan Zomerhofkwartier. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Daar heeft de SP tegengestemd en ook de wijzigingen zijn niet voldoende. We blijven tegen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Dan met die opmerking wordt het stuk vastgesteld.

4.2. *Het voorstel tot vaststelling van de bestuurlijke lus bestemmingsplan Hoofdweg 480-490*

De **VOORZITTER**: Het voorstel tot vaststelling van het bestuurlijke lus bestemmingsplan Hoofdweg 480-490. Iemand? Nee, aldus besloten.

4.3. *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg'*

De **VOORZITTER**: Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg'. Niets? Dan is die hiermee vastgesteld.

4.4. *Het voorstel tot vaststelling van het voorbereidingsbesluit Landtong Rozenburg*

De **VOORZITTER**: Het voorstel tot vaststelling van het voorbereidingsbesluit Landtong Rozenburg. Niemand? Dan besloten. Mevrouw Verkoelen, excuus.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Tegen.

De **VOORZITTER**: Met die opmerking erbij ga ik hem alsnog vaststellen.

4.5. *Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze van de gemeenteraad van Rotterdam op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH)*

De **VOORZITTER**: Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze van de gemeenteraad van Rotterdam op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam-Den Haag. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ook tegen.

De **VOORZITTER**: Anderen? Niet. Met die opmerking erbij is die vastgesteld.

5.1. *Debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2024, de bevindingen van de accountant en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening*

De **VOORZITTER**: Dan komen we aan bij het verantwoordingsdebat. Bij het verantwoordingsdebat dient u de voorstellen onder de agendapunten 5.2 en 5.3 te betrekken en dat is het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat en het voorstel tot vaststelling van de aanbevelingen van de commissie tot onderzoek van de rekening naar aanleiding van de jaarrekening 2024, alsmede het verlenen van decharge aan het college voor het in 2024 gevoerde financieel beheer. Dus u mag alles in 1 keer doen. Dan gaan we beginnen met de volgorde zoals we die ook hebben afgesproken. De heer Biljoen staat als eerste op mijn lijst en hij heeft het woord.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik zal gelijk met de deur in huis vallen. Vandaag maken we de politieke balans op van het jaar 2024 en die balans is zorgwekkend. Als er 1 conclusie is die je na alle debatten over de jaarstukken moet trekken, dan is het deze. Dit college en met name enkele wethouders zijn wederom niet in control. Laat ik beginnen bij iets wat niet politiek is, maar wel wettelijk verplicht, de onderzoeken op grond van artikel 213a van de gemeentewet. Deze onderzoeken zijn bedoeld om beleid te toetsen op doelmatigheid en doeltreffendheid. De COR en meerdere raadsleden vragen hier al jaren om, maar we moeten constateren dat deze onderzoeken structureel niet worden uitgevoerd. Het is geen kleine administratieve missen meer, dit is bestuurlijke nalatigheid. Het college belooft nu al beterschap en wil de verordening herzien, maar dat roept vooral de vraag op, waarom moest

de COR dit überhaupt nog aankaarten? Waarom heeft het college hier niet eerder zelf de regie op genomen? Waarom zijn leden van dit college ervan overtuigd dat je doelmatigheidsonderzoeken alleen moet inzetten als het financiële consequenties heeft? De wendbaarheid, waar de COR ons op heeft geattendeerd, die staat ook rood, letterlijk. We hebben nauwelijks ruimte om bij te sturen en dat is in een tijd waarin onzekerheden over het gemeentefonds, klimaatkosten en sociaal beleid een buitengewoon zorgwekkende constatering.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Dank voorzitter. Puur vanuit interesse, lering en vermaak, hoeveel gemeentewet 213a onderzoeken zijn er in de vorige periode uitgevoerd?

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, encyclopedie Elbay, geeft u maar dat antwoord.

De **VOORZITTER**: De vraag is weer teruggeven. De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Nee, niet wegstijgen of weglopen, gewoon antwoord geven. Nul is ook een antwoord.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Wat wilt u daar dan mee zeggen, vraag ik via de voorzitter? In het vorige college zat u ook in. Wethouders van deze zaal zaten er ook in. Wat wilt u daar dan mee zeggen? Ik ben eigenlijk wel heel benieuwd wat u daar dan zo meteen in uw bijdrage over gaat vermelden, heer Elbay, zeg ik via de voorzitter.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, we hebben een verordening sinds 2015 en waarschijnlijk is dit ook uit aandacht ontsnapt van alle colleges hiervoor. Het is nu door de COR constateert. We hebben dit bespreekbaar gemaakt in de COR. We hebben dit kenbaar gemaakt bij het college. Dan moet u ook niet doen alsof dit het einde is van de wereld. Laten we hier lering van nemen en samen vooruitgaan. Dat is wat ik probeer uit te leggen.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank, voorzitter. Maar wellicht is het dan handig dat u goed luistert naar mijn woorden die ik heb gekozen, want ik heb aangegeven dat het pas na aankaarten van de COR en meerdere raadsleden en niet pas dit jaar, maar al meerdere jaren is gebeurd dat het college er nu pas actie op onderneemt. Ik continue, voorzitter. Ik ga verder. Want wie stuurt op maatschappelijke effecten, die moet daarvoor wel begrijpelijke informatie krijgen, voorzitter, en dat gebeurde afgelopen jaar wederom veel te weinig. Maar dan, voorzitter, ga ik iets met wat wel politiek is, want het jaarrekeningproces is opnieuw ontspoord. De veegbrief leest als een terugkerend ritueel van te late aanlevering, fouten die niet meer hersteld kunnen worden en administratieve correcties die pas achteraf opvallen. Bij wethouder Buijt constateren we dat de aanlevering van stukken bij de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond, de GRJR, te laat is, wat leidt tot ongecorrigeerde fouten in de jaarstukken. Hoe kan dat? Ondanks strikte afspraken, toezeggingen die u persoonlijk maakte dat de definitieve afrekening van zorgaanbieders, die op 22 april wordt ontvangen, dat u dan toch niet over een goede inschatting kan beschikken? Alle latere aanpassingen in de cijfers

die leiden tot de vertraging van de publicatie van de jaarstukken en dan wordt er dus geen correctie uitgevoerd omdat er geen tijd voor is. Voorzitter, dat is wat GroenLinks betreft onacceptabel. We praten hier over jeugdzorg, over de kwetsbare Rotterdammers. Een tekort van ruim 9 miljoen in 2024 op de jeugdzorg is niet zomaar een ongecorrigeerde fout die we doorschuiven naar het volgende P&C product. Het betreft een wezenlijke afwijking die direct inzichtelijk moet zijn. Bovendien is in de commissie naar voren gekomen dat een fout met pgb jeugdhulp, die voor de tweede herziening in 2024 uitsluitend voor het jaar 2024 is hersteld, pas in de Voorjaarsnota 2025 structureel wordt verwerkt. Dit duidt op een gebrek aan in control zijn op deze portefeuille. Als de wethouder niet structureel stuurt op kwaliteit, wordt hij elk jaar overvallen door zijn eigen cijfers. Dit is dweilen met de kraan open. Dit vinden wij bestuurlijk falen. Mijn collega Tak zal in zijn bijdrage straks een voorstel doen om dit te repareren. Dan voorzitter, in een stad waar duizenden Rotterdammers worstelen met schulden, gezinnen in armoede leven, het aantal voedselbankgebruikers in de afgelopen jaren stijgt en kinderarmoede in wijken als Tarwewijk nog steeds ontzettend hoog is, is het onbegrijpelijk dat er sprake is van stelselmatige vrijval van armoedegelden en onderuitputting van budgetten, oftewel het geld voor armoedeproblematiek wordt niet uitgegeven. We zagen het in 2023 en ook in 2024 was er weer vrij veel in het armoedefonds, want er is een afspraak gemaakt om jaarlijks 830.000 euro uit de bestemmingsreserve armoedefonds te laten vrijvallen. Dit is een bewuste keuze van dit college, waar GroenLinks absoluut niet uit achterstaat en ook nog steeds niet uit te leggen vindt, want het strookt gewoon niet met de behoefte in deze stad. Er zijn heel veel Rotterdammers die aan ons vragen, hoe kan dit? Want dit betekent dat de hulp niet terechtkomt waar die het hardst nodig is. Als je dat controleert in de jaarstukken, dan zoek je je een ongeluk, want er zijn onduidelijke boekingen en er wordt geschoven met miljoenen tussen programma's zonder transparante toelichting of verklaring van het college, behalve het gebruik van slechts twee woorden, technische wijziging. Maar voor mensen in armoede is niets technisch, zij hebben recht op helderheid en actie en dat is precies wat er ontbreekt. Het gebrek aan transparantie is onacceptabel en belemmert ook de raad in haar controlerende taak. Bovendien hoort je armoedebelief recent te zijn, zichtbaar te sturen op resultaten en je middelen maximaal te benutten. Dit college laat het liggen, maar zo meteen zal collega Vonk hier ook een voorstel over doen, waar GroenLinks volledig achter staat. Ook bij wethouder Achbar zien we hele zorgwekkende signalen. Hij gaf geen aanleiding te zien voor de 213a onderzoeken in zijn portefeuille en dat is precies het probleem. Deze onderzoeken zijn er niet alleen voor wanneer iets misgaat. Ze zijn er om van te leren, te verbeteren en beleid te toetsen op activiteit. Maar als een wethouder dat niet nodig vindt, hoe moeten we dan vertrouwen dat dit beleid werkt? Want ook in de subsidieketen zien we pas dat na incidenten wordt bijgestuurd. Pas na Dona Daria komt er een eenduidig formaat. Pas na extrapolatie van fouten worden standaardbrieven verstuurd. Deze wethouder leert alleen van fouten als hij daartoe gedwongen wordt en dat vinden wij onvoldoende. Dus ik wil ook graag zo meteen nog een reflectie van de wethouder, nu we toch een aantal weken verder zijn sinds het laatste gesprek. Dan voorzitter, mobiliteit, in de jaarstukken nauwelijks terug te vinden, alsof de mobiliteit er financieel niet toe doet, terwijl we weten dat mobiliteit bepalend is voor de leefbaarheid, bereikbaarheid en klimaatopgave van onze stad. Tegelijkertijd zegt dit ook alles, want dit is wat er gebeurt als je de stad laat besturen door vier auto partijen. Er wordt asfalt gespaard, blijft het ov onderbenut, blijven de fietsen in de kou staan en wordt er wel heel hard gewerkt aan de doorstroming van de auto's, maar halen we de college targets bij lange na niet. Voorzitter, maar gelukkig hebben we wethouder Van Rij, onze schatkistbewaarder die verantwoordelijk is voor de grote organisatiebezuiniging, zonder duidelijke onderbouwing, zonder strategische visie, oftewel het kiezen voor Rotterdam.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Dank, voorzitter. Mijn vraag aan de heer Biljoen is of er ook zaken zijn op het gebied van klimaat waar hij trots op is.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Of er zaken zijn op het klimaat waar ik trots op ben. U bedoelt voor Rotterdam of voor landelijk?

De **VOORZITTER**: U bent wel heel de tijd bezig om wederzijds vragen te stellen, dus dat is even wel een opmerking. Probeer hem even zo volledig mogelijk, maar ook als het kan een antwoord. De heer Elbay.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik zou graag een antwoord op mijn vraag willen.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De **VOORZITTER**: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, er wordt een specifieke klimaatvraag gesteld en ik ben klimaatwoordvoerder, dus u mag die vraag ook aan mij stellen. Het is wel zo dat het klimaat collegetarget is gehaald, voor 2026 25 procent reductie ten opzichte van 1990. Dat is vorig jaar al gehaald. U wil vaak dat we daar een chapeau voor geven. Wij zeggen ook dat target is gehaald, dat is mooi. Wat we niet halen, is ons doel voor 2030 en 2050. Met inzet van dit college zijn we niet dichterbij gekomen met het behalen van die doelen. Dat is wat nu belangrijk is om te noteren als het gaat over klimaatinzet. U heeft zelf gezegd we hebben een klimaatnoodtoestand, ik zie niet dat dit college daarnaartoe werkt. Daar heeft u een antwoord.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): In dat geval, als we zo flauw gaan doen, het vorige college waar uw partij wel in zat, aan het einde van de rit was de uitstoot hoger dan het begin van de rit. Dat is bij dit college niet het geval. Dank u.

De **VOORZITTER**: Ik ben een beetje het overzicht kwijt. De heer Elbay, denk ik. Die is aan het woord nu.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, ik heb een duidelijk antwoord gekregen, namelijk dat we stappen maken en stappen zetten in dit college. We hebben 30 kilometerzones uitgebreid in wel 115 straten. We hebben CO2-reductie behaald in de stad. We hebben ambitieuze klimaatplannen voor onze stad. Dit college maakt daarin stappen, waar we simpelweg trots op kunnen zijn. Het is ook mooi om te zien dat mevrouw Morkoç haar eigen partijgenoot, fractiegenoot tegensprekt in die zin. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, volgens mij moet de heer Elbay even zijn oren laten checken, want ik heb dat absoluut niet gehoord. Mevrouw Morkoç spreekt mij niet tegen, zelfs de heer Roskam spreekt mij niet tegen, dus laten we het daarbij dan laten. Voorzitter, ik hoorde u een aantal opsommingen doen van dingen die in theorie kennelijk het college heeft gehaald. Dat zijn alleen in theorie, de Rotterdammer heeft er letterlijk nog niets van gemerkt.

Maar, voorzitter, ik ga verder, want we waren bij wethouder Van Rij over Kiezen voor Rotterdam. Want in 2024 zijn er slechts wat incidentele maatregelen geweest en wij maken ons dus echt heel veel zorgen. Niet alleen of hij het financieel wel rond krijgt, maar vooral over onze ambtenaren, die mogelijk hun baan verliezen en sowieso grote onzekerheid ervaren. Want die is er, net als vorig jaar, en ik hoop dat de gemeente dit dan ook heel serieus meeneemt in de keuzes die er worden gemaakt. Maar ik sluit wel af met goed nieuws, want great is finally doing great. Alles is functioneel binnen het project sinds 1 juni. Tot zover de eerste termijn.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. U gaat redelijk snel, mijnheer Biljoen. Ik wil nog graag even terugkomen, via de voorzitter, op kiezen voor Rotterdam, want dat vind ik een belangrijk onderwerp, waar het college in mijn ogen terecht voor heeft gekozen. Elk zichzelf respecterende organisatie van de omvang als gemeente Rotterdam kijkt eens in de zoveel jaar serieus naar zijn eigen bestand van medewerkers en kijkt wat is effectief? Wat is efficiënt? Wanneer kunnen we meerwaarde halen? Op welke plek kunnen we meerwaarde halen en waar zijn we niet efficiënt en effectief? Ik haal niet helemaal uit uw verhaal wat uw kritiek is. Bent u tegen het programma Kiezen voor Rotterdam? U zegt mensen hebben onzekerheid. Daar ben ik overigens ook nooit voorstander van, maar als je kiest voor Rotterdam en je kiest voor serieus kijken naar je workforce, dan moet je keuzes maken. Of bent u tegen de manier waarop het wordt uitgevoerd? Dat het niet structureel genoeg gebeurt, dat er te weinig gebeurt. Wat is precies uw kritiek?

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, het is eigenlijk een mix van beide. Kiezen voor Rotterdam, het target was 150 miljoen en daarna komt de uitwerking. Daar stoken wij tegenaan. U geeft het zojuist ook aan, elke serieuze organisatie die moet inderdaad ook kijken naar zijn personeelsbeleid. Maar als je eerst zegt we gaan 150 miljoen bezuinigen en vervolgens kijken hoe we dat dan gaan regelen, dat valt bij ons niet in goede aarde.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Sorry, voorzitter. Het gaat u dus eigenlijk meer om het feit dat het als bezuiniging wordt gepresenteerd en niet over de efficiëntie van de gemeenteorganisatie van de gemeente Rotterdam. Heb ik dat zo goed begrepen?

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Ja, dat heeft u goed begrepen en dan met name ook over het feit dat er dan waarschijnlijk vaste banen verdwijnen en we daardoor dan weer inhuur krijgen. In de commissie hebben we daar ook een debat over gehad, daar zijn wij volgens mij elkaar tegengekomen dat het niet heel erg fijn is als we dat gaan doen in het Kiezen voor Rotterdam.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Ik ben het volledig met u eens. Die inhuur maak ik me ook zorgen over, maar daar heeft de wethouder een toezegging in gedaan dat die daar serieus naar gaat kijken. Het kan niet zo zijn als je kiest voor Rotterdam, dat de inhuur dan vervolgens stijgt. Absoluut, helemaal eens. Maar tegelijkertijd het serieus of het eens in de zoveel tijd kijken naar de organisatie, de efficiëntie en effect activiteit van je organisatie, daar kunnen we toch niet op tegen zijn? U zegt dit wordt als bezuiniging gepresenteerd, ik ben er niet op

tegen. Ik denk dat ze dat goed gedaan hebben. Maar dat is ook een stukje cement, het feit dat je serieus kijkt naar de organisatie en kijkt waar je effectief en efficiënt bent. Daar moeten we het toch met zijn allen over eens zijn.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, maar dat hoort u mij ook niet zeggen. Dat spreek ik ook niet tegen.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog. U bent al klaar, helemaal goed. Dan gaan wij door met de heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Voorzitter, vandaag spreken we over de jaarrekening 2024, de jaarrekening van onze raad, een jaarrekening die de financiële vertaling is van besluiten die wij als raad hebben genomen en het college voor ons heeft uitgevoerd. Als we terugkijken naar '24, dan blikken we automatisch terug op een bewogen jaar. Een jaar waarin twee collega's uit de raad stapten en naar het kabinet gingen, een jaar waarin we afscheid nam van burgemeester Aboutaleb en samen op zoek gingen naar zijn opvolger. Een jaar waarin veel nieuwe gezichten hun intrede deden in deze raad, waaronder onze huidige burgemeester, maar het was ook een financieel bewogen jaar, waarin we keuzes maakten die hun weerslag hadden in de stad. Het ravijnjaar stond voor de deur en dit college stuurde destijds met wethouder Struijvenberg, beterschap nog Maarten, bijtijds bij, waardoor we ons nu niet hoeven voor te bereiden op een ravijn, maar verder kunnen bouwen aan de stad. Verder bouwen, dat loont. De investeringen die we doen in de stad vertalen zich in hoge opbrengsten voor de stad. Kortom, door de inspanningen van Zeegers en Simons groeit de Rotterdamse economie, oftewel niet het belastingpercentage omhoog, maar investeren om vooruit te gaan. Voorzitter, dat ondanks dit kabinet, dat met extra belastingen en nationale kop op onze industrie zorgt dat wij binnen de EU op achterstand worden gebracht. Het bewijst maar weer stilstand is geen optie, niet hier op de Coolsingel en helemaal niet daarbuiten. Juist daarom is Leefbaar Rotterdam er, want ook in '24 hebben we weer veel voor elkaar gekregen, waar we heel trots op zijn. Zo zijn we er trots op dat, ondanks de opgelegde spreidingswet, we de grenzen van onze stad dicht hebben weten te houden. Het asielquotum is overeind gebleven, wat geen vanzelfsprekendheid is, maar met vastberadenheid, politieke moed en doorzettingsvermogen is het gelukt. We zijn ook de straat opgegaan of eigenlijk de metro ingetrokken om van bewoners te horen wat er beter en veiliger moest aan het ov. Dat hebben we vertaald in een actieplan voor een veiliger ov.

De **VOORZITTER**: De heer Tak heeft een vraag.

De heer **TAK** (pvda): Dank u, voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraag aan Leefbaar Rotterdam. Hoe trots bent u eigenlijk op het feit dat u 8 miljoen euro heeft verdiend door minder Oekraïners op te vangen dan eigenlijk de doelstelling is?

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Ik vind dat eigenlijk dus heel goed. Dat is de wet huidig ook met sobere opvang, dat ze minder heeft opgevangen, maar met sobere opvang dat we gewoon 8 miljoen hebben overgehouden om te investeren in de stad. Vind ik al een prestatie.

De **VOORZITTER**: U mag uw vervolg betogen.

De heer **ROSKAM** (lr): Goed, dank u, voorzitter. Collega Bruin heeft zich vastgebeten in de strijd tegen huisjesmelkers en schimmelverhuurders. Waar anderen liever wegstijgen of de

schimmelpandeigenaren raadszetels uitdelen, zit Vanessa ze in de nek. Verhuurders die recht hebben op niets meer en niets minder dan een leefbare woning, de lat ligt soms niet eens zo hoog. Ook wethouder Buijt liet dit jaar weer zien dat daadkracht werkt. De aanpak van overlastgevende buitenslapers heeft een merkbaar effect gehad. Terwijl bewoners ons mailen over onhoudbare situaties, van onder geplaste portieken tot angst om door het Museumpark te lopen, zorgt Buijt ervoor dat wordt ingegrepen, niet met loze woorden, maar met acties. De mensen worden van straat gehaald, krijgen begeleiding, perspectief en/of worden teruggeleid naar het land van herkomst. Ook gaan we onverdroten voort met de zorg- en wijkrestaurants waar ouderen gezamenlijk de maaltijd kunnen genieten en we werk maken van gemeenschapszin.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, begrijp ik nou goed dat Leefbaar trots is op het beboeten van buitenslapers of wat bedoelt u nou precies met dit punt?

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Ik ben er trots op dat we geen gratis opvang bieden aan eenieder, maar dat we mensen helpen om hun leven weer op de rit te krijgen. Daar ben ik trots op.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Dus u bent in de veronderstelling, voorzitter, dat de problematiek is verbeterd en dat we niet een probleem hebben met de buitenslapers beboeten en de problematiek daaromheen?

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Volgens mij is dit debat in de commissie meermaals gevuld. De boetes waren inderdaad een manier, want volgens, mij uit mijn hoofd, drie boetes had je nodig om mensen inderdaad terug te kunnen sturen. Dus ja, het is nodig in het systeem om de mensen te kunnen helpen. Is de problematiek opgelost? Nee. Ik zag vanochtend ook nog iemand buiten slapen bij de singel, maar ik ben wel blij dat de gemeente wel zijn best doet om dat soort mensen vooruit te helpen om hun leven weer op de rails te krijgen.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **ROSKAM** (lr): Tot slot, we hebben in '24 een begin gemaakt met erfpacht, een dossier dat de komende jaren zeker nog zal spelen en wat Leefbaar Rotterdam betreft niet snel genoeg opgelost kan worden. Voorzitter, met Leefbaar Rotterdam in het college zien we een stad die beweegt, die bouwt, die vooruit wil. Dat zien we terug in de cijfers, dat voel je op straat. We zetten stappen en we maken keuzes en we staan pal voor onze stad. Daar mogen we best trots op zijn en deze jaarrekening is de stille getuige daarvan. Maar goed, dan even de targets nog. 4 op groen, voor 4 moet nog een meting volgen en 7 staan op rood. Op het eerste gezicht zeg je dan jongens, dat is gewoon slecht. Laten we wel wezen. Maar wie verder kijkt, ziet dat de Wijk aan Zet er bijna is, maar niet helemaal. Dienstverlening, digitalisering zou er moeten zijn. Bouwen, niet gehaald, maar voor dit jaar hebben we wel het aantal woningen gehaald, 3751 op een target van eigenlijk 3500 voor het jaar. Ik zeg het niet vaak in deze zaal, maar in dit geval wel toch een compliment voor mevrouw Zeegers. Waar de heer Versnel het eerste jaar zijn target gehaald had voordat hij zijn stoel had opgewarmd, gaat het nu toch stroever. 632 mensen in de bijstand.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Roskam, de heer Dekkers heeft nog een vraag.

De heer **DEKKERS** (volt): Even een aanvullende of verduidelijkende vraag. U zegt dus het target is niet gehaald en daarvoor geef ik een compliment aan de wethouder?

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Het cumulatieve target is niet gehaald, dus cumulatief gezien lopen ze nog achter, maar het aantal woningen dat voor dit jaar bijgebouwd zou worden, dat is tussen 3500 en de 4000, dat is wel gehaald, maar cumulatief loopt ze nog achter. Dus in die zin vind ik het wel fijn dat er groei zit in de bouw van het aantal woningen, dus het geeft ook een beetje vertrouwen voor het komende jaar. Dus vandaar het compliment. De heer Versnel was ik gebleven. 632 mensen nog in de bijstand in plaats van een baan, zoals belooft. Hij kent mij natuurlijk ook nog van de vorige periode, want toen zei ik tegen wethouder Moti destijds, wat zegt u tegen deze mensen, wethouder? Maar goed, wethouder Versnel, of moet ik zeggen wethouder vertraagd. Tot slot zien we dat de verkeersveiligheid achterblijft en de buitenruimte een rommeltje is. De heren De Waard en Van Schaik zullen er dan ook op toezien dat dit op orde komt, zelfs als de wethouder een onuitgesproken ambitie heeft om naar Vlaardingen vertrekken, zoals een van zijn illustere voorgangers. Dan nu de financiën en ik zal het kort duiden op dat vlak. Een goedkeurende verklaring van de accountant, verantwoording van rechtmatigheid binnen de norm, een weerstandsvermogen van 1,6, solvabiliteit boven de 50 procent, allemaal cijfers die dik in orde zijn, maar menig Rotterdammer weinig zegt. Het structureel exploitatiesaldo is negatief, maar minder dan begroot. Zoals in de commissie BOFV aangegeven, zitten we op koers met Kiezen voor Rotterdam en de bestuurlijke opgave zorg om deze structureel op orde te krijgen. Samenvattend zou je kunnen zeggen de soep werd niet zo heet gegeten. Maar laten we niet vergeten dat meevallers als een gemeentefonds en een parameter bij het grondbeleid niet te begroten zijn en die daargelaten zitten we met die realisatie heel goed in planning. Kortom, prima. Rest mij nog 1 ding te zeggen, want tijdens de voorbereiding voor dit debat realiseerde ik me dat ik dit keer geen Roskam & Rozema motie heb voor wethouder Zeegers. Mijn excuses daarvoor, maar liever geen motie dan een overbodige. Dus tot zover, voorzitter. Bedankt.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, mag ik vragen waarom u het helemaal niet heeft over het feit dat we het armoedebelief geld niet opgemaakt maakt hebben? Mag ik u vragen waarom u het helemaal niet heeft over de onderbesteding met betrekking tot de informele zorg? Papier is geduldig, ik snap het helemaal wat Leefbaar doet. Ik ben reuze benieuwd als ze weer in de oppositie zitten, of ze dan weer keihard met mij al die achter de komma punten wel aan de orde stellen. Waarom heeft u het daar niet over? Waarom heeft u het niet over de onderbestedingen? Kwalijke zaken, allemaal sociale aspecten.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Er zijn meer onderbestedingen. We hebben ook volgens mij onderbestedingen bij de gemeentelijke projecten, maar bijvoorbeeld bij het armoedefonds, vorige periode waren er inderdaad ook onderbestedingen op het armoedefonds. Ik weet de discussies met wethouder Grauss nog, maar ik moet ook wel zeggen dat dit college heeft 20 miljoen extra op armoede gezet. Dus er is een onderbesteding. Ik weet het, we zijn ons daar bewust van. We voeren daar ook de discussies over en ik heb ze nu niet allemaal opgenomen in mijn spreektekst, als dat is wat mevrouw Verkoelen graag had gehoord.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Wat ik graag zou willen, is dat Leefbaar zou stoppen, na 3 jaar, om te blijven wijzen naar vorige colleges. Mijn hemel. U begint een beetje op mijnheer Coşkun te lijken, die het ook altijd over 1872 heeft. Ik vraag het aan u. Ik vraag aan u voor deze periode hoe het zit.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Coşkun is ook niet voor niets onze nestor, moet ik ook nog wel even memoreren. De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Ik gaf dat juist in mijn antwoord aan, want ik zeg wat dit college gedaan heeft. 20 miljoen extra voor armoede. Ja, er is een onderbesteding, dat zijn we met elkaar eens, maar wij zetten wel extra in op die onderwerpen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ja, maar ik kan er wel 40 miljoen bijzetten. Als u onderbestedt, dan heb ik er toch niets aan wat u erop zet? Wat is dit nou? U begroot 40 miljoen, maar we doen onderbesteden. Is precies hetzelfde als ik tegen mijn kinderen zeg jullie krijgen wel zakcenten, maar ik geef het ze vervolgens niet. Dan zeggen ze waar blijft het geld? Dat heb ik nog in mijn portemonnee, maar jullie krijgen het wel.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Als u de Voorjaarsnota bekijkt, dan ziet u dat die 20 miljoen wel gewoon op is. Volgens mij in 2028 wordt nog de laatste tranche uitgegeven. Die 17 miljoen is dan al uitgegeven in deze periode.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Daar gaat het mij om. Wat doet u nou in deze periode? Vol opmaken, dat is toch waar Leefbaar voor staat? Kom op. Niet in 2028, want dan zit u weer met mij in de oppositie.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik denk dat inderdaad in het Noord-Koreaanse parlement de heer Roskam zeer goed zou gedijen na deze kritiekloze bijdrage, maar ik zou u graag willen vragen, waar is Leefbaar Rotterdam nou niet tevreden over over 2024? Want dat hoor ik niet.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Dan heeft u misschien niet goed geluisterd. Buitenruimte, verkeersveiligheid, de targets daar zijn gewoon niet op orde. Daar ben ik niet tevreden over.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik vraag het natuurlijk omdat er vorig jaar best wel grote bezuinigingen door deze coalitie zijn doorgevoerd en ik had eigenlijk gehoopt dat uw partij daar ook die pijn voor had gevoeld, maar die hoor ik niet. Maar goed om te weten dat het Leefbaar Rotterdam dus helemaal geen zak kan uitmaken.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Dat is het waardeoordeel van de heer Tak. Punt.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, ik heb ook een vraag voor de heer Roskam, maar ik moet even mevrouw Verkoelen corrigeren, want ik heb nooit gezegd dat het rampje 1872 was, dat was 1672. Toen was de regering radeloos, het volk redeloos en het land reddeloos. Dat was 1672, zeg ik maar. Toen moest ik helaas nog geboren worden. Maar, mijnheer Roskam, u bent zo trots en u zegt vol trots het weerstandsvermogen is 1,6. Maar vindt u niet dat dat eigenlijk schandalig hoog is in een stad waar we zoveel behoefte hebben en zoveel bezuinigingen zijn toegepast? Een weerstand van 1,6 is gewoon te hoog. Of bent u dat niet met mij eens?

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): We hebben het over de jaarrekening '24 en als je in december opeens 20 miljoen vanuit het gemeentefonds erbij krijgt, dan schiet een weerstandsvermogen omhoog. Je kan niet verwachten van een college dat ze in 2 weken tijd die 20 miljoen weer weten uit te geven. We hebben afgesproken aan 1, dus bij de Voorjaarsnota zal er ongetwijfeld weer gewerkt worden om die 1,6 richting de 1 te doen, zodat er geïnvesteerd kan worden, in de stad, in de punten waarvan wij in als raad besluiten dat ze nodig zijn.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog, de heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Ik was klaar na de bijdrage van het annus horribilis van onze nestor.

De **VOORZITTER**: Dan is de heer Biljoen nog, die een vraag heeft.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, dan wil ik alleen nog concluderen, na de discussie Roskam versus Verkoelen, dat Leefbaar Rotterdam armoedevrijval en onderuitputting niet belangrijk vindt.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Ik kan zeggen dat het vorige college waar GroenLinks in zat het 20 miljoen euro minder waard vond, armoede, want dit college zet er 20 miljoen extra tegenin. Dus wij doen wat, u deed niets. Waarvan akte. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik gebruik toch nog even de paar seconden. Nee, u hoeft er niet meer op te reageren. Ongelooflijk, een Leefbaar met zoveel zetels die maar blijft terugwijzen naar vorige colleges. Wat een kinderachtigheid. Kom op. Toon eens ballen en ga eens na 3 jaar zelf je eigen beleid ter discussie stellen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we vanzelf over naar de heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, Rotterdam rekent op ons vandaag. Rotterdam rekent op ons omdat mensen hopen dat deze gemeenteraad kiest voor het herstel van de sociale basis. Rotterdam rekent op ons omdat de gemeenteraad beslist vandaag over het jaarresultaat van 2024. Afgelopen jaar was een zwaar jaar voor Rotterdam, niet voor Leefbaar Rotterdam, maar wel voor Rotterdam als stad. Dit college heeft, zoals mevrouw Maassen het vorig jaar bij de Voorjaarsnota verwoordde, pijnlijke keuzes gemaakt. Er is fors ingegrepen op de sociale basis en het welzijn van deze stad. Tal van organisaties, zoals Big Friends of onze GGZ

inloopvoorzieningen, verdwijnen. Dat alles omdat het verhogen van de toeristenbelasting door deze coalitie wordt gezien als een ingrijpendere maatregel dan het bezuinigen op het welzijn van onze eigen stadsgenoten. Of om wederom met mevrouw Maassen te spreken, het doel is eerst in de zwarte cijfers komen voor er weer geld wordt uitgegeven. Voorzitter, het moge duidelijk zijn dat GroenLinks en PvdA een andere keuze hadden gemaakt. We hebben vorig jaar alles op alles gezet om het sociale hart van onze stad overeind te houden. Maar we hebben de hoop niet opgegeven, er is namelijk ook goed nieuws. De resultaten over 2024 vallen maar liefst 64 miljoen euro hoger uit dan begroot. Zwarte cijfertjes, zeg ik tegen de heer Elbay. 64 miljoen euro, wat zou je daar allemaal mee kunnen doen? Dat is de centrale vraag vandaag. Het kan wat ons betreft niet zo zijn dat er wel hard wordt ingegrepen als er tegenvallers zijn, maar de gemeente niet thuis geeft als er 64 miljoen euro over is. Daarom hebben mijn collega's en ik afgelopen week in de commissies gevraagd aan de wethouders of ze overwogen hebben om hun plannen bij te stellen. Wat schetst onze verbazing? Bij niemand ging er een belletje rinkelen. Laten we het meest schrijnende voorbeeld noemen. Zowat de gehele gemeenteraad heeft meermaals haar ongenoegen geuit over gebrek aan meetbare voortgang op welzijn. Ook over 2024 is die totaal afwezig. De commissie tot onderzoek van de rekening stelde wethouder Achbar er notabene vragen over. Toen gaf de wethouder aan dat hij het niet noodzakelijk vindt om te onderzoeken wat de gevolgen zijn van zijn beleid. Kortom, terwijl afgelopen jaar hij de meest pijnlijke bezuinigingen moest uitvoeren, duikt hij weg achter zijn colleegetafel als wij vragen om meetbare resultaten. Zelfs opvolging geven aan een aanbeveling van onze eigen financiële experts vindt hij te veel en hij kwam niet verder dan de vormgeving van onze jaarstukken. Voorzitter, mijn partij vindt het een ware schande dat we precies weten dat de heer Achbar in zijn eentje een derde van alle dienstreizen heeft afgelegd, maar dat inzage in zijn prestaties als wethouder voor Rotterdam totaal ontbreekt. Deze wethouder haalt zijn schouders op als we hem vragen of hij met dit overschot ruimte ziet om de meest pijnlijke maatregelen terug te draaien of de doelstelling voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen alsnog te halen. Op het laatste maakte de gemeente afgelopen jaar maar liefst 8 miljoen euro winst. Deze wethouder voert gewoon Leefbaar beleid uit, die geeft u een compliment omdat u geld overhoudt, terwijl u eigenlijk uw eigen doelstellingen niet haalt.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin heeft een vraag.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Voorzitter, ik vind de verbanden die de heer Tak legt met betrekking tot dienstreizen, of het achter een bureau schuilen of dat soort dingen, hoe de wethouder zijn werk doet en daar dan een link legt met dienstreizen, vind ik echt wel een hele vreemde, terwijl de heer Tak ook donders goed weet dat deze wethouder reizen maakt naar Brussel en dat die ook in het totaalplaatje worden meegenomen. Volgens mij wordt u op uw wenken bediend, want volk komt binnenkort daar nog een debat over.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Soytekin. Waar hoort de wethouder in eerste zin te zijn, in Rotterdam of in het buitenland?

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Als de heer Tak deze discussie echt wil voeren, dan vind ik dat ook prima. Ik vind dat de wethouder moet zijn daar waar het nodig is. Dat is vaak in Rotterdam en dat geldt voor een hoop wethouders, dat het ook een aantal keren in het jaar in het buitenland is, om Rotterdam te vertegenwoordigen, om kennis op te halen en voor andere hele belangrijke zaken.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, we gaan inderdaad deze discussie nog voeren, maar de wethouder economie, daar vind ik het heel goed van uit te leggen dat die de hele wereld afreist om te zorgen dat er in de haven ook groene, duurzame bedrijven komen. Van de wethouder welzijn, die afgelopen jaar hard moest ingrijpen in zijn portefeuille, vind ik het niet te begrijpen dat hij een derde van alle dienstreizen op zijn conto heeft geschreven. Ik heb zelfs vorig jaar een motie ingediend met de titel 'Afspraak is afspraak'. Ik heb een jaar later nog niet eens een greintje van een afdoening ontvangen. Dat is de reden, mijnheer Soytekin, dat ik hier vandaag zo'n punt van maak. Dat had ik niet gedaan als deze wethouder zijn huiswerk gewoon op orde had gehad.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Voorzitter, dit is politieke muggenzifterij, want de heer Tak gaat ook niet elke dag controleren en in de agenda's kijken van de wethouders waar ze mee bezig zijn. Hij gaat ook niet kijken of het wel of niets opbrengt voor de stad. Zo werkt dat niet. Het is een leuk puntje wat u wilt maken. Prima. Dan hebben we dat nu gehad en we zullen het daar in het vervolg nog een keer over hebben.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik heb via u een vraag aan de heer Soytekin, want het is wel degelijk de taak van de gemeenteraad om te kijken naar de doelmatigheid van het college, of het college de doelen haalt die zij zelf zegt te willen halen. Deze wethouder geeft geen meetbare resultaten. De COR zegt het. Ik had vorig jaar een motie over het vrijwilligerswerk ingediend, omdat namelijk de wethouder wel de subsidie schrapte en alle ballen zette op een vrijwilligersplatform, waarvan niemand weet hoe succesvol het is. Dus ik dacht ik zou graag de cijfers willen zien. Een jaar later heb ik helemaal niets van deze wethouder ontvangen. Mijn vraag aan de heer Soytekin is, het is toch juist onze taak om te kijken of wethouders doen wat ze beloven?

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin, maar nogmaals, het is fijn als we gewoon ook niet allemaal continu vragen over en weer, maar ook dat we gewoon antwoorden proberen te formuleren. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Ja. Ik zal het kort houden, want deze discussie gaat nog gevoerd worden. Nee, natuurlijk is het de taak om wethouders te controleren en het college te controleren, maar wat u doet is op detailniveau. U wilt een agenda overzicht zien. Dat is uiteindelijk dan waarschijnlijk een eindpunt, vermoed ik, waar die dan 's ochtends om 9.00 uur is, hoe laat die gaat lunchen en wanneer die 's avonds naar huis gaat. Dat is een beetje het niveau van politiek bedrijven wat nu gaande is, want in 2019, let wel, waren de kosten van dienstreizen ook enorm hoog. Ik mag niets over het vorige college zeggen, maar ik wil het toch wel genoemd hebben.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Deze discussie, die hebben we ook gehad in de commissie BOFV en daar konden Leefbaar en PvdA zich als vanouds vinden in de vliegtickets en de dienstreizen. Ik begrijp heel goed dat het aantrekkelijk is als raadslid om je te profileren met ferme uitspraken over vliegtickets en dienstreizen, maar met deze kruideniersmentaliteit, zeg ik via de voorzitter tegen de heer Tak, help je Rotterdam niet verder. Ik verwacht van onze wethouders dat zij relaties bouwen, nationaal en internationaal. Ik verwacht dat niet alleen van de wethouder economie, ik verwacht dat van het hele college. Ik verwacht dat we naar het college kijken en kijken naar resultaten en dat we niet voor de Bühne blijven muggenziften over dit soort kruidenierszaken. Tot zover.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, het gaat inderdaad, zoals de heer Van Dommelen terecht zegt, over de resultaten. Maar waar ik dus moeite mee heb, is dat ik een rapport heb, waar ik inderdaad bijna op de dag precies kan zien wanneer een wethouder in het buitenland was, maar dat ik van de wethouder welzijn op geen enkele manier inzage krijg in de resultaten die hij de afgelopen jaren heeft gehaald. Dat is de tegenstelling die ik hier graag bloot wil leggen. Mijn fractie is niet tegen dienstreizen, zoals ik u net zei. Ik vind het volkomen begrijpelijk dat onze wethouder economie de hele wereld afreist om de Rotterdamse economie overeind te houden. Het gaat mij erom dat ik graag wil zien wat onze wethouder welzijn voor Rotterdammers heeft bereikt.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Maar concentreert u zich dan daarop en ga dan niet op het lawaai en voor de Bühne iedere keer weer beginnen over de dienstreizen, want dat wordt echt een beetje een sneu verhaal. Voor een grote stad als Rotterdam, want daar hebben we het over, gaan we zitten muggenziften over dienstreizen. Het gaat om het resultaat. Daar gaat het om.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, om het misschien even af te ronden, als iemand zijn werk goed doet, dan zal er niemand over beginnen. Het moment dat iemand het nalaat om überhaupt de basis op orde te hebben in zijn eigen portefeuille, dan zijn er ook andere dingen die beginnen op te vallen. Maar laat ik doorgaan met de vragen die ik heb aan deze wethouder. Wanneer komt deze wethouder zijn afspraken eindelijk eens na, geeft hij inzicht in de prestaties van Zorgzaam010, zoals wij in onze motie met de titel 'Afspraak is afspraak' al aan de wethouder verzochten? U hield maar liefst 8 miljoen euro over aan de Oekraïne opvang. Waarom heeft u deze ruimte eigenlijk niet gebruikt om bezuinigingen terug te draaien op uw eigen portefeuille en de doelstellingen voor de opvang alsnog te realiseren? Het moge duidelijk zijn als wij de heer Achbar een rapportcijfer hadden moeten geven over afgelopen jaar, dat was wat ons betreft een dikke onvoldoende. Maar goed, voorzitter, u moet zich misschien inmiddels afvragen, toen ik net aan het begin van mijn bijdrage zei we hebben de hoop nog niet opgegeven, waar dat over ging. Het college heeft deze gemeenteraad namelijk ruimte gegeven. Het college heeft geen bestemming voor de 9 miljoen die over is op zorg, 9 miljoen die volgens onze eigen arbodienst en PwC gewoon in het resultaat opgenomen had kunnen worden. Dat erkent het college in de veegbrief. Ze gaf de voorkeur aan snellere publicatie van de jaarstukken en dat brengt mij tot de hoop van vandaag. Voorzitter, mijn partij wil graag een brug slaan. Mijn partij heeft afgelopen week hard gewerkt aan een voorstel waarin we de 9 miljoen die over is een sociale en rechtvaardige bestemming geven. Wij bieden het welzijn en vrijwilligerswerk in onze stad het perspectief wat het verdient met het amendement wat we zo indienen. Weet u wat het mooie is? Het is een volledig gedekte check. Met dit amendement kunnen we de UVV meerjarig overeind houden, zoals Leefbaar Rotterdam denk ik heel graag zou willen, zou Big Friends eventueel terug kunnen komen, als ze dat zouden willen, en ook kan het Kinderparadijs gered worden voor de komende jaren. Daarnaast steunen we vandaag ook een voorstel van de ChristenUnie om te zorgen dat het armoedefonds afdoende gevuld blijft. Dat brengt mij bij de volgende vraag.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Wat u nu eigenlijk doet, u zet dus eigenlijk de keuzes voor de Voorjaarsnota vast. Eigenlijk zegt u die Voorjaarsnota, die vind ik niet zo relevant. Het feit dat het college keuzes maakt voor de toekomst in de Voorjaarsnota, dat vind ik niet relevant. Daar gaan we het helemaal niet over hebben. We gaan het nu doen. Ik maak mijn keuzes, ik zet nu de hekken dicht. Dat is eigenlijk wat u doet. Is dat nou wel zo democratisch wat u eigenlijk doet? We hebben dadelijk de Voorjaarsnota en dan gaan we er met zijn allen over praten. U maakt keuzes, dat respecteer ik, het zijn niet mijn keuzes, ik vind het ook domme keuzes, maar daar gaat het even niet om. U maakt nu keuzes in een motie, terwijl we daar in de Voorjaarsnota met zijn allen over gaan praten, want dan heeft het college, en zo hoort het, voorstellen gedaan en daar gaan we het over hebben.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik ben zo blij dat de heer van Dommelen deze vraag stelt. Hoe democratisch is het dat achter de schermen de financiën van deze stad al helemaal dicht gelegd zijn door een coalitie? Ja, dat was vorige periode ook al zo, maar als u een hartenkreet van mij wil horen, dit is iets wat we in de toekomst anders gaan doen. Ik vind het werkelijk waar niet aan onze stadsgenoten uit te leggen dat de financiën van de stad bij de Voorjaarsnota tot op de euro zijn dicht gelegd binnen een coalitie, dat terwijl vandaag formeel een raadsbesluit voorligt waarmee het resultaat over afgelopen jaar bestemd moet worden, u dan tegen mij zegt dat dat niet democratisch zou zijn. Ik vind dat werkelijk waar niet uit te leggen.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, de heer Tak, die draait het om. Hij zegt zelf ook de Voorjaarsnota is dicht gezet. Nee, we hebben het nu over de jaarrekening. Als u straks bij de Voorjaarsnota met goede voorstellen komt, zal uniek zijn denk ik, maar als u met goede voorstellen komt, dan ben ik zeer graag bereid om daarnaar te luisteren, want zo werkt het in dit huis. Dan gaan we beslissen over waar wij het geld in de toekomst aan uit gaan geven. Maar doe dat dan niet nu, we hebben het nu over de jaarrekening.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Vandaar dus alle socials en alle media al helemaal mutje vol met alle voorstellen uit de Voorjaarsnota van deze coalitie. 8000 euro, tot het niveau van 8000 euro over vrije zondagen, zo ver gaat het. Waar hebben we het hier over? Dan moet je wel bij een jaarrekening gaan zeggen dat het niet klopt.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dit is een vraag aan me toch? Ik zit ook naar mijn tijd te kijken natuurlijk. U het heel goed, mevrouw Verkoelen. U zegt de voorstellen staan erin, zo werkt het. Het college komt met voorstellen en daar gaan wij als raad uitgebreid over praten en daar nemen we een besluit over. Zo hoort dat te gaan, dat is het democratisch proces.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Dat zijn de 30 seconden aan mij en daarom het amendement, want wat de heer Tak nu voorstelt, staat niet in uw voorjaarsnota, dus komt u nu met een amendement bij de jaarrekening. Want had u het geschreven in de voorjaarsnota, hadden we het er nou niet over gehad. Maar daar begint u niet over.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, de heer Van Dommelen verdraait een beetje het democratisch proces. Wat we gedaan hebben bij de Voorjaarsnota van 2024, prematuur allerlei bezuinigingen opgelegd en het blijkt achteraf dat we heel veel geld over hebben. Wat de heer Tak probeert, samen gesteund door ons, is die bezuinigingen terug te draaien, want die waren niet nodig. Sterker nog, we hebben gewoon heel veel geld over. Er is altijd bij het rekeningresultaat een voorstel hoe je dat gaat bestemmen, stop je dat in een reserve, ga je op een andere manier bestemmen. Mijnheer Tak en met hem anderen zeggen, laten we repareren wat we toen ten onrechte in het voorjaar 2024 al hebben wegbezuinigd. Ik heb daar toen tegen gewaarschuwd, moet je niet doen in het voorjaar. De Voorjaarsnota moet heel anders eruitzien. Maar nogmaals, dat is toen gebeurd met uw instemming, wij repareren dat nu. Er is alle reden toe en dat is op alleszins ook democratisch. We hebben tenslotte ook het budgetrecht en niet de coalitie budgetrecht.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel. U weet dat ik jarenlang in het bedrijfsleven heb gewerkt. Ik heb nog geen jaarrekening gezien in het bedrijfsleven waar het resultaat van een bepaald jaar vervolgens in de jaarrekening wordt aangewend voor de toekomst. Nee, dat doe je in een begroting. Dat is de Voorjaarsnota. Zo werkt het systeem en kom nou niet aanzetten dat je in de jaarrekening dat allemaal moet gaan verwerken. Dat is echt klinkklare onzin, mijnheer Coşkun, zeg ik via de voorzitter.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Ik weet niet bij welke rare bedrijven u dan gewerkt heeft, maar normaal is dat je rekeningresultaat hebt en dat stop je in de algemene reserve, geef je de bestemmingsreserve, je creëert een reserve voor toekomstige ICT-ontwikkelingen, ik noem maar op. Dat doen normale bedrijven, maar blijkbaar heeft Van Dommelen gewerkt in ik weet niet wat voor spookbedrijven, maar die bedrijven ken ik niet.

De **VOORZITTER**: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dank. Het is wat dat betreft een niet zo heel handig getimed interruptie van de heer Van Dommelen, moet ik eerlijk zeggen via u, want het is nou juist volkomen democratisch wat hier gebeurt. Ik wil er ook nog bij opmerken dat we niet voor niets deze jaarrekening ook in dit huis, we hebben het wel eens op andere manieren geprobeerd, maar juist deze status geven. Dit is het moment waarop we terugkijken en dus ook mogen oordelen en het is ook het moment waarop we mogen bestemmen en voorstellen mogen doen waar we dat resultaat voor willen gebruiken. Dat maakt het juist democratisch en daarom ben ik ook zo blij met het voorstel van de PvdA, want dit is een moment waarop nog niet alles dicht gelegd is. In die zin is het dus ook een beetje onhandig getimed, maar het is ook een beetje lachwekkend, want de heer Van Dommelen weet precies hoe het gaat. Inderdaad, de coalitie gaat met elkaar in retraite en komt met elkaar uit over een voorjaarsnota. Dan ligt alles dicht. Dat is ook hun goed recht, want ze hebben een meerderheid in dit huis. Dit is nou juist democratie, dat hier dit voorstel ligt, en het zou denk ik de coalitiepartijen sieren om hier serieus naar te kijken.

De **VOORZITTER**: De heer Tak vervolgt zijn betoog.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, in alle eerlijkheid, ik had mijn hoop ook niet gevestigd op de VVD. Ik denk dat u het dikke prima vindt dat het gewoon naar de algemene middelen gaat. Ik

heb mijn hoop wel gevestigd op D66 in deze zaal. Want juist nu onze stad het zo zwaar heeft, moeten we ons sociale gezicht laten zien. We hebben afgelopen jaar moeilijke keuzes gemaakt, zoals de heer Coskun al terecht zei, maar dat betekent ook, vind ik, dat als er geld over is en er is geld te verdelen, en dat doen we vandaag, want er ligt vandaag een raadsbesluit voor over de verdeling van die gelden, dat we bezuinigingen die achteraf gezien onterecht waren moeten durven terug te draaien. Dus mijn oproep is aan D66, steun alsjeblieft ons amendement.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, als er geld over is, is de heer Tak er als de kippen bij moet ik zeggen. Waar het om gaat is dat we alle goedwerkende initiatieven in deze stad steunen. Dus ook steun voor uw voorstel, maar niet nu. Niet nu bij de jaarrekening, want u stelt nu voor om de 9 miljoen ongecorrigeerde fouten uit de jaarrekening te gaan bestemmen. Dat is technisch gezien lastig, want dan moet je de jaarrekening omgooien, dan moet je opnieuw een oordeel daarover gaan vellen vanuit de accountant. Dus ik vind het ook super onhandig. U zegt 9 miljoen, wie zegt niet dat we 19 miljoen nodig hebben? Dus laten we nou inhoudelijk dat debat dan ook bij de Voorjaarsnota gaan voeren.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, weet u wat nou een killer bestuurderspartij is? Dat is een bestuurderspartij die zich verschuilt achter technische redenen om niet in te gaan op mijn echte vraag. Durft u te kiezen voor die sociale initiatieven in Rotterdam? Laat D66 haar linkse of haar rechtse hart zien vandaag? Nou ik weet het wel.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Mijnheer Tak moet dat eerlijk verhaal houden. U moet een eerlijk verhaal houden, net zoals toen u thuis op straat ging wegbezuinigen, net zoals u Duindorp ging wegbezuinigen. Waar was u toen? Er moeten soms helaas lastige, bittere keuzes worden gemaakt in deze stad. Ik zeg het u ook, laten we vooral al die goedwerkende initiatieven staande houden, intact houden en inhoudelijk dat debat voeren bij de Voorjaarsnota over 2 weken. Mijnheer Tak, over 2 weken gaan we het er inhoudelijk over hebben en misschien hebben we geen 9 miljoen maar 19 miljoen nodig.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik weet eigenlijk niet wat ik hiervan moet zeggen. U liegt gewoon naar de Rotterdamse kiezers. Iedereen weet in deze zaal dat de Voorjaarsnota euro voor euro achter de schermen is dichtgelegd. Ik zag vandaag nog een Instagram post van DENK hoe blij ze waren met die feestdagen en de 8 ton die ze hebben gekregen. Het is achter de schermen dichtgelegd. We weten allemaal dat het op deze manier gaat. U zegt tegen mij u krijgt ruimte bij de Voorjaarsnota. Ik weet hoe het gaat, ik kan 100 voorstellen indienen. Ik heb mijn uiterste best gedaan om dit voorstel technisch helemaal uit te werken. Het klopt van a tot z, u wil gewoon niet kiezen voor de sociale initiatieven vandaag. Geef dat dan gewoon grif toe.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, wij vinden sociale basis van deze stad zeker belangrijk, daarom hebben we ook met ChristenUnie samen een initiatiefvoorstel ingediend dat we goed werkende initiatieven, de sociale basis in deze stad, intact moeten houden en langdurig

moeten subsidiëren aan deze partij. Dus ben ik nou diegene die liegt of u? Laten we vooral, voorzitter, uitkijken met dit soort uitspraken. Ik ben er klaar mee.

De **VOORZITTER**: Ik deel de mening dat het woord liegen altijd wel heel groot is, van allebei de kanten. De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter. Ik heb een verduidelijkende vraag voor D66, want ik begrijp dat zij achter het inhoudelijke voorstel staan van de van de PvdA. Ik begrijp ook dat dit niet het moment is, dus mijn vraag is, gaat u dan bij de Voorjaarsnota uw handtekening onder dit voorstel zetten?

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, ik val in herhaling. Goed werkende initiatieven moeten we intact houden, staande houden en dat inhoudelijk debat moeten we bij de Voorjaarsnota voeren. Nog makkelijker kan ik het niet maken.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Dus, voorzitter, begrijp ik het goed als D66 zegt we're in, we zetten die handtekening, in de Voorjaarsnota hebben we dit geregeld?

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Nee. Laten we inhoudelijk samen dat debat aangaan met elkaar en kijken waar er knelpunten zijn en waar we met zijn allen kunnen investeren. Dat is wat ik zeg. Dus inhoudelijk debat voeren bij de Voorjaarsnota, wellicht dat we meer of minder geld nodig hebben.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, ik heb gewoon een simpele vraag aan D66. U zegt u staat achter het voorstel, dus mijn vraag is, gaat u het nou steunen of steunt u het niet? Voorzitter, ik krijg gewoon geen antwoord op mijn vraag. Het is een simpele vraag, het is makkelijk om te beantwoorden. Ja. We gaan het steunen bij de Voorjaarsnota want we staan hier achter of we vinden het moeilijk, we hebben coalitieafspraken, weet ik welke redenen, maar dan doet u het niet, maar dan hoor ik dat gewoon graag.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, ik val in herhaling. Inhoudelijk debatteren bij de Voorjaarsnota, dan gaan we het hebben over wat nodig is en wat we kunnen inzetten. Dus ik kan vooraf niet aangeven wat en hoe ik erin sta. Zo simpel is het.

De **VOORZITTER**: Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda): Inhoudelijk debatteren, voorzitter, wat hebben we nu vanavond niet ter tafel, vanmiddag, wat u belet om hier inhoudelijk over te debatteren? We hebben voorbereidingen gehad via de commissies. We weten helemaal hoe de vlag erbij hangt. De Voorjaarsnota is er al bijna. Wat belet u om het er vandaag inhoudelijk over te hebben? Dat lijkt toch heel erg als het vooruitschuiven, ik durf hier niets over te zeggen, want ik moet dit eerst met mijn coalitiepartners bespreken.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Nee, voorzitter, het is simpelweg een nattevingerwerk. Er is een ongecorrigeerde fout in het financial auditrapport, door de accountant geconstateerd, is niet gecorrigeerd door het college om P&C cycli niet te laten vertragen. 5 miljoen naar vrijwilligersunie, 2 miljoen aan een andere partij, 3 miljoen daar, laten we simpelweg ook duidelijk kijken van wat waar nodig is en hoe we dat kunnen inzetten. Van tevoren een geld bestemmen, wat ruim of wellicht ook minder ruim is begroot en bestemd, is wat mij betreft niet handig. Dus vandaar dat ik ook zeg het is een nattevingerwerk. Ik wil wat helderheid hebben en duidelijkheid hebben. Vandaar dat ik ook aangeef laten we dit debat bij de Voorjaarsnota met zijn allen aangaan.

De **VOORZITTER**: Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dit is een tamelijk opzichtige Houdini act van D66 en het is ook echt wel een beetje jammer. Want als het dus inhoudelijk niet lukt, dan wijst de heer Elbay naar de techniek. Nattevingerwerk is een voorjaarsnota net zo goed, want dat bewijst het rekeningenresultaat namelijk. Het is altijd nattevingerwerk, op ieder moment in het jaar. Bovendien gaat u naar een begroting '26 toe, die, als het deze coalitie zou sieren en dat hoop ik dan, toch ook tamelijk beleidsarm zou moeten zijn, want het is een verkiezingsjaar. Dus als er nou een moment is, echt serieus, waarop we weten vorig jaar weten we precies wat we allemaal afgebroken hebben in dit huis, schandelijk vonden heel veel partijen, dan heeft u nu de kans om een hele hoop te herstellen in plaats van een aantal maanden op te wachten, vervolgens dichtgelegd te hebben met de coalitie en dan blijft er niets van over. U moet nu inhoudelijk reageren, dat zou u echt sieren.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ook op de heer Elbay, want ik heb toch echt gewoon goed geluisterd naar wat de heer Elbay aan heeft gegeven. Volgens mij hebben we allemaal dezelfde documenten gelezen, ook van FA, en die 9 miljoen, die is in 2024. Dus we kunnen er wel degelijk over praten nu voor 2024. De Voorjaarsnota over 2 weken, dan gaan we over 11 miljoen praten. Zelfde fout, maar dan gaan we over 11 miljoen praten. We kunnen het nu wel hebben over de 9 miljoen en tegelijkertijd hoor ik u ook net aangeven er is een verdeling van 5 miljoen, 3 miljoen. Er is geen verdeling. Wat de heer Tak en anderen voorstellen is een bestemmingsreserve van die 9.084.000 euro. Dat is het enige wat we vragen.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, dit gaat vorig jaar niet meer gebeuren. Dan moet u wel duiken in de materie, want GRJR wordt voortaan ook in de gemeentelijke begroting meegenomen in plaats van bij GRJR zelf. Volgens mij ben ik helder geweest, ik zal ook niet meer terugkoppelen op de vraag hieromtrent. Ik wil een inhoudelijk debat hebben bij de Voorjaarsnota, voorzitter, want voor mij is het nu nattevingerwerk.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, daarmee concludeert dus D66 dat ze dit voorstel niet gaan steunen.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam was eerder. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De heer **ROSKAM** (lr): Daar zijn we. Ik was even mijn pasje vergeten. Ook inderdaad richting de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers van Volt, ik zal het simpel houden. Je kan het over techniek gaan houden, volgens mij was het bij de Voorjaarsnota beter geweest en anders kan je het nu in een reserve stoppen en die reserve kan bij de Voorjaarsnota besloten worden om die weer leeg te halen. Ik denk eigenlijk heel simpel gratis geld bestaat niet, dus ik denk die 9 miljoen die je dan erg anders gaat bestemmen, die gaat waarschijnlijk weg bij de GRJR, want ik vermoed dat hij daar al ergens voor bedacht is. Dus ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder erop. Dus dat is wat dat betreft dan mijn mening over dit geheel. Dank u.

De **VOORZITTER**: Ik zoek even, want was het een reactie op de heer Biljoen, want hij had het over Dekkers en Segers-Hogendoorn? Want dan geef ik eerst de heer Coşkun het woord.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, leuke discussie tussen alle collega's van de commissie tot onderzoek van de rekening, maar de heer Elbay wil ik toch wel wat vragen. We hebben 9 miljoen nu en dan 11 miljoen is nog bij de GRJR over, daar hebben we het over 2 weken over, samen 20 miljoen, maar u begon uw betoog dat u het verhaal van de heer Tak wilde steunen, maar ik zou de heer Elbay willen vragen, hoeveel is 9 miljoen nou procentueel op onze begroting? Waar gaat het nu over als we de onterechte bezuinigingen willen terugdraaien, die achteraf gezien niet nodig zijn geweest? 9 miljoen terugdraaien van onterechte bezuinigingen, hoeveel procent is dat nou van onze begroting? Maar misschien dat de heer Van Dommelen het antwoord gaat geven.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, dit is nou precies de reden waarom ik zei tegen de heer Tak u doet het op het verkeerde moment. U zet een hek om de keuzes en het college is aan de beurt om keuzes voor te stellen. Dan gaan we erover praten. Vervolgens gaat u de heer Elbay onder druk zetten, niet alleen u, om die keuze nu te maken. Politiek is keuzes maken, dat realiseren we ons allemaal. Daarom is het normale democratische proces dat het college met voorstellen komt en dan gaan wij er tijdens de Voorjaarsnota uitgebreid over praten. Dat gaat over het resultaat, over de reserves die er zijn, dat gaat ook over die 9 miljoen, daar is alle tijd voor. Dan hoop ik dat u dit keer wel met goede voorstellen komt.

De **VOORZITTER**: Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dit is precies waarom het verkeerd getimed is en u begrijpt het ook verkeerd, via de voorzitter, de heer Van Dommelen, want het primaat van de politiek ligt hier, in deze zaal. Natuurlijk vragen wij ons bestuur om voorstellen te doen voor die middelen, maar het primaat ligt hier. Wij kunnen op ieder moment in het jaar het primaat naar ons toe halen en een democratisch besluit in dit huis nemen met 45 raadszetels, dat zijn er meer dan die 25 die uw meerderheid is en wat deze coalitie vormt. Dus het primaat ligt hier, dus het is volkomen goed getimed van de heer Tak en ik wil helemaal niet wachten op die voorstellen van het college. Ik wil hier het primaat houden en hier de voorstellen doen. Iedere partij wordt gewoon gevraagd om daarbij duidelijk aan te geven waar die voor of tegen is. D66 heeft het net gezegd, die gaan tegen dit amendement en dat noteren we, voorzitter. Daar hebben we het komende jaar nog een heel aantal debatten over denk ik zomaar.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik heb nog een vraag voor de heer Van Dommelen, want hij vindt de timing niet goed. Ik denk in het democratische proces juist fijn

als we als raad aan zet zijn. Wat vindt de heer Van Dommelen dat al in de tegenwoordige tijd op alle social mediakanalen dan staat gecommuniceerd wat we allemaal gaan doen? Er wordt 8 ton uitgedeeld aan parkeerverlichting, op de site van Leefbaar staat in tegenwoordige tijd wat allemaal wordt gedaan, dus volgens mij moeten we juist het gesprek hier in de raad voeren en alle middelen mogen gebruiken en inzetten in plaats van alles al van tevoren van tevoren dichttimmeren en communiceren op social media.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, 2 opmerkingen. Allereerst, er wordt voortdurend om transparantie gevraagd in dit huis en terecht. Het college komt met voorstellen, die communiceren dat transparant en die zetten erbij dit zijn de voorstellen. Dan komt er een voorjaarsnota debat, gaan we uitgebreid praten over die voorstellen, komen allerlei tegenvoorstellen, worden ins en outs besproken. Dat wordt niet vastgelegd aan de achterkant. Nee, is een democratisch proces, waarbij de meerderheid beslist over de voorstellen. Als u niet de meerderheid hebt met uw voorstellen, dan is dat uw probleem. De meerderheid beslist. Wat mij betreft gaat het helemaal goed, doet het college het goed, communiceren ze de voorstellen en gaan wij daar nog uitgebreid over spreken. Het voordeel overigens ook van het communiceren van voorstellen is dat de Rotterdammer ook kennisneemt van die voorstellen en kunt u dat ook bespreken met de Rotterdammer. Hoe mooi is dat?

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, ik had de heer Elbay vraag gesteld. Ik dacht de heer Van Dommelen gaat hem antwoorden, maar dat heeft hij niet gedaan. Dat was hoeveel procent is het nou dat we die bezuinigingen onterecht, achteraf gebleken onterechte bezuiniging, willen terugdraaien? Hoeveel is nou 9 miljoen op de begroting? Zei ik ook tegen de heer Van Dommelen, die 9 miljoen, we zitten 150 miljoen verschil met de begroting en het college doet allerlei voorstellen hoe ze dat gaan bestemmen. Dat zit allemaal in dat jaarrekeningproces en dan blijkt er nog 9 miljoen extra te zijn, die het college niet in de gaten had, die wij nu willen gaan bestemmen omdat het college daar geen voorstel over heeft. De heer Tak doet daar een goed voorstel over. Dat kunnen we hier prima doen, dat heeft niets met de Voorjaarsnota te maken. Het heeft alleen iets te maken met terugdraaien van achteraf onterechte bezuinigingen. Maar hoeveel is nou 9 miljoen op die totale begroting? Waar hebben we het nou helemaal over? Waarom doen jullie zo moeilijk?

De **VOORZITTER**: Geen reactie.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, maar ik dacht, als ik mag, dat mijn collega's van de commissie onderzoek van de rekening, dat die konden rekenen. Dus we kunnen toch wel uitrekenen hoeveel 9 miljoen is op de totale begroting? Vertel dat nou eens tegen de Rotterdammers. Wat is nou 9 miljoen op de totale begroting? Hoeveel procent?

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Ik ga niet inhoudelijk daarop in, want het is echt te flauw. 9 miljoen is een heleboel geld. Als ik het zie liggen, raap ik het op, mijnheer Coşkun. Het is echt een heleboel geld en ik vind het te makkelijk om te zeggen dat het bedrag niets voorstelt en dat we het zomaar kunnen weggeven. 9 miljoen van de Rotterdammers, daar wil ik serieus naar kijken. Ik wil een afweging maken tussen de voorstellen van het college en de voorstellen die de heer Tak, of u of wie dan ook maakt. Daar wil ik serieus naar kijken, daar

wil ik de tijd voor kunnen nemen en daar wil ik het debat over kunnen voeren. Maar zomaar weggeven omdat het maar 9 miljoen is, dat vind ik echt belachelijk.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, het is een fout die het college heeft gemaakt, die ze te vergeven is omdat het onder de 1 procent is. Sterker nog, het is nog geen 2 promille. Het is maar een heel klein beetje van de totale begroting. Daarom zeg ik gebruik dat geld. Daar heeft niemand pijn van, u ook niet, als we daarmee onterechte bezuinigingen terugdraaien. Nog geen 2 promille van onze begroting, terwijl het college die fouten heeft gemaakt, dat achteraf niet wil corrigeren, net als er nog 11 miljoen nog meer fout is gemaakt, wat we dan bij de Voorjaarsnota gaan repareren. Dus iedereen mag fouten maken, kleine fouten mag. Dit valt onder de kleine fouten, dat zegt de accountant, zegt iedereen, maar laten we dan niet zo krenten, kruideniersachtig gedrag van de VVD en de D66 in de slipstream vertonen in deze raadszaal.

De **VOORZITTER**: De heer Tak, we waren nog bij u en u mag uw betoog vervolgen.

De heer **TAK** (pvda): Dank u wel, voorzitter. De Rotterdammer, die hoopt stiekem 1 ding, dat wanneer er geld te weinig is in deze stad, dat inderdaad moeilijke keuzes worden gemaakt, maar daar staat tegenover dat de Rotterdammer er ook op rekent dat wanneer er geld te veel is of er is een meevaller van 64 miljoen, dat we ons sociale hart laten zien als gemeenteraad, dat we niet wegduiken achter techniek of achter ons killer bestuurscultuur, zoals sommige mensen het hier wel eens noemen. Nee, dat we durven te gaan staan voor onze eigen idealen. Het D66 wat ik vandaag zie, via u, de voorzitter, is niet het D66 wat Rotterdam graag zou willen zien. Maar goed, wij ontvangen uw kiezers graag volgend jaar in 2026. Ik vervolg mijn bijdrage. Afsluitend, voorzitter, wil ik graag een motie indienen namens mijn collega Vogelaar. Tijdens de commissiebehandeling bleek dat de staat van het onderhoud van onze prullenbakken en lantarenpalen niet op wijkniveau beschikbaar is. Wij willen de wethouder vragen uit te zoeken hoe we dat in de toekomst wel kunnen inzien. Zoals u weet is de PvdA van mening dat het onderhoud overal in de stad goed geregeld moet zijn en dat willen we graag goed kunnen volgen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Het amendement 'Meevaller sociaal bestemmen' is voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat en de motie 'Zicht op onderhoud dat blijft liggen in de wijk' is ook voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat. Dan is het woord aan de heer Van Dommelen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

Amendement 5.1 AA. 'Meevaller sociaal bestemmen'

"Raadsvergadering d.d. 19 juni 2025 ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de Jaarstukken 2024'

Besluit:

- het 'Raadsvoorstel over jaarstukken 2024'¹ als volgt te wijzigen:

Door een vierde besluitpunt toe te voegen:

4. De ongecorrigeerde fout à €9.084.000,- bij de GRJR bij de tweede herziening 2025 te gebruiken voor het vormen van een bestemmingsreserve 'Welzijn & vrijwilligersfonds' binnen het programma 'Zorg, welzijn en wijkteams'.

Bestemmingsreserve	Bedrag
--------------------	--------

Welzijn & vrijwilligersfonds	9.084.000
------------------------------	-----------

Toelichting:

Dit voorstel is balansneutraal en volgens het rapport van Financial Audit² en de bevindingen van PWC³. Dit voorstel voegt de 'ongecorrigeerde fout' van 9.084.000 miljoen euro aan het resultaat en bestemt het bedrag.

Deze drie reserves zijn bedoeld om de ergste pijn te verzachten van de bezuinigingen die bij de VJN 2024 zijn aangekondigd. Deze fondsen kunnen *onder andere* worden gebruikt ten behoeve van meerjarige dekking Big Friends, UVV (vrijwilligersfonds), Kinderparadijs (preventie) of om armoede regelingen te kunnen indexeren (indexatie fonds armoede)."

D.P.A. Tak, M.H. Biljoen, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.J. Vonk, M.R. van Campenhout en T. Kind

¹ <https://gemeenteraad.rotterdam.n/Reports/D ocumenv7b 36eb54-dd38-4903 -98d6 -773b814dc3e1?documentId-6985770c-b5ba-43b2-b429-e829c5989753>

² <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Rep orts/Document/@ded16da-9aQd-47c2-9684-c29c91a4d2ce?documentId-38c2661-2760 -45d0-4524 -092c6ebe4253>, pagina 22

³ <https://gemeenteraad.rotterdam.n/Reports/Document/89e4a267-bb01 -4058-8456-eebd958d710c?documentudQdd4a181-15bd-46e4-826c -dac101a594d7>, pagina 8

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5.1 M1. Zicht op onderhoud dat blijft liggen in de wijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van de 'Het voorstel tot vaststelling van de Jaarstukken 2024';

constaterende dat:

- Vanwege bezuinigingen in de jaren 2024-2027 beheer en onderhoud aan de buitenruimte gedeeltelijk is uitgesteld;
- Het overzicht van het uitgesteld onderhoud op dit moment enkel op assetniveau beschikbaar is;
- Het inzicht in uitgesteld beheer en onderhoud aan de buitenruimte op wijk- of dorpsniveau ontbreekt;
- De wethouder handhaving, buitenruimte en mobiliteit heeft aangegeven dat het gewenste inzicht op dit moment niet beschikbaar is omdat de gemeentelijke systemen hier niet op toegerust zijn;

overwegende dat:

- Een overzicht van uitgesteld onderhoud per wijk noodzakelijk is om ongelijkheid tussen wijken tijdig te signaleren en gericht aan te pakken en/of te mitigeren;
- Een dergelijk overzicht bijdraagt aan een transparante en onderbouwde afweging van onderhoudsprioriteiten en -posterioriteiten;
- De raad de behoefte heeft de gevolgen van uitgesteld beheer en onderhoud op wijk- of dorpsniveau te duiden en waar nodig bij te sturen;
- Het technisch mogelijk moet zijn om deze informatie structureel te ontsluiten, bijvoorbeeld via aanpassing van de huidige informatiesystemen en/of registratieprocessen;

verzoekt het college om:

- Zich in te zetten om op wijk- en dorpsniveau inzicht te verkrijgen in het uitgesteld beheer- en onderhoud in de buitenruimte;
- Daarbij in kaart te brengen welke systeemaanpassingen hiervoor nodig zijn en welke kosten hier eventueel mee gemoeid zijn;
- De raad hierover vóór het eind van 2025 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.”

M.E. Vogelaar

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Sorry. Ik ben verstaanbaar hoop ik. Voorzitter, ik ben trots op dit liberale college. Dit college investeert in de toekomst van Rotterdam. Sterker nog, er is een record aan investeringen gedaan. Er worden keuzes gemaakt, niet altijd even makkelijk, maar wel noodzakelijk. Er ligt hier een robuuste jaarrekening. Het college heeft laten zien dat als je op tijd de juiste maatregelen durft te nemen, met het ravijnjaar in zicht, het investeringsniveau van de gemeente op peil kan worden gehouden, zonder de lasten naar de inwoners te verschuiven. Wij noemen dit een liberale wijze van besturen. Na al deze complimenten, wil ik graag inzoomen op een punt waar ik me wel serieus zorgen over maak, de Rotterdamse economie. Voor de Rotterdamse VVD is de economische groei de motor van een succesvol Rotterdam.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik weet niet of ik nu al gelijk moet staan, maar ik hoor u toch aangeven zonder de lasten vooruit te schuiven. Volgens mij heeft u bij de Voorjaarsnota vorig jaar een greep gedaan uit de RIM en wordt het pas over 2 jaar terugbetaald. Noemt u dat dan niet vooruitschuiven met de lasten?

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, ik had het niet over vooruitschuiven van de lasten, ik zei dat de lasten niet naar de inkomens worden verschoven. Als wij een linkser college zouden hebben dan dit liberale college, dan zou ook de portemonnee van de Rotterdammer de klos zijn. De lokale belastingen gaan dan flink omhoog om een gat in de begroting te dichten. De linkerhelft van deze zaal zal er ongetwijfeld norm van smullen, maar dat is niet de keuze waar ik voor sta en waar gelukkig het college ook niet voor gekozen heeft. Terug naar de economie. Voor de Rotterdamse VVD is economische groei de motor van een succesvol Rotterdam. Zonder economische groei geen welvaart voor de Rotterdammers, geen kansen, geen werk, geen levendigheid en geen grote ontwikkeling in onze stad. Wat wij ten alle tijden willen voorkomen, is dat Rotterdam het nieuwe Zoetermeer wordt van Nederland. Een stad waar je kunt wonen, maar voor het werk moet je elders zijn. Dan naar de jaarrekening. De economische paragraaf uit de jaarstukken verwoordt het zelf lekker nuchter. De economische groei van onze stad staat onder druk. Het gaat nu nog oké met onze economie lezen we in de jaarstukken, een kleine 1 procent groei. Nou, zeg ik tegen het college via de voorzitter, ik vind het nogal een understatement. Laat ik u even meenemen in het verleden. Begin jaren '80, de heer Coşkun was toen volgens mij nog raadslid, was Rotterdam nog de banenmotor van Nederland.

De heer **COŞKUN** (sp): Even in technische tijd, in 1998 mocht ik lid worden van deze raad.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Excuus, het gaat ook allemaal zo snel. Begin jaren '80 was Rotterdam nog de banenmotor van Nederland. Nu zijn we ingehaald door Amsterdam, door Utrecht en binnenkort door Eindhoven. Het zwaartepunt van de Rotterdamse economie heeft uiteraard altijd in het haven en industrieel complex gelegen. Maar vergis je niet, Rotterdam was niet afhankelijk van de haven alleen. Rotterdam heeft altijd een grote aanwezigheid

gehad van de zakelijke dienstverlening bijvoorbeeld, met duizenden banen. Toen ik bij PwC begon, begin jaren '90, was ons kantoor vrijwel net zo groot als het Amsterdamse kantoor en dat geldt ook voor Deloitte, EY, KPMG. De grote advocatenkantoren in Nederland hadden vergelijkbare vestigingen in Amsterdam en Rotterdam. De banken hadden belangrijke afdelingen in Rotterdam, met een hoge mate van zelfstandigheid. Elke bank had een directeur regio Rotterdam en die deed ertoe. De situatie nu, banken hebben zich volledig geconcentreerd in Amsterdam en Utrecht, grote advocatenkantoren hebben zich geconcentreerd op de Zuidas, met het aanstaande vertrek van Nauta en Loyens & Loeff is de leegloop voltooid. Als we niet uitkijken, is de verzekeringsbranche de volgende sector die langzaam maar zeker wordt afgeschaald. De wethouder heeft meerdere keren de noodklok geluid over de situatie in de Rotterdamse haven en de landelijke overheid terecht opgeroepen om de haven te steunen. Tot zover zeg ik prima tegen de wethouder. Zijn constatering, die constateer ik ook. 2 jaar geleden nog was ik met een delegatie van de Rotterdamse raad te gast bij de BP raffinaderij. We kregen onder meer een presentatie van het havenbedrijf met een overzicht van alle investeringen die op stapel stonden in de haven, veelal gericht op nieuw energie en duurzaamheidsoplossingen. Hoe anders staan we er nu voor? Ruimtegebrek, netcongestie, hoge energiekosten, extra heffingen en belastingen, ze zetten het vestigingsklimaat in de Rotterdamse haven sterk onder druk. Maar, wethouder, alleen maar wijzen naar de landelijke overheid, alleen maar roepen om meer subsidies voor havenbedrijven, dat is de oplossing niet. Als liberaal zie ik geen heil in subsidies. De markt weet zelf veel beter wat werkt en wat niet werkt. Wat we zeker niet moeten doen, zoals de radicaal linkse partijen in deze raad graag willen, is actief grote bedrijven met veel investeringskracht weggagen uit onze haven met de gedachte dat een kleine groene startup zonder enige investeringskracht dat zo even kan vervangen.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam heeft een vraag.

De heer **ROSKAM** (lr): De heer Van Dommelen, voorzitter, die zegt dat deze stad het vestigingsklimaat onder druk zet. Volgens mij is het de landelijke VVD, die we zojuist te horen krijgen, die juist met allemaal extra heffingen komt en dat de agenda van groene groei van een zekere minister Hermans, ook van de VVD, eigenlijk alleen maar zorgt voor groene groei van onkruid zo meteen op verlaten industrieterreinen en dat onze wethouder daar juist wat tegen probeert te doen. Kunt u misschien ook reflecteren op dat beleid?

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, ik sta hier voor Rotterdam en ik sta volledig achter wat ik net zei. Rotterdam moet investeren in de economie. Daar gaat het om. Geen subsidies, ook geen extra heffingen, dat is volgens mij het juiste beleid.

De heer **ROSKAM** (lr): Goed voorzitter, dan concludeer ik dat de VVD Rotterdam achter onze wethouder staat en niet achter hun eigen minister. Dank u.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, nee, ik vind dat de wethouder een terechte call heeft gedaan, maar ik ben wel op zoek naar oplossingen en die heb ik nog niet gehoord. Daar ga ik zo meteen op in.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, moet ik nou constateren dat toen de heer Van Dommelen aangaf een radicaal linkse partij, dat de heer Roskam zich daartoe opgeroepen voelde?

De heer **ROSKAM** (lr): Nee.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen vervolgt zijn betoog.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Ik ga verder. Ik vertelde dus net dat radicaal linkse partijen in deze raad graag willen actief grote bedrijven met veel investeringskracht weggagen uit onze haven, met de gedachte dat een kleine, groene startup zonder enige investeringskracht dat zo even kan vervangen. Dan leef je in je eigen bubbel en heb je niet begrepen hoe de echte wereld werkt. Wat kan het stadsbestuur wel doen? Dat ga ik u vertellen. 2 sporen, eerste is keuzes maken. We kunnen niet alleen afhankelijk zijn van de haven. De Rotterdamse economie moet verbreden. Logische keuzes liggen in het verlengde van de keuzes die de TU Delft voor Rotterdam heeft gemaakt, energietransitie, klimaatbestendigheid en medische technologie. Mijn vraag aan de wethouder, hoe kijkt de wethouder naar deze sectoren? Wat is zijn visie op deze sectoren? In de jaarrekening geeft u aan dat het college investeert in allerlei fondsen om bedrijven te steunen, wat is het strategische doel dat er hierachter zit? Welke keuzes ondersteunt hij met deze investeringen? 2, vol inzet op deze keuzes, het mogelijk maken dat deze sectoren gaan groeien. Dan hebben we het over de randvoorwaarden, bereikbaarheid, bedrijfsruimte, aantrekken van investeerders, veiligheid, marketing, et cetera. Vergis u niet, het succes van Brainpark Eindhoven is in eerste instantie een marketingsucces geweest. U noemt zelf in de jaarrekening het versterken van het Life Sciences cluster, daar ben ik blij mee, we hebben daar een debat over gevoerd in een eerdere raad, en u noemt het faciliteren van de energietransitie. Allebei goede punten, maar wat zijn concreet de maatregelen die u neemt? Dit college doet veel goeds, maar richt zich nu te veel op het behoud van bedrijven. Rotterdam zit in het defensief, terwijl we in de aanval moeten. De inzet die de wethouder economie pleegt om het MKB te versterken juichen we toe. Het aantal marktkramen, het opknappen van de winkelstraten, het voorzien van informatie aan ondernemers, dat is allemaal prima, maar het is niet voldoende. Wij verwachten van het college dat er groter gedacht wordt, dat er een stevig fundament wordt gelegd voor de toekomstige economie van Rotterdam, voor de banen van alle Rotterdammers. Hier is college brede inzet nodig op initiatief en regie, onder regie van de wethouder economie. Niet alleen klagen over de situatie in de haven, maar elke dag op de barricades met een wapperende Rotterdamse vlag om Rotterdam in de markt te zetten, bedrijven met elkaar verbinden, economische kansen zoeken en samen met zijn collega-wethouders die kansen pakken. Wij moeten van behouden naar een we kunnen het, winnersmentaliteit, van pessimisme naar optimisme. Succes, voorzitter, moet je uitstralen. Voorzitter, ik hoop dat de wethouder deze vragen niet ziet als kritiek, want dat is het niet. Het is een aanmoediging, een aanmoediging met enige urgentie. Rotterdam was in de jaren '80 de banenmotor van Nederland. De Rotterdamse VVD wil deze koppositie weer terug. We hoeven geen brullende motoren op De Meent, maar de economische motor van Rotterdam mag brullen als nooit tevoren. Tot slot, voorzitter, mijn collega Erik Verweij heeft bij de commissiebehandeling van de jaarstukken terecht aandacht gevraagd voor het probleem van scheefwonen. Iedere sociale huurwoning die bezet wordt door een scheefwoner zorgt ervoor dat iemand die echt afhankelijk is van een sociale huurwoning langer op de wachtlijst staat. Momenteel lopen de onderhandelingen over de prestatieafspraken tussen woningcorporaties en gemeenten. Woningcorporaties kunnen met de inkomensafhankelijke huurverhoging scheefwonen tegengaan door sociale huurders met een hoger inkomen een eerlijke huur te laten betalen. Wij verzoeken de wethouder per motie om in de nieuwe prestatieafspraken in te zetten op een intensiever gebruik van de inkomensafhankelijke huurverhoging. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Dekkers en hebben we inmiddels ook het nieuws vernomen dat mevrouw Bokhove weer gaat besturen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ze is al weg, maar dan wil ik haar toch nog even alvast vanaf deze plek feliciteren en haar veel succes wensen bij haar nieuwe functie. Ik constateer ook dat de motie 'Pak scheefwonen aan' voldoende is ondertekend en dat die deel uitmaakt van het debat. Dan is het woord aan de heer Dekkers.

Motie 5.1 M2. Pak scheefwonen aan

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1 'debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2024, de bevindingen van de accountant en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening'.

constaterende dat:

- er naar schatting 238.900 huishoudens in Nederland goedkoop scheefwonen in de sociale huursector¹;
- scheefhuurders een hoger inkomen hebben dan de inkomensgrens die geldt voor toewijzing van sociale huurwoningen, maar desondanks in deze woningen blijven wonen;
- scheefhuurders daarmee een woning bezet houden die bedoeld is voor huishoudens met een laag inkomen die afhankelijk zijn van de sociale huursector;

overwegende dat:

- corporaties de mogelijkheid hebben om een inkomensafhankelijke huurverhoging toe te passen voor huishoudens die boven de inkomensgrens voor sociale huur uitkomen;
- minder dan de helft van de Nederlandse woningcorporaties de inkomensafhankelijke huurverhoging toepassen;
- ook in Rotterdam niet alle woningcorporaties de inkomensafhankelijke huurverhoging toepassen;
- uit de beantwoording van onze schriftelijke vragen 'scheefwonen tegengaan' (22bb004479) blijkt dat geen van de corporaties die gebruikmaken van inkomensafhankelijke huurverhoging, op het maximale percentage zit dat wettelijk mogelijk is.
- corporaties gemiddeld genomen slechts 63% van de maximaal toegestane huurprijs vragen;
- woningcorporaties hiermee niet alles doen om scheefhuur tegen te gaan.
- in de jaarstukken 2024 wordt vermeld dat de onder druk staande investeringsruimte van woningcorporaties een uitdaging vormt voor de bouwopgave van de gemeente;
- het maximaal inzetten van de inkomensafhankelijke huurverhoging deze investeringsruimte helpt verbeteren;

verzoekt het college om:

- Bij de totstandkoming van de Prestatieafspraken 26/27 als gemeentelijk standpunt in te brengen dat de corporaties het instrument inkomensafhankelijke huurverhoging intensiever in te zetten om zo scheefwonen tegen te gaan;
- In de toekomst halverwege de looptijd van de prestatieafspraken de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de prestatieafspraken;
- Hierover terug te koppelen aan de raad bij de nieuwe prestatieafspraken.

en gaat over tot de orde van de dag."

E.P.J. Verweij

¹ Rijksoverheid, WoonOnderzoek 2024

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, vooruitgang meet je niet alleen in euro's, maar ook in impact. Voor Volt Rotterdam zijn de jaarstukken meer dan een financiële verantwoording, ze zijn het moment waarop we toetsen of de visie is omgezet in daadkracht. Het college heeft maar liefst 916 pagina's gedeeld om dat te kunnen bestuderen. Voorzitter, wat zien we? De gemeente staat er financieel solide voor. Het eigen vermogen is gezond, de rekeningen worden keurig betaald. Er is duidelijk met zorg gekeken naar de boekhouding en wat dat

betreft geeft deze jaarrekening een getrouw beeld van afgelopen jaar. Maar, voorzitter, als we ons blikveld verplaatsen van het verleden naar de toekomst, dan verandert ons beeld, want dan zien we dat de wendbaarheid van onze begroting, dus de ruimte om te schuiven, aan te passen en te investeren, op zijn zachtst gezegd beperkt is. Sterker nog, op de 2 onderdelen wat betreft wendbaarheid is het risiconiveau maximaal. Volt Rotterdam maakt zich daar zorgen over. Want het is 1 ding om vandaag de rekeningen te kunnen betalen, maar iets anders om morgen nog beleid te kunnen voeren dat ambitie uitstraalt. Voorzitter, maar zoals ik al zei, dit is ook het moment waarop we toetsen of de visie is omgezet in daadkracht. Op een aantal onderwerpen had dat wat ons betreft beter moeten. Allereerst wonen. We kampen met grote tekorten op de woningmarkt. Er moet dus flink bijgebouwd worden. In de plannen van het college zouden tot nu toe 9.000 tot 10.500 woningen bijgebouwd moeten zijn, echter hebben we afgelopen 3 jaar maar 8391 woningen gebouwd. We lopen dus nog steeds achter op het minimale target, dat het college zichzelf heeft gesteld. Het college bouwt daarnaast voor 55 procent in het betaalbare segment. Wat Volt betreft had dit percentage op 70 procent moeten liggen en wij maken ons dan ook grote zorgen dat het college haar eigen target, van 35 procent in het middensegment, niet heeft gehaald. De zorgen van studenten, starters en minder financieel krachtigen op de woningmarkt blijven hiermee onveranderd. De boodschap voor komend jaar is bouw extra, bouw meer betaalbaar, zodat je tenminste je eigen target haalt. Dan armoede, voor Rotterdammers is dit een van de belangrijkste dossiers in de stad. Dit gaat namelijk over het wel of niet kunnen voorzien in je basale levensbehoeften. Afgelopen jaren maakten we hier ons al ernstig zorgen over. Bij de bespreking van het jaarverslag van 2022 ontbraken de cijfers over armoede en schulden, omdat er nog geen beleidskader was. Het huidige beleidskader is pas eind 2023 vastgesteld. Ondertussen zijn we aangekomen bij de derde wethouder armoede en schulden en zien we afgelopen jaar, let wel, een onderbesteding van 6,2 miljoen euro. Blijkbaar is dit iets wat structureel gebeurt, maar als nieuwkomer in deze raad schrik ik hier gewoon van. Wij kunnen de Rotterdammer toch niet uitleggen dat dit dossier zo'n onderbesteding heeft? College, pak eigenaarschap op dit dossier en helpt de mensen die het echt nodig hebben vooruit. Dan punt 3, mobiliteit. Ook duurzame mobiliteit is een onderwerp waar het wat ons betreft beter kan en beter moet. Het college zegt in het coalitieakkoord het centrum en 4 wijken daaromheen autoluwer en verkeersveiliger te willen maken. In de praktijk staan we als raad echter ongeveer elke actua te bespreken waar het nu weer misgaat in de stad, zoals op De Meent. Op het college target van 30 kruispunten verkeersveiliger maken, zijn er volgens de jaarstukken pas 6 gerealiseerd. Van de 20 miljoen euro in het autoluwfonds is nog 13,5 miljoen euro beschikbaar. Daarnaast zien we weinig voortgang op extra vervoer over water. Vooruitkijkend zouden wij graag zien dat de aandacht dus nog meer gaat verschuiven van de auto naar de voetganger en de fiets. Voorzitter, die 916 pagina's van de jaarstukken klinken volledig, maar ook daar valt nog wel wat op aan te merken. Het accountantsrapport zei er het volgende over en ik citeer: "De jaarstukken zijn zeer uitgebreid en bevatten onderdelen die niet eens verplicht zijn. De informatiewaarde van de jaarstukken kan worden verbeterd door meer inzicht te geven in de bereikte resultaten in relatie tot de doelstellingen." Voorzitter, in onze rol als controleur hebben we hier ook last van. Veel informatie is moeilijk om te toetsen en voor ons belangrijke onderwerpen zijn in de voortgang gewoon lastig te controleren. Wilt u een voorbeeld? Nou die geef ik u, digitale inclusie. We spraken vorig jaar al over het ontbreken van digitale inclusie en constateren dat er wederom niet gerapporteerd is over de voortgang. De woorden digitale inclusie zijn overigens 4 keer te vinden in het jaarverslag, let wel, allemaal in de functienaam van de wethouder. Als onderwerp zelf wordt het niet genoemd. Concluderend, het jaarverslag was beter dan vorig jaar en we steunen de 6 aanbevelingen van de COR. Voor de Rotterdammers moet het wat ons betreft wel echt beter. Verhoog de inzet op dure mobiliteit, bouw komend jaar meer woningen en meer in het betaalbare segment en ga eindelijk eens serieus aan de slag met armoedebestrijding. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, de heer Dekkers. Ik kijk heel even naar de motie 'Pak scheefwonen aan', want die wordt inderdaad nu even met een andere ondertekening aangeboden. Dus de motie in zichzelf is precies hetzelfde, alleen de heer Van Dommelen heeft ondertekend in plaats van de heer Verweij. Dus hij kan gewoon volgens mij hetzelfde nummer houden. Dan gaan we over naar de heer Elbay. U heeft het woord.

Motie 5.1 M2. Pak scheefwonen aan

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1 'debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2024, de bevindingen van de accountant en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening'.

constaterende dat:

- er naar schatting 238.900 huishoudens in Nederland goedkoop scheefwonen in de sociale huursector¹;
- scheefhuurders een hoger inkomen hebben dan de inkomensgrens die geldt voor toewijzing van sociale huurwoningen, maar desondanks in deze woningen blijven wonen;
- scheefhuurders daarmee een woning bezet houden die bedoeld is voor huishoudens met een laag inkomen die afhankelijk zijn van de sociale huursector;

overwegende dat:

- corporaties de mogelijkheid hebben om een inkomensafhankelijke huurverhoging toe te passen voor huishoudens die boven de inkomensgrens voor sociale huur uitkomen;
- minder dan de helft van de Nederlandse woningcorporaties de inkomensafhankelijke huurverhoging toepassen;
- ook in Rotterdam niet alle woningcorporaties de inkomensafhankelijke huurverhoging toepassen;
- uit de beantwoording van onze schriftelijke vragen 'scheefwonen tegengaan' (22bb004479) blijkt dat geen van de corporaties die gebruikmaken van inkomensafhankelijke huurverhoging, op het maximale percentage zit dat wettelijk mogelijk is.
- corporaties gemiddeld genomen slechts 63% van de maximaal toegestane huurprijs vragen;
- woningcorporaties hiermee niet alles doen om scheefhuur tegen te gaan.
- in de jaarstukken 2024 wordt vermeld dat de onder druk staande investeringsruimte van woningcorporaties een uitdaging vormt voor de bouwopgave van de gemeente;
- het maximaal inzetten van de inkomensafhankelijke huurverhoging deze investeringsruimte helpt verbeteren;

verzoekt het college om:

- Bij de totstandkoming van de Prestatieafspraken 26/27 als gemeentelijk standpunt in te brengen dat de corporaties het instrument inkomensafhankelijke huurverhoging intensiever in te zetten om zo scheefwonen tegen te gaan;
- In de toekomst halverwege de looptijd van de prestatieafspraken de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de prestatieafspraken;
- Hierover terug te koppelen aan de raad bij de nieuwe prestatieafspraken.

en gaat over tot de orde van de dag."

D.J. van Dommelen

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, 2 weken geleden viel het kabinet Schoof, een kabinet wat na een enorm lange formatie er nog geen jaar zat. In dat jaar is er eigenlijk niets gebeurd, voorzitter. De grote uitdagingen waar ons land nu voor staat, is stilstand, achteruitgang, terwijl er zoveel belangrijke problemen moeten worden opgelost, ook problemen van onze Rotterdammers. Ik denk bijvoorbeeld aan Rotterdammers die op zoek zijn naar een woning. Deze week nog maakte het CBS bekend dat er steeds meer dertigers nog bij hun ouders wonen. Het is een schrijnende situatie en vereist echte doorbraak. Niet alleen op het gebied van wonen, met de bezuinigingen op het hoger onderwijs staat het verdienvermogen op de tocht. Daar hebben ook onze Rotterdamse onderwijsinstellingen en studenten last van. Jonge ouders moeten nog meer gaan wachten op de uitkering van hun kinderopvangtoeslag. Maar, voorzitter, gelukkig kunnen we in dit land tegenwoordig weer 130 kilometer per uur rijden en dat in een tijd dat de huidige situatie elders in de wereld al genoeg tot zorgen leidt. Afgelopen zondag trokken 150.000 mensen een rode lijn tegen het kabinetsbeleid rond Israël. De ontwikkelingen in de Verenigde Staten onder Trump zijn zorgwekkend en ook de oorlog in Oekraïne moeten we niet vergeten, waar nog steeds elke dag voor de Europese waarde wordt gevochten. Ondanks de stilstand van landelijk beleid en de zorgwekkende situaties elders in de wereld, die zijn weerslag hebben op onze stad, zijn we er toch in geslaagd om een aantal belangrijke zaken voor elkaar te krijgen, waar mijn fractie trots op is. Zo bouwen we in Rotterdam flink door, ondanks stijgende bouwkosten en hogere rentes. We zorgen voor betaalbare woningen door de implementatie van de Wet betaalbare huur en we zetten vol in de studenten door meer studentenwoningen te realiseren dan beoogd, ruim 2300, voorzitter. Ook zien we Rotterdam steeds meer veranderen in een groene fietsstad. Door in 115 straten de maximumsnelheid te verlagen van 50 naar 30 kilometer per uur en tijdelijke fiets parkeervoorzieningen permanent te maken, maken we de stad groener, mooier en duurzamer.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers heeft een vraag.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, dank u wel. De heer Elbay heeft eerst een fantastisch betoog hoe het landelijk misgaat en dan zoemen we in op de gemeente en dan horen we op wonen dat het allemaal fantastisch gaat, maar ik heb daar toch wel wat vragen over, eigenlijk twee simpele vragen. Vraag 1 is, haalt u uw eigen targets? Want het klinkt allemaal fantastisch, maar daar ben ik benieuwd naar. Vraag 2 is, voorzitter, aan de heer Elbay, wat stond er in college targets met betrekking tot studenten wonen, waren dat studentenkamers of studentenwoningen?

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Het is een gewetensvraag, voorzitter. We weten dat we het inderdaad ontzettend zwaar hebben als het gaat om de capaciteit, als het gaat om de kosten, als het gaat om de rentestijging, et cetera. Al met al zet dit college en deze coalitie door om meer betaalbare woningen te realiseren. Wat ik ook zie is, in tegenstelling tot de voorgaande jaren, dat we nu bewust de keuze hebben gemaakt om voor studenten te gaan bouwen. Dus daarin zetten wij ook voort en daar zijn we als D66 ook trots op.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik heb geen antwoord gehoord op de vraag van de heer Dekkers. Haalt u uw college targets?

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Zo goed als, voorzitter.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, we zijn ook ongelooflijk blij dat over de nieuwe stadsbrug een tram komt te rijden. Rotterdam is kampioen zonnepanelen leggen en met de 30 procent CO2-reductie in de stad liggen we op koers om de klimaatdoelen te halen. Voor de Rotterdammers die naast werken en wonen ook nog een beetje plezier willen maken, is er gewerkt aan een levendige stad. Zo hebben we de openingstijden verlengd, waardoor iedereen 's nachts een uurtje langer door kan, en met het Nachtplan komt er meer ruimte voor nieuwe nachtinitiatieven en wordt de nacht echt als een belangrijk onderdeel van de stad erkent. Tot slot zijn we er ook voor de kwetsbaren in de stad, voorzitter. We helpen steeds meer bijstandsgerechtigden aan een baan en we vangen EU-arbeidsmigranten succesvol op en bieden hen de juiste zorg. Dit zijn mooie resultaten, maar ook wij zien dat het ook op een aantal punten beter kan. Zo maken we ons zorgen over de toekomst van de haven. Zo is de CO2-reductie in de haven nog ondermaats. Waar we zien dat de stadsdoelstellingen de groene kant op gaan, is dit in de haven niet het geval. Dit stemt ons ongerust, aangezien de Rotterdamse haven veruit de grootste vervuiler van Nederland is. We hopen dan ook echt nog stappen te gaan zien vanuit het college. Om bij de haven te blijven, ook de economische ontwikkelingen in de haven stemmen ongerust. Bedrijven vertrekken en de wethouder kijkt vooral naar Den Haag. Nu het kabinet is gevallen, kunnen we daar weinig van verwachten. De haven verdient leiderschap, geen excuses. Mijn fractie pleit dan ook om te durven kiezen voor een economie van de toekomst. Voorzitter, dan over de begroting. Het zijn complexe tijden voor gemeenten.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer **BILJOEN** (gl): Ja, voorzitter, want ik hoorde toch wel heel wat negatief geluid wat betreft wethouder haven, maar ik heb weinig reflectie gehoord wat betreft wethouder wonen. Volgens mij gelden onder wethouder wonen de aardgasvrije projecten. Kunt u daarop reflecteren, of u daar heel tevreden over bent? De aardgasvrije projecten. Wethouder klimaat.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, dit is een specifieke vaktechnische vraag en ik moet ook eerlijk bekennen dat we, wat betreft onze doelstellingen als het gaat om klimaat, de CO2-reductie hebben behaald en wat betreft alle andere plannen en projecten wij nogal dichtbij staan op onze klimaatdoelstellingen.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, dank u wel. Wat mij wel opvalt in het verhaal van D66 is dat we echt naar een zesjescultuur gaan. Als we de woningen bijna hebben gehaald, dan zijn we blij. Als we de CO2 lat al in het eerste jaar hebben gelegd, dan gaat hij niet omhoog. We houden hier nu een heel erg mooi verhaal, maar we hebben een enorme opgave op het gebied van klimaat en op woningbouw. Die lat moet omhoog. Ik wil die urgentie voelen en die mis ik compleet.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, we zijn trots met wat we hebben gerealiseerd en we zijn ook blij dat we ambitieuze plannen hebben in deze stad als het gaat om woningbouw, als het gaat om klimaat, als het gaat om mobiliteit. Dus laten we vooral koesteren wat we hebben

gerealiseerd en laten we ook koesteren in al die plannen die de stad een stukje mooier en vooruit wil helpen.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers en let een beetje op uw tijd.

De heer **DEKKERS** (volt): Dank u, voorzitter. Maar als u uw ambitie op klimaat in het eerste jaar haalt, bent u dan ambitieus? Dat is mijn vraag voor u.

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, het kan beter en dat probeer ik ook uit te leggen. De Rotterdamse haven is de grootste vervuiler in het land en ook daar moeten de CO2-doelstellingen behaald worden. Dat probeer ik ook in mijn bijdrage uit te leggen. Dus het is niet wijzen aan een specifiek wethouder. Integendeel, ook zelfreflectie is bij deze ook ontzettend belangrijk.

De **VOORZITTER**: De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Een stukje te ondersteuning, want de CO2-doelstelling moet natuurlijk ook meegewogen worden met het eerste jaar. Het was ook de energiecrisis waardoor mensen fors minder gingen verbruiken. Bij de vorige periode stond een centrale uit, want die was in onderhoud, die is weer aangegaan. Dus in die zin, er zit wel een kleine nuance ook bij dat cijfer. Dan nog wel een vraag voor de heer Elbay. Dat is eigenlijk het volgende, want u heeft het over economie en de haven, dat de wethouder kijkt naar Den Haag, maar hoe kijkt u dan naar het feit dat deze wethouder met Rotterdam Partners wel 1 miljard aan investeringen heeft binnengehaald voor de bedrijvigheid in deze stad?

De **VOORZITTER**: De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, daar zijn we natuurlijk wel blij mee. Ik bedoel elke euro die de stad binnenkomt die we ook kunnen uitgeven om Rotterdam vooruit te helpen, om een economische impuls te hebben voor de stad Rotterdam, daar zijn we natuurlijk blij mee.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, dan over de begroting. Het zijn complexe tijden voor gemeenten. De gemeentelijke taken zijn steeds groter geworden. Dat zien we ook terug in de begroting van Rotterdam. Sinds de aantreding van dit college is de begroting van 3,3 naar 4,7 miljard gestegen, een stijging van bijna 50 procent. Het laat zien dat het Rijk steeds meer van gemeenten verwacht. Helaas is het geld dat daarmee gepaard gaat niet voldoende. Het beruchte ravijnjaar staat voor de deur. Desondanks gaat het financieel goed met Rotterdam, mede door vorig jaar een aantal moeilijke keuzes te hebben gemaakt. We zien bij veel andere gemeenten dat deze keuzes pas dit jaar worden genomen. In tegenstelling tot deze gemeenten, heeft Rotterdam nu juist weer ruimte om ook in een aantal dingen te investeren, maar daarvoor meer bij de Voorjaarsnota. Wat betreft financiën, voorzitter, onze gemeentelijke financiën zijn in 2024 goed op orde. Het positieve reguliere exploitatiesaldo laat zien dat we weerbaar zijn en financiële tegenslagen goed kunnen opvangen, zonder in te grijpen op onze beleidsambities. Hoewel het structurele exploitatiesaldo licht negatief is, blijven we wendbaar. Dit betekent dat we snel kunnen reageren op veranderingen in de begroting en flexibiliteit behouden om lasten te verlagen en inkomsten te verhogen. Met een weerstandsvermogen van 1,65, ruim boven de norm, kunnen we onverwachte risico's goed opvangen. De solvabiliteitsratio van 53,6 procent toont aan dat we in staat zijn om onze verplichtingen na te komen. Samenvattend, voorzitter, beschikt Rotterdam met de

huidige koers een solide financiële basis te waarborgen. Tot slot, voorzitter, heb ik een motie die het college vraagt om de verordening op basis van artikel 213a van de gemeentewet, die sinds 2015 niet meer is geëvalueerd, tegen het licht te houden en te actualiseren. De Commissie Onderzoek Rekeningen heeft herhaaldelijk benadrukt hoe belangrijk het is dat deze onderzoeken structureel en zorgvuldig worden ingezet. Met een actuele verordening kunnen we die wettelijke taak beter borgen en zorgen we voor heldere kaders voor zowel uitvoering als raadstoezicht. We vragen het college daarom om uiterlijk eind 2025 met een voorstel te komen waarin ook de betrokkenheid van de raad wordt meegenomen. Voorzitter, ook heeft mijn fractie geconstateerd dat het autoluwfonds, wat gericht is op het verminderen van autoverkeer, beter wordt ingezet. Dat is wat D66 betreft niet de bedoeling. Dit fonds is echt gericht op het verminderen van autoverkeer in de binnenstad. Daarom dienen we een motie in die het college verzoekt om duidelijk afwegingskaders te maken wanneer iets slechts deels of niet bijdraagt aan het autoluw maken van de stad. Zo kunnen we beter beoordelen of iets echt bijdraagt aan het autoluw maken van de stad. Als dit niet het geval is, willen we dat dit niet uit het autoluwfonds wordt bekostigd. Voor zover.

De **VOORZITTER**: De motie 'Onderzoek met oog voor resultaat' is voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat en de motie 'Afwegingskader autoluwfonds' is voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat. Dan is nu het woord aan de heer Van der Velden.

Motie 5.1 M3. Onderzoek met oog voor resultaat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van agendapunt 5.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat.

constaterende dat:

- De huidige verordening op grond van artikel 213a van de Gemeentewet dateert uit 2015 en sindsdien niet is geëvalueerd of geactualiseerd;
- De Commissie Onderzoek Rekening (COR) herhaaldelijk heeft gewezen op het belang van een structurele toepassing van artikel 213a Gemeentewet.

overwegende dat:

- Een actuele verordening kan bijdragen aan het beter borgen van deze wettelijke taak;
- De raad gebaat is bij heldere kaders en inzicht in hoe deze onderzoeken worden uitgevoerd en benut.

verzoekt het college:

- De bestaande verordening te evalueren en waar nodig te actualiseren;
- Uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 een voorstel voor een geactualiseerde verordening aan de raad voor te leggen;
- Daarbij in te gaan op hoe de raad betrokken wordt bij de uitvoering en prioritering van de onderzoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

F. Elbay, T. Roskam en D.J. van Dommelen

Motie 5.1 M4A. Afwegingskader autoluwfonds

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 5.2 *Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat.*

Constaterende dat:

- Het Autoluw-fonds bedoeld is om de stad daadwerkelijk autoluw te maken;
- In de praktijk het fonds breed wordt ingezet voor projecten die slechts zijdelings bijdragen aan een autoluwe stad.

Overwegende dat:

- De effectiviteit van het fonds gebaat is bij duidelijke en meetbare doelstellingen;
- Transparantie over de werkelijke bijdrage van projecten aan het verminderen van autoverkeer noodzakelijk is.

Verzoekt het college:

- Bij alle toekomstige én lopende projecten die (mede) gefinancierd worden uit het Autoluw-fonds, expliciet aan te geven welke concrete bijdrage het project levert aan het verminderen van autoverkeer;
- Een afwegingskader op te stellen waarin concrete criteria staan wanneer een ingreep direct bijdraagt aan het autoluw maken van de stad, en wanneer dit niet of nauwelijks bijdraagt aan het autoluw maken van de stad;
- Projecten die volgens dit afwegingskader niet of nauwelijks bijdragen aan een autoluwe stad, zoals omschreven in het coalitieakkoord, niet langer uit dit fonds te financieren.

En gaat over tot de orde van de dag."

I. van Wifferen

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Voorzitter, 2024 en ik wil me graag richten op de dieren. Dat dieren van mensen verschillen, betekent niet dat ze minder waard zijn. Een wereld waarin de dieren net zo zeer bestaansrecht hebben als de mens, stimuleert ook de mens om respectvol met elkaar te leven. Je kunt eenvoudigweg niet hopen op een rechtvaardige samenleving als je onschuldige wezens behandelt alsof je volledig over ze mag beschikken. Wat mij opvalt, dat ik soms in Rotterdam inmiddels meer vogels hoor dan buiten Rotterdam. In Nederland is nog maar 15 procent over van de soortenrijkdom die we een eeuw geleden nog hadden, door gif, pesticiden en de ongebreidelde vrije tijd voor de boeren. Daarom ben ik blij dat de ernst hiervan steeds meer doordringt bij mensen en gelukkig ook in Rotterdam. Ons bekommeren om het lot van dieren doet niets af aan de noodzaak ons ook om het lot van mensen te bekommeren. Compassie moet zich richten op alle wezens die lijden. Een meedogend mens is immers niet in staat om andere wezens kwaad te doen en daarom zullen wij ook altijd opkomen voor de kwetsbaren en zullen wij moties en amendementen, die vandaag eventueel hiervoor zorgen, steunen. We snakken naar groen en de natuur en tegelijkertijd zorgen we allesbehalve op de juiste manier voor die natuur, de leefomgeving van dieren. Soms lijken we te vergeten dat we zelf ook maar gewoon een soort zijn, te midden van een heleboel andere soorten. In Rotterdam leven we immers samen met reigers, kraaien, duiven, vossen, egels, enzovoort, maar we zien ze nog steeds niet als medeburgers. Dat samenleven kunnen we samen nog beter inrichten, zodat alle dieren een plekje kunnen vinden in onze stad. Dat kan vaak heel simpel. Voorzitter, ik ben blij om in de jaarstukken te lezen dat vergroting van de bewustwording van en kennis van dierenwelzijn de aandacht van ons college heeft en ik ben ook verheugd te lezen dat biodiversiteit nu eindelijk echt meer aandacht krijgt. Ook goed dat er veel aandacht is voor de ecologische structuren, de

bijenlandschappen, het tegengaan van hittestress, enzovoort. Voor mij ook heel belangrijk, bij het bestrijden van plaagdieren is de focus komen te liggen op voorlichting en op een adviesrol. Daar ben ik heel erg blij om, want het doden van dieren is voor ons nog steeds een no-go. Eindelijk heeft Rotterdam weer een dierenasiel en ik kan wel zeggen, het is prachtig geworden. Het werd tijd, maar ik ben blij dat het er nu ook eindelijk is en Rotterdam verdient dit ook. Voorzitter, we hebben ook nog een bepaalde dierentuin in onze stad, een achterhaald instituut waarop we ooit vol onbegrip en schaamte zullen terugkijken. De mens vernietigt en vervult op grote schaal de natuurlijke leefomgeving van de dieren en dan sterven ze natuurlijk uit. Wat doen we dan? Dan gaan we ze maar in een afgesloten terrein midden in de stad zitten, omringd door grote hekken. Mijn idee is nog steeds om van Blijdorp een openbaar park te maken, met behoud van de monumentale panden. Dan kunnen mensen ook nog zien wat we dieren ooit hebben aangedaan. Een mooie groene verblijfplek kan dat worden, midden in de stad, voor alle Rotterdammers toegankelijk, zonder toegangkaartje. Dan heb ik nog een vraag over de 9 ton bestemmingsreserve voor de Rivièrahal in Blijdorp. Ik lees in de jaarstukken dat Blijdorp nog steeds geen subsidie heeft aangevraagd. Mijn vraag is, wat is nu de actuele stand van zaken met betrekking tot die Rivièrahal? Voorzitter, politiek bedrijven is niet alleen ik wil die motie of dat amendement aangenomen hebben, politiek bedrijven is ook dat je bij andere politieke partijen voor elkaar krijgt dat jouw idealen daar landen en zelfs worden overgenomen. Politiek gaat niet alleen over meerderheden of in een coalitie komen, politiek gaat voor mij over invloed. Dat betekent vasthouden aan je idealen en andere partijen inspireren wat jouw idealen zijn. Ik ben blij dat dat bij dierenwelzijn steeds vaker is gelukt en nog steeds lukt. Ik dank u.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, mijnheer Van der Velden. De heer Soytekin, nog voor de theepauze of wilt u daarna? Dan doen we daarna. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan schors ik nu de vergadering tot kwart over voor de theepauze.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 19 juni 2025

Notulen van de raadsvergadering 19 juni 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 9

Voorzitter: Mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: C.J. Schouten, F. Achbar, R. Buijt, S. Kasmi, P.J.P. Lansink-Bastemeijer, A.I. Norville, B.J. van Rij, R.A.C.J. Simons, T.B. Versnel en C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw J.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 17.51 uur tot 17.54 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik hoop dat het allemaal heeft mogen smaken. Voorzitter, 2024 was een jaar waarin Rotterdam vooruitgang, merkbaar en grotendeels ook meetbaar. Maar die vooruitgang was niet in elke wijk of op elk thema even voelbaar. We zien wel financiële rust, maar ook knelpunten. We zien resultaten, maar ook de ambities die zijn blijven liggen. Het is aan ons als raad om dat eerlijk onder ogen te zien en daar scherp op te blijven. Want onderaan de streep gaat het niet om tabellen, maar om de mensen, om de Rotterdammers. Voorzitter, voor die mensen, voor die Rotterdammers was 2024 een bewogen jaar. We stonden ook heel vaak vast. Want een van de grootste ergernissen van duizenden Rotterdammers is toch wel het verkeer. Je staat stil bij de Maastunnel, aan beide kanten. De Pleinweg is echt een ramp en het centrum, daar mag je al helemaal niet meer komen met de auto. We hopen dat het college in de volgende fase die dagelijkse realiteit van de gemiddelde Rotterdammer vaker meeneemt, dat de bakfiets niet voor iedereen een serieuze oplossing is en dat veel Rotterdammers afhankelijk zijn van hun auto. De maatregelen van de afgelopen jaren roepen veel weerstand op en bewoners moeten hun huis en werk zonder parcours van obstakels kunnen bereiken. Dus wat ons betreft moet het college ook echt gaan bewegen als het gaat om de doorstroom in Rotterdam. Natuurlijk is het dan logisch om ook eerst te kijken en te richten op het aanpakken van de gevaarlijke kruispunten als het gaat om verkeersveiligheid. Helaas is de target daar ook niet voor gehaald, hoewel de redenen ook wel begrijpelijk zijn. We doen wel een oproep aan het college om die tijdelijke veiligheid op deze plekken versneld te verbeteren, totdat de plannen, die integrale plannen, worden uitgevoerd. De veiligheid van Rotterdammers moet inderdaad niet stil komen te staan, maar de autorijdende Rotterdammer moet dat ook niet. Voorzitter, we zijn uiteraard ook blij dat in Rotterdam noodzakelijke voorzieningen voor mensen met een laag inkomen steeds vaker verstrekt worden als gift via de bijzondere bijstand of het noodfonds.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin, er is een interruptie van de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank, voorzitter. Ik hoor zojuist de heer Soytekin aangeven dat hij begrijpt dat het collegetarget op verkeersveiligheid niet wordt gehaald. Ik begrijp dat niet, dus wellicht kan de heer Soytekin dat even goed uitleggen, zodat ik het ook kan begrijpen.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Het zijn natuurlijk heel complexe trajecten die je aangaat op het moment dat je bepaalde punten wilt aanpassen en sommige dingen kosten helaas wel iets meer tijd dan dat je dat misschien hebt begroot in een jaar.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **SOYTEKIN** (denk): We zetten in op het voorkomen van nieuwe schulden en het verhogen van de bestaanszekerheid. Daarnaast is het jeugdtegoed verhoogd naar 850 euro, waardoor meer kinderen kunnen deelnemen aan sport, cultuur kunnen proeven en gratis met het ov naar school kunnen gaan. Er zijn ook pilots met werkgevers waarbij regelingen worden opgezet om werkenden met schulden eerder in beeld te krijgen, een goede vorm van vroegsignalering. Om mensen uit de armoede te helpen, wordt er ook volop gestimuleerd om mensen aan het werk te helpen. Wel opvallend was het bereik van de individuele inkomenstoeslag. Het bereik was in '24 met 36 procent gelijk gebleven aan het jaar '23 en dat is wel een zorgelijke ontwikkeling. Want juist in een tijd waarin die bestaanszekerheid onder druk staat, moet ook deze regeling effectiever worden ingezet. Ook valt het op bij het bereik van het AOW-tegoed. Het blijft laag als je het vergelijkt met het kindtegoed en het jeugdtegoed en die stijging van 2 procent is dan, wat ons betreft, marginaal. Er wordt al langer gesproken over de automatische module en ik heb eerder in stukken gelezen: Q2, 2025. Dat is nu. Dus, wethouder, ik ga ervan uit dat ze meeluistert, de vraag is: kan er concreet worden aangegeven wanneer dat systeem uitgerold gaat worden? Voorzitter, dan de strijd die we moeten blijven voeren tegen racisme en discriminatie. We zien ontzettend veel gebeuren op dat vlak. Heel veel stadsgesprekken over racisme, uitsluiting, sociale veiligheid. Tientallen projecten die uitgevoerd worden als het gaat om bewustwording, dialoog, weerbaarheid en trainingen voor inclusie. Er waren ook trainingen op scholen en in de wijk. Ook is er behoorlijk gewerkt aan de zichtbaarheid van het van de campagne 'zie het, zeg het, meld het' om die meldingsbereidheid te kunnen vergroten of te verhogen. Voorzitter, we hadden voor het eerst een Iftar hier op het stadhuis en al die maatregelen die zijn nodig, die zijn nog steeds nodig, want we hebben te maken met uitsluiting op verschillende vlakken, maar het is vooral ook nodig om te zorgen voor de verbinding tussen de verschillende Rotterdammers. Daarbij is hetgeen wat je doet, je toon, het luisteren, empathie tonen en de juiste woorden kiezen van groot belang. De juiste woorden kiezen. Neem namelijk de vele slachtoffers die in het verleden keihard geraakt zijn door de overheid. Slachtoffers van het toeslagenschandaal. Geen affaire, het was een schandaal en tot mijn verbazing zag ik in de stukken overal nog steeds 'affaire' staan, terwijl er eerder is toegezegd om voortaan als gemeente te spreken over het toeslagenschandaal. Dus ik vraag de wethouder of hij dit zo snel mogelijk kan aanpassen. Voorzitter, in januari 2024 stortte aan de Schammenkamp in Zuidwijk na een explosie een wooncomplex in. Mensen kwamen om het leven en de oorzaak: een drugslab in een bedrijfsruimte onder het gebouw. Het liet opnieuw zien hoe ondermijning onze veiligheid tot diep in de haarvaten van de stad raakt. Letterlijk onder de huizen van Rotterdammers. Toch zien we dat er op het gebied van veiligheid veel gebeurt. Denk aan die uitbreiding van cameratoezicht, extra jongerenwerkers, preventie met gezag wat doorloopt. Al was het soms wel figuurlijk worstelen met de wethouder om de inzet van boa's, ik hoop niet dat u daar een beeld van krijgt. Dat gesprek gaat in ieder geval nog wel plaatsvinden. Hoe gaan we de boa's effectief en efficiënt inzetten? Want in verschillende delen van de stad wordt er geschreeuwd om meer handhaving. Ik sprak afgelopen week nog een bezorgde jongen uit Feijenoord, die dagelijks op de Persoonsdam, de Oranjeboomstraat de meest verschrikkelijke dingen ziet gebeuren en ook ziet dat onze jongeren daarin worden

meegesleurd van drugs dealen, tot drugsgebruik, tot de dood. Of een leven dat op veel te jonge leeftijd wordt vernield. Dat is inderdaad niet alleen de inzet van handhaving, dat ben ik met de wethouder eens, het is zeker ook de politie. Maar ook daar wordt wel gevraagd om meer handhaving, omdat dat ook gewoon een preventieve werking heeft. Want we hebben het vaak over de inzet van boa's. Als iets in het nieuws is vragen we de wethouder: meer boa's. Ik vraag de wethouder om deze wijken niet te vergeten, want deze verhalen halen vaak het nieuws niet. We ontvangen ook signalen uit verschillende wijken dat er behoefte is aan bijvoorbeeld meer activiteiten voor die jongeren. Vaker ook in het weekend of in de avonduren, maar ook voor oudere mensen, bijvoorbeeld ook op een zaterdagochtend. Wij zijn ervan overtuigd dat dit kan bijdragen aan het versterken van die sociale cohesie en het tegengaan van eenzaamheid en overlast. Bovendien zien wij dat er voldoende plekken zijn waar dit zou kunnen gebeuren, bijvoorbeeld in huizen van de wijk of in de jongerenhubs. Daarom dienen wij ook een motie in om in gesprek te gaan met die welzijnsorganisaties om te kijken hoe zij kunnen zorgen voor een bredere vorm van openstelling. Ik zal de moties aan het einde van mijn betoog aangeven, voorzitter. Dan tot slot over de boa's. Goed dat het aantal in ieder geval is verhoogd, zeker op seksuele straatintimidatie. Bijna verdubbeld zelfs. Ook zijn er handhavers ingezet voor de taxiaanpak. 7827 taxicontroles zijn er geweest in 2024 en er was sprake van één intrekking van de vergunning. Dan ga je automatisch de vraag stellen: is dit dan proportioneel, is het effectief? Dus graag iets meer duiding van de wethouder daarover en misschien dat hij dan ook kan vertellen over boetes, waarschuwingen et cetera die dan zijn gegeven. Voorzitter, in een tijd van geopolitieke spanningen en discussies over bestaanszekerheid, regeldruk en vestigingsklimaat houdt de economie in Rotterdam zich knap staande. Maar ondernemers, groot en klein, kunnen ook worden geraakt door die huidige onzekere tijden. Ik ben benieuwd of de wethouder ook signalen krijgt van ondernemers die zich zorgen maken of inmiddels ook al omzet verliezen. Voorzitter, in '24 heeft de gemeente Rotterdam ook brede inzet gepleegd op zorg, welzijn en ondersteuning op dat gebied. De wijkteams boden hulp aan bij zorg, opvoeding en gezondheid en kreeg ook extra middelen om toegankelijker te worden ondanks de personeelstekorten. Voorzitter, gezien de tijd ga ik een deel van mijn bijdrage toch wat inkorten en wil ik het hebben over de targets. Een aantal is niet gehaald en de COR is daar ook helder over. Meer betrouwbaar, licht beter toe en geeft inzicht in het effect. Daar sluiten wij ons natuurlijk ook bij aan. De targets met betrekking tot de bouw van huizen is niet gehaald. Misschien is dat ook niet heel verrassend als je kijkt naar alle externe factoren die nu spelen. Maar ondanks die factoren en de marktdruk is er wel degelijk een realisatie en een start van duizenden woningen, daar mogen we ook best wel trots op zijn. Daarnaast zijn we ook actiever als het gaat om verhuurmisstanden. Nu nog dat keurmerk en ik vraag de wethouder maar weer om een status. Tot slot, voorzitter, we hebben het vaak over personeelstekorten. Goede mensen die je langdurig kunt inzetten, die moet je koesteren. In de jaarstukken zien we dat de inhuur van externen behoorlijk is gestegen, terwijl we eigenlijk stabiliteit, binding, loyaliteit nodig hebben. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat mensen na bijvoorbeeld meerdere contractvormen, tijdelijke contractvormen, op een gegeven moment ook een vast contract moeten krijgen. Want wat ons betreft geldt eigenlijk: als je na 2 heel goed functioneert, dan ben je niet meer flexibel, dan ben je gewoon onderdeel van de organisatie. Het is ook een vorm van goed werkgeverschap. Daarom dienen wij ook een motie in om bij die werknemers ook uit te vragen of dat ook een pijler is voor hen, voor de werknemers van de gemeente Rotterdam, of ze nog met plezier naar hun werk komen. Dus neem dat mee in die onderzoeken in hoeverre meerdere keren verlengen, met een max van 3, effect heeft op de werknemers van Rotterdam. Tot zover, voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Is dat nog een vraag van de heer Biljoen? De heer Biljoen heeft nog een vraag.

De heer **BILJOEN** (gl): Ik heb aandachtig geluisterd naar de bijdrage van de heer Soytekin. Ik zou dan graag nog willen weten hoe hij kijkt naar de vrijval van armoedegelden en de onderuitputting.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Die vraag is natuurlijk al veelvuldig gesteld vandaag. Dit is niet het eerste jaar wanneer er sprake is van vrijval van armoedereserve. Ik ben het met u eens dat we natuurlijk moeten streven om zo veel mogelijk van de gelden die beschikbaar uit te geven. In dit geval is er, uit mijn hoofd, die 830 waar u waarschijnlijk op doelt is, wordt doorgeschoven of valt vrij. Dat hebben we eerder al met elkaar afgestemd. Daarnaast ben ik wel trots, natuurlijk, dat we extra of veel meer hebben kunnen doen voor de mensen in armoede door extra budgetten toe te voegen. Juist aan verschillende armoederegelingen. Dus dat is dan hetgeen waar ik mij op concentreer.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Meer weekend, meer wijk - activiteiten voor iedereen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van agendapunt '5.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024';

constaterende dat;

- de Huizen van de Wijk en de jongerenhubs een belangrijke rol spelen in het versterken van sociale cohesie in Rotterdamse wijken;
- in het weekend veel Rotterdammers, waaronder ouderen, jongeren en gezinnen, behoefte hebben aan laagdrempelige sociale, culturele en recreatieve activiteiten in hun wijk;
- de programmering en activiteiten in veel Huizen van de Wijk momenteel vooral doordeweeks plaatsvinden;

van mening dat;

- het organiseren van weekend- en/of avondactiviteiten kan bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid, het versterken van gemeenschapszin en het bevorderen van welzijn;
- het benutten van bestaande wijkvoorzieningen in het weekend een efficiënte inzet van gemeentelijke middelen kan betekenen;

verzoekt het college;

- in gesprek te gaan met welzijnsorganisaties en andere relevante partners om te verkennen op welke wijze in het weekend en/of avonden activiteiten georganiseerd kunnen worden in de Huizen van de Wijk en de jongerenhubs;
- te onderzoeken welke behoeften er leven onder bewoners met betrekking tot weekend- en/of avondactiviteiten;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab

Motie 6. Tijd voor zekerheid, Rotterdam geeft haar mensen vastigheid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van 5.1 de jaarstukken 2024, de bevindingen van de accountant en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening;

constaterende dat;

- de inhuur van extern personeel de afgelopen jaren is gestegen, wat leidt tot hogere kosten en minder binding met de organisatie;
- de arbeidsmarkt krap is, waardoor het aantrekken én behouden van goede medewerkers steeds moeilijker wordt;
- medewerkers met twee opvolgende jaarcontracten vaak onzekerheid ervaren over hun toekomstperspectief binnen de gemeente;
- medewerkers met ervaring, kennis en netwerken essentieel zijn voor continuïteit, stabiliteit en kwaliteit in de dienstverlening;

overwegende dat;

- goed werkgeverschap niet alleen gaat over regels, maar ook over het gevoel van erkenning en zekerheid voor medewerkers;
- vaste contracten kunnen bijdragen aan meer werkplezier, motivatie, loyaliteit en duurzame inzetbaarheid;
- het belangrijk is om niet alleen beleid te maken over mensen, maar ook met mensen: door hen zelf te vragen wat werkt en wat niet;

verzoekt het college;

- een onderzoek te laten uitvoeren onder gemeentelijke medewerkers (met tijdelijke én vaste aanstellingen) naar hoe zij het effect van contractvormen ervaren op onder andere werkplezier, tevredenheid, loyaliteit en welzijn;
- in dat onderzoek specifiek aandacht te besteden aan medewerkers die langdurig met tijdelijke contracten werken of recent de overstap hebben gemaakt naar vast;
- de uitkomsten, overwegingen en eventuele beleidsvoorstellen terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Van Campenhout is de volgende op de lijst, maar die heeft aangegeven geen bijdrage te leveren. Dan komen we bij mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Voorzitter. De jaarrekening is het moment om te reflecteren. Niet alleen op cijfers, maar vooral op de keuzes erachter. En wat zie ik? Geen visie, geen verbinding, geen koers. Een college zonder richting en een stad die daar de prijs voor betaalt. Voorzitter, we hebben een college met wel 9 wethouders, 9. Dat levert eilandjes op, versnippering en vooral geen gezamenlijke verantwoordelijkheid. Oh ja, en opvallend veel snoepreisjes naar het buitenland. Het resultaat: geen enkel groot collegetarget is gehaald. Voorzitter, als ik naar de cijfers kijk, zie ik een pijnlijk patroon. De woningnood stijgt, maar betaalbare woningen blijven uit. De energietransitie wordt doorgeschoven, de zorg is overbelast, maar krijgt geen prioriteit. Het armoedebeleid, in de armste stad van Nederland, nota bene, wordt daarop fors bezuinigd. Dit college kiest prestige boven bestaanszekerheid. Niemand heeft hem nog genoemd, maar Boijmans mag 500 miljoen kosten en de 7

stadsprojecten, dat is meer goud dan groen, maar meer kosten dan nut. Oh ja, dan had ik het al gezegd: natuurlijk ook veel prestigieuze snoepreisjes. Voorzitter, het probleem is geen onvermogen, maar onwil.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen heeft een vraag.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Voorzitter, een klein vraagje aan mevrouw Verkoelen, het is meer goud dan groen. Ik ben apetrots op de stadsprojecten. Ik vind het echt geweldig wat er gebeurt, een ongeken­de investering in deze stad. Maar u wimpelt dat een beetje weg. Kunt u nader toelichten wat u daar niet aan bevalt?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Nou, dat was het eerste deel al: armoedebel­eid doen we weinig aan, zorg, u wilt niet weten, 200 miljoen komen we aan zorg tekort en we gaan 7 stadsprojecten doen. Ik weet wel waar mijn prioriteit ligt. Serieus. Het is een kwestie van keuzes, zoals ik zei. Ik ben er helemaal niet op tegen, maar het is meer goud dan groen. Het kost bakken met geld en we hebben het niet. We zouden het aan andere zaken moeten geven. Voorzitter, ik ga verder. Het probleem is geen onvermogen, maar onwil. Er is geld, maar geen prioriteit. De Rotterdamse investeringsmotor, bedoeld, dames en heren, bedoeld voor duurzame toekomstgerichte projecten, wordt misbruikt om gaten te vullen. Daarmee verkwanselen we onze toekomst. Voorzitter, de accountant en de COR zijn glashelder: met een structureel tekort van min 1,8 procent, geeft Rotterdam te veel uit. De solvabiliteitsratio zakt van 64 procent naar 53,6 en bedenk: onder de 50 wordt het rijk nerveus. Dat terwijl de wereld brandt. Internationale spanningen, economische onzekerheid, sociale ongelijkheid en deze coalitie speelt mooi weer.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Via de voorzitter tegen mevrouw Verkoelen dat van die solvabiliteit is technisch, maar dat is natuurlijk ook, u weet heel goed waar dat vandaan komt. U maakt daar een hoop herrie over, maar u weet heel goed dat we op een gegeven moment Eneco hebben verkocht, dat er gewoon veel geld was, veel kapitaal, dat dat geïnvesteerd wordt, want dit college investeert in de toekomst van deze stad op ongeken­de wijze. Dan zegt u dat het belachelijk is dat die solvabiliteitsratio is gedaald. Maar wat had u dan willen hebben? Had u het dan gewoon op een deposito willen zetten en dan zien we wel over een jaartje of 10 of vindt u dat we moeten investeren in de stad, in de toekomst van deze stad, in de toekomst van de Rotterdammers?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): U haalt er 100 miljoen uit om gaten te vullen en u bezuinigt vervolgens op informele zorg. U gooit al onze vrijwilligersorganisaties overboord. Daar ligt de prioriteit voor mij, mijnheer Van Dommelen. Ik kan er niets anders van maken. Vervolgens zakken we, want nu mag het nog en u zegt het de hele tijd, we moeten met de ..., maar we zakken wel naar 53,4 procent en onder de 50 begint het rijk zich nerveus te maken en we zijn niet omhoog gegaan. Ik hoor alleen maar Leefbaar gillen hoe geweldig we het gedaan hebben. Dan zie ik dit soort cijfers, andere cijfers, en ik maak me daar zorgen over. Een financiële gezondheid over langere termijn is niet geborgd.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk heeft het volgende amendement ingediend.
Amendement B. Geld bestemd voor armoedebestrijding blijft bestemd voor armoedebestrijding

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 19 juni 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat.

Besluit:

- bijlage 3 Bestemmingsvoorstellen jaarrekeningresultaat als volgt te wijzigen:

Bestemmingsreserve	Bedrag (€ * 1.000)
Rekeningresultaat	54.245
Participatiebudget wijken	646
Citylab010	103
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	126
Toeslagenaffaire Belastingen	189
Work in NL	200
NPRZ	1.811
RIM	484
RAP fonds	767
Herstelprogramma Functiewaardering SW	3.200
NOVEX, Stikstof, Havengeluid	300
Verschoning Lucht	315
Groot onderhoud (MJOP)	1.702
Onderhoud Erasmusbrug	1.900
Gemeentelijk Schuldenbeleid	4.400
Maatstaven gemeentefonds	7.000
Armoedefonds	1.660
Totaal Bestemmingen	24.902
Toevoeging Algemene Reserve	29.343

Toelichting:

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2023 is besloten om jaarlijks 830.000 euro te laten vrijvallen uit de bestemmingsreserve Armoedefonds ter dekking van de grote financiële opgaven die er vanuit de voorjaarsnota 2023 waren. Nu blijkt er een zodanig positief rekeningresultaat te zijn dat die vrijval niet nodig was. Met dit amendement wordt het geld weer bestemd waarvoor het bestemd is, namelijk armoedebestrijding."

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, tot slot. Dit college kan niet laten zien waar ze precies staat en waar ze naartoe gaat. We hopen op een goede eindsprint, want we gunnen deze bestuurders dat ze straks na de verkiezingen met opgeheven hoofd het toneel kunnen verlaten. Dus ons verzoek aan dit college: kom op korte termijn met een concreet plan waardoor wij weer het vertrouwen terug gaan krijgen dat u aan het eind van de rit uw doelen haalt, of in ieder geval een groot deel. Want liever een rapport waarmee je vertrekt met de hakken over de sloot, dan met de staart tussen de benen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Coşkun.

De heer **ROSKAM** (lr): Voorzitter, nog een vraag aan de heer Vonk, als het kan.

De **VOORZITTER**: Oh sorry, excuus, de heer Roskam. Mijnheer Vonk, de heer Roskam heeft nog een vraag aan u.

De heer **ROSKAM** (lr): Nog een vraag aan de heer Vonk. Mooie tekst. Volgens hadden we aan het eind van de vorige periode ongeveer dezelfde tekst, wat betreft het cijfer. Ook blij dat de tussentijdse verantwoording bevalt die dit college heeft ingevoerd. Nog wel een vraag ook over de targets. U gaf aan van op veilig is die niet gehaald. Leefbaar Rotterdam is een partij die eigenlijk al de afgelopen 20 jaar zich bezighoudt met de veiligheid in de stad, om die op allerlei manieren op te lossen. Kan ik dan ook op uw steun rekenen als wij een motie indienen om de veiligheid in de stad aan te pakken?

De **VOORZITTER**: De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, ik ben er ontzettend voor als er goede voorstellen worden ingediend op het gebied van veiligheid. Maar tot nu toe moeten we constateren dat de lijn die deze coalitie heeft genomen met meer camera's, meer harde repressie, meer mensen wegzetten als aso en die dan vervolgens keihard aanpakken, dat dat niet werkt. Dus als u komt met voorstellen die liggen bijvoorbeeld op het gebied van preventie, op de zichtbaarheid van de wijkagent, dan steun ik dat van harte. Overigens hebben ook al, volgens mij, gezamenlijk iets rondom wijkagenten met elkaar ingediend. Op dat soort punten vinden we elkaar echt, want veiligheid is gewoon een heel belangrijk thema, maar niet langs de lijn die tot nu toe door deze coalitie en dit college wordt uitgevoerd. Dat blijkt ook uit de wijkindex.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Ik had al bijna het woord gegeven aan de heer Coşkun en die staat al. Dus het woord is aan u.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u wel, voorzitter. Als spuit elf van deze vergadering zal ik niet met modder gaan gooien. Daar hebben andere al pogingen toe gedaan, voorzitter. Laat ik beginnen met complimenten geven aan met name de ambtenaren die toch deze mooie jaarrekening in elkaar hebben gezet. De financial audit, maar ook alle andere ambtenaren van alle takken van dienst, ook aan de accountant en natuurlijk aan mijn collega's van de commissie tot onderzoek van de rekening, de belangrijkste commissie van deze raad. Voorzitter, 2024, was geen rampjaar, was geen 1672. Dat heb ik net al verteld. Maar je had natuurlijk met dat geld ook heel andere dingen kunnen doen. De vraag is: is dit college in control? Dat was de hamvraag rondom die 213a, gemeentewet, onderzoeken die het college niet gedaan heeft. Ik had de indruk dat veel van de collega's van wethouder Van Rij niet echt begrijpen hoe de P&C-cyclus in elkaar zit. Dus ik zou de heer Van Rij willen vragen: zou hij geen cursus willen geven aan zijn collega's over wat nou eigenlijk de P&C-cyclus is? Het lijkt me een nuttige investering. Voorzitter, we hebben het al gehad over veel miljoenen die overgebleven zijn. Er komt nog 11 miljoen bij vanuit de jeugdzorg, een meevallertje, wat je toch volgens mij niet pas in mei of in april hoeft te ontdekken maar al eind van het jaar. Maar al met al, een begroting, daar kun je tegen zijn, je kan dat geld op een andere manier uitgeven, dat zouden wij als SP ook zeker doen, maar de jaarrekening is de jaarrekening. Dat zijn nou eenmaal de cijfers. Ze hebben dit met het geld gedaan. Wij zouden die 5,1 miljard anders uitgeven, maar we kunnen niet anders, zeker als de accountants en de COR dat ook zegt, dan deze jaarrekening vaststellen. Maar wij steunen als SP wel de amendementen van de PvdA en van de ChristenUnie om met die overgebleven gelden, onvoorzien overgebleven gelden, wat miskleunen van het verleden terug te draaien. En er is nog veel meer geld, onder andere een veel te hoog weerstandsvermogen, daar zitten nog miljoenen in, en nog vele andere dingen ook. Ik hoorde net van, nu heeft hij de zaal verlaten, de heer Van Dommelen van de VVD zeggen: de accounts en advocaten die waaien weg uit Rotterdam. Die gaan allemaal

naar 020. Dan zeg ik: het is goed dat de teveelverdieners onze stad verlaten, dan houden we alleen de werkende klasse over. Daar is Rotterdam tenslotte groot mee geworden. Helaas zijn er wel vanochtend wel weer 2 mensen gesneuveld in de Waalhaven bij Pier 6, maar dat terzijde, voorzitter. Het gaat om de mensen die hier wel werken, dat zijn er duizenden, tienduizenden, honderdduizenden. Daar bouwen we die stad voor, daar hebben wij 5,1 miljard voor, dat moeten we uitgeven. Dat hebben we nu gedaan over 2024. Daar kunnen we niets meer aan veranderen. Maar laten we wel een voorschot nemen, over 2 weken, dat we die stad echt beter gaan maken. Dan kan het niet zo zijn dat Leefbaar Rotterdam hier staat te juichen: kijk eens hoe leefbaar we de stad hebben gemaakt, terwijl we tegelijkertijd duikelen in de statistieken van leefbare steden in Nederland. Dat was het, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Dank, voorzitter. De heer Coşkun dacht dat hij spuit elf was, maar dat was hij niet. Dat ben ik ook niet. Dat is straks misschien Forum. Nee, voorzitter, ik heb hier deze collegeperiode iedere keer gestaan bij voorjaarsnota's, begrotingen, jaarrekeningen met wel altijd kritiek op deze coalitie, omdat ik heb gezegd: het is het bouwen van een heel grote brug tussen heel verschillende partijen, maar wel een brug van niets naar nergens. Maar ik heb wel iedere keer ook mijn hand uitgestoken. Ik heb dat ook iedere keer expliciet gemaakt. En ik ben, moet ik nu dan zeggen bij de waarschijnlijk laatste jaarrekening van deze periode, toch heel erg teleurgesteld dat hier een financieel positief resultaat ligt, dat we hier dan vandaag weer een debat hebben, want we zijn iedere keer op zoek naar hoe gaan we deze jaarrekening nu het beste bespreken. We hebben al eens een keer het model gehad van doe het maar samen met de voorjaarsnota, maar daar vonden we eigenlijk weer dat er te weinig aandacht was voor de verantwoording, waar we toch voornamelijk voor zijn, ook als raad. Maar welke vorm dan ook, het is steeds zoeken naar van waar kunnen we nou een keer een steen verleggen, breder dan alleen deze 4 partijen die met elkaar samenwerken. Mijn deur heeft altijd opengestaan. Ik heb het iedere keer expliciet gezegd. Maar ik heb niemand langs zien komen en dat vind ik gewoon heel teleurstellend. Daar had ik net even in de pauze, mag u gerust weten, dat zal de heer Van Dommelen ook niet erg vinden, even een gesprekje over met de heer Van Dommelen en voorzitter die zei van: je kunt ook zelf naar die wethouders toegaan. Dat kan natuurlijk wel, maar uiteindelijk is het toch het primaat wat hier in deze zaal ligt, moeten de uitgestoken handen van niet-coalitiepartijen toch ook een keer aangenomen worden? Ik constateer nu, met het zoeken, met het amendement van de PvdA bijvoorbeeld, laten we nu proberen een steen te verleggen. Nee, dat kan niet, zeggen coalitiepartijen dan weer. Nee, dat moet straks bij de voorjaarsnota. Maar, voorzitter, ik zal het u alvast vertellen. We zullen straks bij de voorjaarsnota opnieuw een dichtgetimmerd verhaal hebben liggen. Het zou mij hogelijk verbazen, mijn deur blijft open, mijn hand blijft uitgestrekt, maar het zou mij hogelijk verbazen als wij over een paar weken hier 1 steen kunnen verleggen en dan terugkijkend toch al langzaam op deze periode, voorzitter, is dat eigenlijk mijn grootste verzuchting, dat ik dat zo ontzettend jammer vind. Dat was niet nodig geweest en zeker op het moment nu, waarop we eigenlijk een verkiezingsjaar tegemoet gaan, we weten dat die voorjaarsnota straks ook verdisconteerd gaat worden in een begroting die, als het goed is, beleidsarm is, want het is in een verkiezingsjaar. Dit was het moment geweest. Heel erg zonde. Voorzitter, dan zijn we hier vandaag met elkaar toch een rituele dans aan het opvoeren. We doen daar dan uiteindelijk niemand een plezier mee. Het is misschien zelfs wel de reden waarom ook heel veel mensen het vertrouwen in de politiek verliezen. Dan toch maar naar de inhoud. Daar heb ik nog een minuut en 3 seconden voor. Een aantal partijen heeft al heel goede dingen gezegd. Dat ga ik niet herhalen. Ik denk dat we vorig jaar de sociale basis van onze stad kei- en keihard hebben geraakt. Dan is het een beetje jammer om op de socials te lezen dat het een jaartje redden van de Unie voor Vrijwilligers dan wordt gevierd als een groot succes. Dat is wat mij betreft een vlag op een modderschuit. Ten slotte, voorzitter, de onderuitputting op armoedegelden. Ik heb zitten denken: hoe kan dat nou? Ik kom eigenlijk maar op 2 redenen. Reden 1 kan zijn

dat toch uiteindelijk de troep die DENK daarvan heeft gemaakt door ondertussen hier nu met de derde wethouder op deze portefeuille te zitten in 1 periode, de reden kan zijn. Of de reden is dat er gestuurd wordt op onderuitputting, omdat de afspraak nou eenmaal is dat de middelen vrijvallen. Beide zouden een schande zijn. Dus, voorzitter, u vindt de naam van het CDA op zowel het amendement van de PvdA, dat een heel goed voorstel is, volgens mij, als op dat van de ChristenUnie. We kunnen nu nog dingen terugdraaien en ik hoop dat dat gebeurt. Dank.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu tot slot het woord aan de heer Oostdijk en mevrouw De Jong heeft aangegeven dat zij ook geen bijdrage heeft voor dit debat. Dus de heer Oostdijk is de laatste spreker.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): De echte spuit elf of eigenlijk, zoals ik het wil zeggen: save the best voor last. Ook ik wil, in navolging van mijnheer Coşkun, het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor de zorgvuldige opstelling van de jaarstukken van 2024 en de bijbehorende toelichtingen. Het is een omvangrijke klus en dat verdient waardering. Maar, voorzitter, waardering betekent niet dat we geen kritische vragen mogen stellen. In deze bijdrage beperken we ons tot eigenlijk 3 kernpunten. Als eerste economische vitaliteit en duurzaamheid. Op papier presenteert Rotterdam een positief economisch beeld, onder meer door de gerealiseerde nieuwe bedrijfsruimte. Dat is op zich een mooie prestatie. Maar toch rommelt het onder die oppervlakte. Steeds meer grote bedrijven overwegen te vertrekken of vertrekken daadwerkelijk. Vanwege toenemende regeldruk, netcongestie en stijgende energielasten als gevolg van de energietransitie. Ook voor MKB'ers wordt het onder deze omstandigheden steeds moeilijker om nog een fatsoenlijke boterham te verdienen. Tegelijkertijd investeert de gemeente fors in verdere verduurzaming, terwijl wordt gesteld dat de CO2-reductiedoelen al jaren geleden zijn behaald. Als dit beleid ten koste gaat van economische vitaliteit, is de vraag of we deze koers moeten blijven volgen. Onze vraag aan het college is: herkent het college deze zorgelijke signalen vanuit het bedrijfsleven? Is het bereid om economische gevolgen van het klimaat en energiebeleid objectief door te rekenen en betaalbaarheid en leveringszekerheid als prioriteit te hanteren? Dan met betrekking tot woningbouw en migratiedruk. De ambitie om 9000 tot 10.500 nieuwe woningen te realiseren, is helaas niet gehaald. Slechts 8391 woningen zijn opgeleverd, met een eenzijdige focus op sociale huur. In het middensegment is slechts 30 procent gerealiseerd, terwijl de doelstelling op 35 procent lag. Daarnaast moest Rotterdam in 2024 maar liefst 1617 statushouders huisvesten. Een aanzienlijke opgave op een toch al gespannen woningmarkt. Intussen steeg het aantal statushouders in de bijstand tot 3705, een stijging van ruim 70 procent in 2 jaar tijd. Ik heb daarover een vraag aan het college: erkent het college dat de combinatie van woningtekort, eenzijdige nadruk op sociale huur en voorrang voor statushouders leidt tot verdringing van Rotterdamse starters en middeninkomens? Dan tot slot, voorzitter, diversiteit, inclusie en sociale cohesie. In 2024 is 13 miljoen meer uitgegeven aan sociaal beleid dan begroot. Onder andere aan campagnes, wijkgesprekken en subsidies gericht op inclusiviteit, diversiteit en antidiscriminatie. Maar wat is het tastbare effect van deze investeringen? Volgens de wijkprofielen voelen steeds minder Rotterdammers zich thuis in hun wijk. De waardering voor wijkdiversiteit daalde helaas van 80 procent in 2022 naar 74 in 2024. Dat is geen droge statistiek, voorzitter, dat is maatschappelijke realiteit. Diversiteit is helaas geen garantie voor harmonie. Beleid dat bestaande verschillen bevestigt in plaats van overbruggt, werkt segregatie en polarisatie in de hand. Wat Rotterdam nodig heeft, is een gedeelde identiteit. Taalvaardigheid en verantwoordelijk burgerschap. Ik heb een vraag aan het college: is het college bereid om kritisch te evalueren welke inclusieprogramma's aantoonbaar resultaat opleveren en welke niet en is het bereid om die programma's die per saldo niets bijdragen, te beëindigen? Tot slot, voorzitter. Rotterdam verdient beleid dat inzet op economische kracht, fatsoenlijke huisvesting voor werkende en een gedeelde stedelijke identiteit. Als we niet scherp sturen, dreigen goedbedoelde idealen de fundamenten van onze stad te ondermijnen. Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, mijnheer Oostdijk. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van de eerste termijn van de zijde van de raad. Dan hebben wij ook een volgorde van sprekers vanuit het college. Dat start met wethouder Van Rij, wethouder Simons, wethouder Versnel, wethouder Kasmi, wethouder Achbar, wethouder Zeegers, wethouder Buijt, wethouder Lansink-Bastemeijer, wethouder Norville en ondergetekende. Ik kijk even naar wethouder Van Rij of hij in staat is om al de vragen te beantwoorden die aan hem zijn gesteld. Dat is het geval. Dan gaan we door.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Voorzitter, dank u wel voor het woord. Dank u wel ook voor de complimenten. Ik heb er meerdere mogen horen, ook in de commissies. Die complimenten zou ik graag doorgeven aan Maarten Struijvenberg die toch echt wel heel erg verantwoordelijk is voor wat er voor u ligt en voor het keurig invullen van de opdracht die we hadden om een stuk bezuiniging nog voor het ravijnjaar met elkaar te creëren, waardoor we daar met een robuuste gemeente op afgaan. We hebben in de verschillende commissies al met elkaar besproken dat de weergave, zoals we die zien van de jaarstukken, maar ook de begroting en de voorjaarsnota, dat we daar iets in missen. Ik wilde dat nu even niet onbenoemd laten, omdat ik daar verschillende toezeggingen over heb gedaan, zelfs, inderdaad, wethouder Struijvenberg dat ook al heeft gedaan en dat ik met u de afspraak heb gemaakt dat wij in de loop van dit jaar, dus in de tweede helft van dit jaar, richting de begroting, al met voorstellen gaan komen en er zelfs gesprekken met u zullen worden gevoerd, in ieder geval met de financieel woordvoerders, over hoe we dat kunnen gaan vormgeven. Ik denk dat dat belangrijk is. We hebben vaker al gehoord dat sommige delen van onze financiële stukken lastig leesbaar zijn, soms veel informatie bevatten. Ik heb ook al eerder aangegeven: dat verbaasde mij niet heel veel, want er waren jaren geleden ook raadsleden, waaronder ondergetekende, die extra informatie vroegen. Die zitten nu een soort van standaard in het systeem. Wat je natuurlijk moet kijken is: is die vraag nog actueel? Ik denk dat het belangrijk is dat we constant blijven monitoren of we de juiste stukken op de juiste manier blijven publiceren. Ik denk dat dat belangrijk is voor u, maar ook voor die Rotterdammer waar we dat geld voor uitgeven. Dat is even inleidend. Dan hebt u mij een aantal vragen gesteld en u heeft een aantal moties ingediend. Ik stel voor dat ik die nu zal toelichten, in ieder geval de vraag probeer te beantwoorden, en de moties met u door te lopen. Mijnheer Biljoen, u mocht het spits afbijten, dus ik zal ook met u beginnen. U begon over 213a. Dat is natuurlijk een mooi element wat we in onze democratie hebben, waarbij je verplicht wordt om jezelf te toetsen. Dat is natuurlijk altijd een goed element. We gebruiken het ook. U gaf even aan dat het mogelijk wordt gebruikt alleen bij een onrechtmatigheid. Dat is niet zo. Als u bijvoorbeeld ziet over het onderzoek naar het parkeren of naar de vergunningverlening, dat zijn toch echt onderzoeken die niet na een onrechtmatigheid zijn ingesteld. Maar wij zien, dat hebben we ook gezien dat D66 daar al een motie voor in heeft gediend, daar kom ik dan later nog heel even op terug, maar wij zien dat daar best meer mogelijkheden liggen voor het college om het ook, want het is niet alleen maar ter controle, maar het is ook ter verbetering van hetgene wat je zelf doet. Dus daar zien we echt wel het nut van in om daar scherp op te zijn. Uw volgende vraag ging over kiezen voor Rotterdam en u hebt daar niet zozeer een vraag over gesteld, maar u heeft er wel iets over gezegd en dat geeft mij wel even aan, want u had het erover dat ambtenaren hun baan verliezen en dat is nou precies waar het programma Kiezen voor Rotterdam niet op is gebaseerd. Het programma van Kiezen voor Rotterdam is gebaseerd op natuurlijk verloop van banen en om een formatieplafond in te richten. Dat plafond geldt dan voor die complete formatie, inclusief inhuur, want die opmerking heb ik vandaag ook gehoord alsof de inhuur één op één gekoppeld zou zijn aan Kiezen voor Rotterdam. Dat is niet zo, want wat we zien is bij inhuur dat dat ook grotendeels bij projecten wordt gebruikt en daar is dus echt die koppeling niet in aan te geven. Vervolgens kom ik bij mijnheer Vonk. U hebt het gehad over die 20,7 miljoen bezuiniging. Die vindt u terug, want dat is precies dat deel waar we het over hebben, al die tijd hebben gehad, in de commissie ook al. U vindt dus terug in de jaarstukken waar die bezuiniging mee te maken heeft. Dus of ik begrijp uw vraag niet, of, maar meer kan ik er niet

over zeggen dan dat dit precies is wat daar staat. Die informatie hebben we gegeven en ik begrijp dus eerlijk gezegd niet waarom u denkt dat dat in Kiezen voor Rotterdam niet voldoende is weergegeven, in de rapportage.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk heeft geen tijd meer, maar als het als het verhelderend is, dan mag hij nog even het verhelderen. Ah, 24 seconden, ja.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, graag dan even in technische tijd om het toe te lichten. Ik begrijp dat de wethouder een beetje de weg kwijt is, want het ging niet over Kiezen voor Rotterdam. Daar heb ik het nadrukkelijk niet over. Dus daar heb ik ook niet over gesproken. Ik heb gezegd: dat bewaar ik voor de voorjaarsnota. Maar die andere bezuiniging, die van die 20,7 miljoen, is een bezuiniging uit het coalitieakkoord. Daarvoor hebben we de technische vraag gesteld, al bij de technische vragen bij deze jaarrekening: waar vinden we dat in de voorjaarsnota? Toen was het antwoord: zie Kiezen voor Rotterdam. Toen hebben we uitgelegd in de commissie: dat klopt niet. Toen hebt u gezegd: zie de brief uit 2024. Die heb ik bekeken en die ging over de jaarrekening 2023. Daar is wel degelijk een uitspraak gedaan over waar daar toen de bezuiniging is gevonden, maar het ging over 2023. Dus nu is mijn vraag, dat was die al en dat is die nog steeds: waar lees ik in de jaarrekening welke maatregel u hebt genomen en waar die bezuinigingen dan precies in de jaarrekening vallen?

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Ik refereer nu ook niet naar Kiezen voor Rotterdam. Dat was mijn volgende stap. U had ook een vraag daarover. Dit gaat niet over Kiezen voor Rotterdam, dat weet ik en dat is duidelijk. Dat hebben we ook aan u geschreven in de veegbrief. In de veegbrief staat exact waar het wel over gaat. Het is een bezuinigingsopgave die we over het hele concern hebben gevraagd. Die loopt ook over het hele concern. De exacte invulling daarvan is niet anders dan in die brief van 2023 staat. Dat wordt nog steeds op die manier uitgerold. Je ziet het terug in het feit dat we ook voldoen en geen jaarrekening tekort hebben. Dus als u verdere specificaties daarvan wil, is dat niet zo neer te leggen, behalve dan wat er in die brief van 2023 staat. Want het is precies hetzelfde wat we doen.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dan concludeer ik dus dat we eigenlijk in het coalitieakkoord een ambitie hebben afgesproken met elkaar, 4 handtekeningen eronder, en u zegt van: eigenlijk is het niet terug te lezen in de jaarrekening hoe we dat realiseren.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Ja, uiteindelijk wel natuurlijk. Maar er staat niet exact per afdeling opgeschreven, daar is het aantal kleuren pennen teruggebracht van 5 naar 4. Dat staat niet opgeschreven. Maar de algemene omschrijving heeft u gekregen in 2023. In die brief. U vroeg een heel specifieke, dat is niet te geven. Er ligt een bezuinigingsopgave in het werken met elkaar.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen wil hier toch nog op doorgaan, schat ik in.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, wellicht kunnen de mensen op de achtergrond voor u meeschrijven en komt u er later op terug. Het gaat om de veegbrief pagina 22. Het gaat om de 20,7 miljoen, waar de Vonk net aan verwijst, in de jaarstukken. Wij kunnen het niet vinden.

Dus als u aan kunt geven op welke pagina in de jaarstukken wij dat terug kunnen vinden, worden we daar heel blij van. 20,7 miljoen.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Als u de bezuinigingsopgave leest en de brief van 2023, dan leest u dat dat dus concernbreed wordt gevraagd. Als we daadwerkelijk moeten specificeren, dat is niet te doen. Er wordt aan ieder concerndeel gevraagd om een bepaald percentage mee te bezuinigen.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, dan even een vraag aan de wethouder. Bij armoede kan ik wel zien dat er 8 ton naar Kiezen voor Rotterdam is gegaan. Toch?

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Het gaat niet over Kiezen voor Rotterdam. Dat hebben we net uitgelegd. Dat is ook precies de vraag van mijnheer Vonk.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Maar wat ik dan niet begrijp is dat u voor Kiezen voor Rotterdam wel heel precies kunt zijn, maar dat u voor dit specifieke punt dat niet kunt zijn. Dan zou dat toch voor allebei moeten kunnen.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Nee, dat is heel duidelijk, want de bezuinigingsopgave die we in 2022 hebben gevraagd en die in 2023 nog eens expliciet is beschreven, gaat over het werken, het concern, en niet zozeer over de formatie. De bezuiniging van Kiezen voor Rotterdam gaat in eerste instantie over de formatie. Die is het eerste jaar in 2024 ingevuld met een tijdelijke maatregel en vervolgens in '25, '26, '27 met een structurele maatregel. Dus dat zijn 2 heel losse dingen. Dat is precies ook wat mijnheer Vonk aangeeft. Mijnheer Vonk vraagt nu: hoe heeft u dan exact die 20,7 ingevuld? Dat is een opgave geweest aan de verschillende clusters om daaraan te voldoen. Dat voldoen ze, want daarom hebben we nu een sluitende jaarrekening.

De **VOORZITTER**: U kunt verder.

De heer **TAK** (pvda): Sorry, voorzitter. Wat ik niet begrijp: die 20,7 is een optelsom, net als dat Kiezen voor Rotterdam een optelsom is. Die optelsom kan ik helemaal terug afpellen naar ieder deel. Dat is die 20,7 miljoen dan toch ook? Dat heeft niets met formatie te maken. U maakt toch ergens die kosten niet, daar gaat het toch om?

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Het is een opgave aan dat hele concern. Geeft u minder uit aan bijvoorbeeld uitjes. Het zijn niet de meest leuke dingen, maar het is wel die opgave die er heeft gelegen. En die is ingevuld, want we hebben een sluitende jaarrekening. Ik weet niet of het inderdaad is geweest aan een cursus op een afdeling of dat het is geweest dat het aantal pennen is verminderd. Dat kunnen wij niet specificeren in deze jaarrekening. Dat is wat ik u graag wil vertellen. Mijnheer Vonk, ja. Uw volgende vraag: college, kom met een plan waarin staat hoe de doelen wel gehaald gaan worden. Ja, mijnheer Vonk, het is heel flauw wat ik nu ga zeggen, maar dat is natuurlijk wel het collegeprogramma. Dat is onder andere ook hoe we dat laatste deel gaan doen, dat is wat er over 2 weken ligt en dat is de voorjaarsnota. Hoe gaan wij nog bereiken hoe die doelen worden gehaald. Volgend jaar, in het verantwoordingsdebat, is het het moment om te zeggen van heeft u die echt gehaald? Natuurlijk, wat u doet is natuurlijk goed, want u geeft een tussenrapport. Dat is prima. Maar

hoe en waarom, dat is de optelsom van het coalitieakkoord met de verschillende begrotingen/voorjaarsnota's.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk, u hebt nog 13 seconden.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, als we er zo slecht voorstaan met het rapport, dan mag ik toch verwachten dat er een heel concreet voorstel komt van u van: mensen, heb er vertrouwen in, we gaan hem halen.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dat voorstel ligt over twee weken op tafel. U hebt het al en het is vandaag al meerdere keren bijna bekritiseerd, zou ik zeggen, maar dat voorstel ligt er. Het is aan u om daar te kijken of we daar scherp aan de wind varen of niet.

De **VOORZITTER**: U vervolgt.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dan kom ik eigenlijk even bij de laatste vraag, zover ik hem heb gezien, anders hoor ik het graag nog van u. Mijnheer Coşkun vroeg of ik een cursus zou willen geven aan de collega's over de P&C-cyclus. Ik heb ze al met de voorjaarsnota meegenomen en die cursus, ik dacht: misschien als dadelijk mijn termijn erop zit, dat ik misschien dat als ambtenaar zou kunnen doen. Ik hoop dat u een klein grapje tussendoor apprecieert. Nu komen we weer bij de serieuze zaken. Daar start ik ook weer bij mijnheer Biljoen. Samen met een aantal andere partijen is er een amendement ingediend en dat gaat over het eventueel toevoegen van die 9 miljoen aan het resultaat van 2024. Dat is eigenlijk waar we het hier over hebben. Maar daar heb ik ook al uitgelegd dat dat natuurlijk echt een onbegaanbare weg is voor ons allemaal, want dat zou betekenen dat we de jaarrekening moeten openbreken, vervolgens het hele circuit van de accountant opnieuw zouden moeten doen. Dus u hebt hem aangepast. Technisch is dus wel mogelijk wat hier staat nu inmiddels.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, laten we die woorden even herhalen: technisch is er geen discussie over wat hier staat. Het gaat erom: is de politieke wil er om het te doen? Dat is aan deze raad, dat is niet per se aan u. Maar even dat ik het goed begrijp: u zegt inderdaad, technisch, wat daar staat, kan gewoon. Goed om te weten.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dat is goed. We hebben daar goed contact over gehad, want het is belangrijk dat als u iets indient, dat het ook kan. Het had technisch gekund, maar het had zo'n implicatie gehad dat we, denk ik, die keuze om die reden niet hadden moeten doen. Maar ik zal hem toch ontraden. Wat is de reden daarvan? Dat is namelijk omdat de keuzes met de voorjaarsnota worden hiermee sterk ingeperkt. Ik denk niet dat dat goed is voor het proces wat we met elkaar doorlopen.

De **VOORZITTER**: Ik dacht dat u nog het antwoord aan het formuleren was. De heer Tak, u had nog een vraag?

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Maar dat is hem ook eigenlijk. Ik heb daar niet zo heel veel aan toe te voegen. We hebben daarnaar gekeken. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik hier ook echt alleen maar kijk, weer, naar wat de technische gevolgen hiervan zijn. Ik kijk niet naar uw inhoudelijke bestemming. Als u daar nog vragen over heeft, dan zou ik dat echt naar die inhoudelijke vakwethouders willen geven. Maar als wethouder financiën kan ik niet anders dan deze ontraden, omdat u een hek zet om het eerste deel van de begroting. Ik denk niet dat dit hier ook de bedoeling is.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, kijk, ik wil toch even dit vaststellen. Formeel bespreken we de jaarstukken pas over een paar weken. Er is gewoon geen politieke wil aan de zijde van het college om nu inderdaad wat te doen, want u hebt zelf achter de schermen, ook met uw eigen coalitiepartijen, het tot op de laatste euro helemaal dicht gelegd. Daar is al genoeg over gezegd vandaag. Dat is de reden dat u het vandaag ontraadt. Maar laten we dat even met elkaar vaststellen.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Ik heb u juist mijn uitleg gegeven en uw eigen interpretatie daarvan laat ik aan u. De volgende, dan kom ik bij de motie van mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): U mag de motie als ingediend beschouwen, dan, maar dat had ik nog niet gedaan. Ik had de vraag dat ik graag een reflectie wilde op het gegeven dat ik die 50 miljoen deed, terugging naar de RIM. Als dat niet naar wens is, dat antwoord, en anders dan in de veegbrief, want daar was het gewoon allemaal even vegen en weg, dan kom ik in de tweede termijn met de motie. Maar we kunnen het ook omdraaien, maar dat is eigenlijk wel de manier waarop ik het zou willen doen.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dat lijkt me prima. Als u met een motie zou komen.

De **VOORZITTER**: Laat u niet uitdagen, mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Nee, dat dacht ik niet. Ik heb duidelijk aangegeven: 41 miljoen blijft er over, de 9 miljoen waar we het zojuist ook over hadden, geeft samen 50 miljoen. Ik zeg alleen: de RIM was er niet voor, we hadden 100 miljoen geleend, laten we die 50 miljoen terugstorten.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dank u wel voor de vraag. Ik zou dat als wethouder financiën op dit moment niet doen. Ik zou echt het advies geven om, zoals we nu een robuuste begroting en vervolgens jaarrekening leveren, daar zou ik echt de voorkeur aan geven en op die manier we al die tijd het beleid op een constante manier kunnen uitvoeren. Dat zou mijn voorkeur hebben. Daar is vorig jaar door de heer Struijvenberg een voorstel gedaan om dat op deze manier te doen. Ik denk dat dat een heel goede manier is en als er onverhoopt wel mogelijkheden zijn, en laat dat nou toevallig ook nog weer in de voorjaarsnota staan, dat je dan wel daar gebruik van maakt en dan vervolgens kom je bij die motie Zalmnorm uit. Dan loop ik ook alweer vooruit op de voorjaarsnota.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen, u hebt echt geen tijd meer. Ik ben al heel coulant geweest. Dus echt afrondend.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Dat was niet de vraag. Dat snap ik allemaal dat u het weer wil. Maar het gaat precies om dat de heer Struijvenberg 100 miljoen wilde omdat we problemen hadden. Dat blijkt maar 50 miljoen te zijn geweest. En nu vraag ik gewoon, daar wil ik dan graag antwoord op, waarom we dan 100 miljoen gedaan hebben en niet 50, want dat is dan gewoon de reden waarvan ik denk: ja, daar hebben we al zoveel gedoe over gehad en nou blijken het er maar 50 te zijn.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Omdat op dat moment de gegevens die meneer Struijvenberg had, aangaf dat die 100 miljoen nodig was. Vervolgens blijken zaken anders te lopen. Maar dat wil nog niet zeggen dat je dan zomaar dat bedrag kunt terugstorten als je het nog gedeeltelijk nodig hebt om dat beleid uit te rollen dat we graag met elkaar willen. Dat is een keuze, die gaat u volgende keer maken. Maar ik heb net het gevoel alsof ik in de toekomst nu sta te praten. Want dit is het gesprek wat we zouden moeten hebben met de voorjaarsnota.

Voorzitter. De volgende motie die ik heb is van DENK en dat gaat over tijd voor zekerheid. Heel veel mensen vastigheid, onderzoek uit te laten voeren. Ik denk dat dat prima aansluit. We hebben het in de commissie gehad over een stukje ziekteverzuim, over een stukje inhuur. We hebben gezien dat we aandacht moeten besteden aan het werken voor de gemeente Rotterdam. Ik denk dat het heel goed is als we dit daarbij aan laten sluiten, want die vraag moet dan ook gesteld worden aan mensen.

De **VOORZITTER**: Ondertussen heeft de heer Biljoen ook nog een vraag.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank, voorzitter. Ik wilde even 2 puntjes teruggaan, want ik ga toch heel even weer terug naar het amendement en het advies dat u ook zojuist afgaf. U geeft aan, ik heb echt heel goed geluisterd naar wat u zegt, maar u geeft aan: met dit voorstel worden de keuzes ingeperkt bij de voorjaarsnota. Bij de heer Vonk heb ik ook al aangegeven: waar staat dit? Die 9 miljoen die nu in het amendement staat, die staat nergens. De 11 miljoen in de brief die we ook laatst hebben besproken, die staat nergens. Sterker nog, afgelopen maandag was er een tafeltjesavond over de voorjaarsnota. Ik ben langs alle tafeltjes geweest en ik heb met heel veel deskundigen gesproken, ook over dit bedrag. Ze hebben me gegarandeerd: het staat nergens. Als ik ook nog kijk naar de veegbrief, dan staat er: wat gaan we ermee doen? Ergens bij de tweede herziening, dat is in oktober, gaan we ergens pas hier wat mee doen. Dat betekent: tot oktober staat dat helemaal nergens en dat is de hele discussie die we net hebben gehad over of we nou wel of niet invloed hebben over dingen. U geeft nu aan, aan de raad: nee, u zet er een hekje omheen, de keuzes worden ingeperkt. Dat geld staat nu nog nergens. Wilt u met die blik nogmaals het amendement beantwoorden?

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Voorzitter, ik begrijp uw denkwijze, maar er zitten een aantal haken en ogen aan, onder andere het feit dat het geld nog niet definitief is. Dat geld is pas definitief op het moment de GR, de gemeenschappelijke regeling, uiterlijk 15 juli het soort algemeen bestuur van de GR op uiterlijk 15 juli daar een klap op heeft gegeven. Laat dat nu net het moment zijn dat u over de voorjaarsnota spreekt. Er zijn nog een aantal andere zaken die er ondertussen zijn gebeurd, dat is onder andere een cao die er afgesloten is waar wij mee te maken krijgen. Er gebeuren dingen in de BUIG waar we mee te maken gaan krijgen. Mijn voorstel is om u, voor de behandeling in de gemeenteraad, want eerder kan ik u ook niet aangeven, in ieder geval een update te geven van de actuele financiële zaken die ertoe doen. Ik ga proberen dat zo snel mogelijk te doen. Maar ook daar weer zit onder andere het feit: ik ga het niet doen voordat ik weet dat dat AB daar een klap op heeft gegeven. Het gaat over veel geld en vervolgens, die cao is inmiddels wel definitief, dus die kan ik noemen. We hebben de meicirculaire nog niet gehad, die wordt aangehouden op dit moment. We hebben, geloof ik, wel definitief uitsluitsel over de BUIG dus. Het zijn actuele zaken die wij niet konden vermelden in de voorjaarsnota omdat we niet de vastigheid van die gegevens hebben en die willen we graag met u gewoon delen op het moment vlak voor de voorjaarsnota. Het is niet anders, want we moeten wel zekerheid hebben over dit soort zaken. Maar die brief zeg u ik toe.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen. De wethouder mag verder.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Dan moet ik eigenlijk maar gelijk lopen naar de motie van de ChristenUnie. Daar geldt eigenlijk wat ik net heb uitgelegd. We kunnen er op 2 manieren naar kijken, dat is aan de ene kant natuurlijk vanuit armoede, misschien dat de wethouder daar nog wat over wil zeggen, maar in ieder geval vanuit mijn kant ontraad ik hem op de techniek, namelijk dat we over 2 weken over dit soort zaken met elkaar spreken. Als laatste van D66, die was al eventjes genoemd, dat gaat over 213a, om te komen met een aanpak voor de structurele toepassing. Ik kan niet anders dan dit omarmen. In ook de gesprekken die we de

afgelopen maanden hebben met gevoerd met elkaar, is dit, denk ik, een goede aanvulling van beleid. Dat was het, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (wethouder): Dank u, voorzitter. Uw nestor refereerde aan het rampjaar 1672, dat doet hij vaker. Dat was ook in het jaar dat de bestuurders van doen die tijd, dat waren de gebroeders De Wit, dus daar moest ik nog wel even aan denken. Ik denk dat het vandaag in ieder geval voor ons beter gaat aflopen. Dan hebben we ook nog de heer Van Dommelen die refereerde ook aan de gouden jaren 80. Daar moest ik een voorbeeld aan nemen als wethouder haven, met alle banen die erbij kwamen. Dan wil ik toch nog even een klein referaat geven. De jaren 80 waren een moeilijke periode voor de economie van Rotterdam, gekenmerkt door economische malaise, een hoge werkloosheid, de havenindustrie, die traditioneel de ruggengraat van de Rotterdamse economie vormde, werd zwaar getroffen door reorganisaties en automatisering, wat leidde tot massaontslagen zoals bij de Rotterdams Droogdok Maatschappij. Wat het mooie is, als we dat horen, dat onze Rotterdamse haven ook iets laat zien aan eigenlijk Rotterdam, dat is veerkracht. Ondanks dat het ook in het verleden natuurlijk wel eens heel somber is geweest en daar vind ik ook, de heer Van Dommelen, dat we ook gewoon moeten kijken naar het positieve. Het positieve, daar is ook genoeg over te melden. Dan wil ik, voordat ik naar het beantwoorden van de vragen ga, de heer Van Dommelen nog blijer maken dan hij al is.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Heel kort, voorzitter. Kijk, ik heb helemaal niet gezegd dat het in de jaren 80 goed ging. De economie in Nederland in de jaren 80 was echt in een zware periode, maar Rotterdam was wel de banenmotor. By far de banenmotor. Nu zijn we regio numero 4, als we niet uitkijken. Daar zit mijn zorg.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **SIMONS** (wethouder): Dank u voor dit inzicht. Dat heeft ook te maken met uw eerste vraag. Die vraag heeft u natuurlijk al eerder gesteld en ik waardeer het zeer van de VVD die in de commissie met mevrouw Abrahamse mijn een vraag heeft gesteld en dan in de raad de heer Van Dommelen. Dus ik krijg altijd twee sets van vragen en dat vind ik positief. Want dat vind ik positief, de aandacht voor dit onderwerp en ook het stimuleert mij als wethouder om scherp te blijven. De heer Van Dommelen is ook 1 van de initiatiefnemers, samen met mevrouw Van Groningen, voor de Rotterdamse denktank. Ik ben gisteren bijgepraat door Jolanda Jansen van Ahoy. 7 juli, als ik het goed onthouden heb, dan wordt het rapport gepresenteerd aan mevrouw Van Groningen, aan de heer Van Dommelen en aan wethouder Simons. Havenindustrie, MedTech, maakindustrie, Cleantech, AI, digitalisering. Dat zijn de thema's. Dat zijn niet zaken die wij hier hebben bedacht, maar gewoon echte ondernemers uit onze mooie stad. Ik kijk ernaar uit en ik denk dat dat ook een goede aanleiding is om over life sciences and health verder te praten, want we hebben dat ook al een aantal keren in de commissie gehad. Dan ligt er een mooi rapport aan ten grondslag. Tegelijkertijd zijn we ook met de havenvisie bezig. Het concept komt ook een deze dagen naar u toe en naar alle stakeholders om daar ook op te kunnen reageren. Dat geeft ons allemaal ook richting en ook weer ideeën hoe we onze economie kunnen diversifiëren. Want dat is ook terecht een punt, de heer Van Dommelen, wat u maakt. Dat is eigenlijk ook het antwoord op uw eerste vraag: hoe kijkt u tegen andere sectoren aan dan de traditionele haven en industrie? Overigens, als ik de cijfers goed heb, de haven is inderdaad een beetje in het slop, 0 procent economische groei en de rest van Rotterdam 2 procent. Dus dat geeft ook al aan dat er andere sectoren zijn die het eigenlijk beter doen dan het landelijk gemiddelde. Dus er zijn ook allemaal lichtpuntjes te zien en ook eigenlijk heel mooie voorbeelden van verschillende bedrijven. U

vraagt ook: waarom participeert Rotterdam in verschillende fondsen? Zoals u weet hebben we vrij bescheiden mensen en middelen als economie en door te investeren in die fondsen gebruiken we ze ook als een hefboom die in goedlopende fondsen, die trekken ook weer privaat kapitaal aan en zo proberen we toch de wensen van die nieuwe economie, de innovatieve economie, de mooie startups die naar scale-ups gaan, om die daarbij te helpen. U kent ze allemaal: IQ, Swanbridge. We hebben ook nog ons eigen fonds, natuurlijk, EFTR, waar ook economische initiatieven uitputten. Dat is 100 miljoen, dus dat is echt een mooi bedrag. Recent hebben we nog fonds SOFIE waar ook 7,1 miljoen in zit voor de bedrijfsruimten. Daar hebben we ook als stad en als college een target opgezet. Sterk live science cluster. We hebben daar ook al uitvoerig over gepraat en daar hebben wij onze krachten en onze middelen op Rotterdam Square ingezet. Dat weet u. Dat is ook in samenhang met Erasmus MC. Die fysieke campus heeft wat vertraging opgelopen. U hebt natuurlijk ook het masterplan wat we hebben behandeld, daar hebben we het ook uitgebreid besproken, maar het mooie is wel dat op korte termijn de 4 plaatsen in Rotterdam worden bekendgemaakt waar ondernemers in de MedTech zich kunnen vestigen, totdat ze straks op de campus van Erasmus MC gaan landen.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dat laatste word ik nou blij van. Dat is heel concreet. Dat zijn de stappen die we moeten maken. TU Delft naar Rotterdam, investeren in die MedTech en die andere sectoren en zorgen voor ruimte, bereikbaarheid, et cetera, et cetera. Dus ik ben blij met dat laatste. Wat ik u nog wel zou willen vragen: die fondsen, dat is allemaal prima, maar waar ik een beetje naar op zoek ben, is welke keuzes maakt u? We kunnen het geld overal in stoppen, maar dan weet u ook dat het versnippert uiteindelijk allemaal wegvloeit. Welke keuzes maakt u? We kunnen wachten op het rapport, ik ben erg benieuwd, maar ik neem aan dat u daar zelf ook wel gedachten over hebt. Dus waar investeren wij in? Dat was eigenlijk de achtergrond van mijn vraag.

De heer **SIMONS** (wethouder): Twee dingen: dat rapport van de denktank is natuurlijk de visie voor 2040 als het aan onze ondernemers ligt. Ik kan nog een paar concrete voorbeelden noemen van onze fondsen. Het ETFR moge duidelijk zijn, dat zijn alleen maar duurzame en circulaire zaken die we daarmee aanjagen. ICOS, gericht op Cleantech. SOFIE, gericht op bedrijfsruimte. Fonds Vitale Kerngebieden. We hebben vorige week nog een mooi pand op de Nieuwe Binnenweg kunnen openen om ook nieuwe ondernemers die in zo'n plaatje passen de straat een upgrade te geven. Swanbridge. Dat is life sciences and health. IQ Capital, dat zijn scale-ups. Dat is even op grote lijnen in welke fondsen, alle onderwerpen die ik net noemde, zijn ook de onderwerpen die u gewoon vaak naar voren brengt. Er zijn eigenlijk 2 problemen die scale-ups hebben: dat is 1 ruimte, letterlijk fysieke ruimte en 2 is risicodragend kapitaal. Dat risicodragend kapitaal is in de Verenigde Staten en in het verre oosten ruim aanwezig en hier veel minder. Dus dit soort specifieke fondsen, waar ook vaak private investeerders, in ieder geval een aantal, meedoen, of die investeringen uitlokken, is ook een manier om wat meer risicodragend kapitaal voor die specifieke fondsen of voor die specifieke scale-ups te krijgen.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Wellicht nog een suggestie, voorzitter, richting de wethouder. Ik weet dat er ook particulier best wel veel initiatieven worden genomen om fondsen aan te trekken. Ik weet bijvoorbeeld van Platform Zero, dat zult u kennen, dat ze bezig zijn om een fonds van 100 miljoen, een Europees fonds, op te zetten voor de maritieme industrie. Wat ik mooi zou vinden als u met dit soort partijen in gesprek gaat en zegt: wat kan de gemeente bijdragen, niet in geld, maar hoe kunnen wij bijdragen om dit tot een succes te maken? Om zo'n fonds voor Rotterdam ook dan een succes te maken.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **SIMONS** (wethouder): Nee. Het fonds wat u ook noemt, hebben we mee helpen oprichten. Volgens mij een van de bekende investeerders in de Rotterdamse maritieme maakindustrie is Peter Goedvolk. Die is er, volgens mij, ook bij betrokken. Dus dank u wel voor uw steuntje in de rug, zo zie ik het, uw advies en dat pakken we zeker verder op. Krijgt de wethouder signalen van ondernemers die zich zorgen maken en omzet verliezen? Dan krijgen we eigenlijk een aantal clusters, dat was de vraag van de heer Soytekin. Een deel van de horeca heeft nog problemen. Die moeten de schulden vanuit de coronatijd, de belastingschulden voornamelijk, terugbetalen. Dat is best nogal ingewikkeld. Marktondernemers, in ieder geval een aantal marktondernemers hebben gewoon echt te maken met de concurrentie van webshops, met idioot goedkope spullen. Ook ondernemers met de stijgende huurprijzen in sommige winkelcentra. Maar goed, daar hebben we dan weer de vitale kernenaanpak bij. Dat zijn een aantal dingen die ik terugkrijg en die zijn ook heel herkenbaar. Dan de heer Oostdijk. U vraagt: zorgelijke signalen vanuit het bedrijfsleven over stijgende kosten door klimaatmaatregelen. Daar is eigenlijk geen eenduidig antwoord op te geven, want we hebben in de haven eigenlijk 12 miljard op de plank liggen van bedrijven die juist willen investeren in de groene industrie, noem ik het maar even, ik sla het helemaal plat. Dan kunt u denken aan sustainable aviation fuel. Alleen, ironisch genoeg, die kunnen letterlijk niets doen zolang de stikstofproblematiek niet is opgelost. Want na de uitspraak in december ligt alles stil. Dat is echt een heel zorgelijke zaak en ik hoop ook dat het kabinet, demissionair of niet, dat zo snel mogelijk oppakt met ontheffingen voor dat soort groene projecten. Klimaatmaatregelen. De netcongestie heeft natuurlijk twee kanten. De elektrificatie is natuurlijk ook op gang gekomen door de Oekraïne-crisis met een enorm stijgende gasprijs. Dus toen hebben bedrijven eigenlijk massaal gezegd: wij willen elektrificeren. Burgers gingen steeds meer zonnepanelen op hun dak zetten en toen kwamen er toch wel een beetje achter, ik vond het heel ontluisterend, want we zijn er al 10 jaar aan het roepen, dat ons net niet voldoende capaciteit had. Dus dat heeft er wel mee te maken, maar het had, naar mijn bescheiden mening, met iets meer visie ook voor een deel kunnen worden voorkomen. Dat zijn de dingen die het vestigingsklimaat wel onder druk zetten. Maar aan de andere kant zijn er ook heel veel bedrijven die juist in nieuwe technologieën willen investeren, scale-ups, startups. Ik zeg ook altijd: sommige mensen zijn nog wel eens bang dat er nieuwe fossiele bedrijven terugkomen in Rotterdam, raffinaderijen. Dat kun je helemaal vergeten. Die gaan allemaal naar Afrika, naar Azië, minder toezicht, dan kunnen ze productie draaien, die komen nooit meer terug. Elke fabriek die nu weggaat, kreeg ik ook de vraag nog gisteren, van: die landen toch wel ergens anders in Europa. Het antwoord is nee, een enkele uitzondering daargelaten. Die bedrijven zijn voorgoed weg. Maar goed, ik zal het nog maar een keer zeggen en ik was eigenlijk van plan om er niets over te zeggen, want ik heb er al veel te veel over gezegd, ik ben met de heer Van Dommelen eens, we moeten ook een beetje de spirit hooghouden en ook vanuit het glas halfvol. Dan heb ik nog de heer Vonk over het college met een plan om de collegedoelen wel te halen. Volgens mij heeft mijn collega Van Rij daar al iets over gezegd. Elke wethouder kan nog iets over zijn eigen collegetargets zeggen. Ik heb er 2: bedrijfsruimte, die gaan we halen en 75 procent van de plannen uit de wijken, we staan nu op 74 procent. Die gaan we ook halen. Voor de andere specifieke targets verwijs ik naar de wethouders die daar aan het roer staan. Voorzitter, dat waren de vragen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Versnel.

De heer **VERSNEL** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Over 1 van die targets gesproken, het target om het aantal mensen in de bijstand terug te brengen naar 30.000. Er is natuurlijk ook door een aantal van u op gewezen dat we die mijlpaal in het afgelopen jaar niet hebben gehaald. Daar kunnen we kort over zijn: dat is ongelooflijk vervelend. Ik baal daar zelf ook zeer van. Dat kunt u van me aannemen. Een heel aantal van u weet dat je mij op elk moment van de week kunt bellen en dan heb ik het actuele getal voor u paraat, vandaag is dat 32.236.

Dat is nog steeds te veel, in allerlei opzichten. Het is hier vandaag over de economie gegaan. Welke ondernemer je ook spreekt, een van de belangrijkste knelpunten voor groei, op dit moment, is beschikbaarheid van werknemers, van personeel. Dat is een heel belangrijke reden om te zorgen dat we de menskracht die we in onze stad hebben, echt volledig slagen in te zetten. We weten: van die mensen die nog in de bijstand zitten, kan niet iedereen vandaag of morgen werken, maar een heel grote groep wel. Dus we hebben de opdracht om te zorgen, alleen al vanuit economisch belang, dat zoveel mogelijk van die mensen weer lekker aan de slag gaan. Het gaat natuurlijk ook om het belang van die mensen zelf. Wij geloven met zijn allen dat, het is hier vandaag gegaan over veerkracht en over het glas halfvol, wij geloven dat mensen het in zich hebben om tegenslag te overwinnen. Dat is ook iets wat de mensen in de bijstand over het algemeen kenmerkt, dat ze te maken hebben gehad met een forse portie tegenslag waardoor ze in die bijstand terecht zijn gekomen. Mijnheer Roskam vroeg: wat zeg je dan tegen die mensen? Tegen die mensen zeggen wij: wij trekken alles uit de kast om jou te helpen om hier weer uit te komen. Ik zeg tegen mensen: je moet nooit jezelf laten aanpraten dat de mooie, fijne dingen van het leven niet voor jou zijn en dat jij genoeg moet nemen met die troostprijs die de bijstand is. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen het in zich heeft om volledig tot zijn recht te komen, met goede hulp, en aan het werk te gaan en ook een beetje van het goede leven te kunnen genieten. Dus dat is waar wij alles voor uit de kast trekken. We doen in Rotterdam meer dan welke andere gemeente dan ook en ik ben zeer ontevreden met het resultaat dat we de mijlpaal niet hebben gehaald, maar waar ik enige troost uit put en waardoor ik ook mezelf toesta om wel gewoon te slapen 's nachts is dat we desondanks landskampioen zijn geworden als het gaat om uitstroom uit de bijstand in 2024. Geen enkele andere gemeente deed het beter dan wij. Sterker nog, waar in heel Nederland de bijstand toenam, bleef die bij ons in Rotterdam stevig dalen en binnen Rotterdam, in Rotterdam-Zuid, mede dankzij het NPRZ, zelfs het sterkst. Dat is omdat we hier echt kiezen voor een positieve benadering van mensen. We trekken alles uit de kast, maar we zijn ook streng waar het moet. Dus als wij zien dat je wel kunt, maar je vertikt het, dan zitten we er ook heel kort bovenop. En we zorgen dat het kleine aantal bijstandsgerechtigden die denken dat ze niet hoeven uit te stromen omdat ze prima naast de uitkering een beetje zwart kunnen bijverdienen, daar zitten we met onze fraudeaanpak heel kort bovenop. We zien dat die combinatie heel goed werkt. Beter, in ieder geval, dan wat de rest van Nederland heeft gepresteerd in het afgelopen jaar. Daarmee blijft staan dat we nog een lange weg te gaan hebben. U kunt mij daar op elk moment van de dag op aanspreken dat we vol gas geven, met maximale ambitie, om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen die tegenslag overwinnen en weer aan de bak komen en samen met ons aan een nog sterkere stad bouwen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is de volgende spreker wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (wethouder): Klopt, voorzitter. Ik heb op mijn portefeuille 1 vraag, welgeteld, gehoord. Die kwam van de heer Van der Velden van de fractie van de Partij voor de Dieren. Uw vraag ging over de Rivièrahal. Ik zie u ja knikken. Dat ging om die 900.000 euro, hoe dat precies zat. We hadden begroot, in 2024, dat er een eerste aanvraag zou komen vanuit het Diergaarde Blijdorp voor de renovatie van de Rivièrahal. Deze aanvraag is nog niet gedaan in 2024, dus die middelen blijven gereserveerd in de bestemmingsreserve voor Diergaarde Blijdorp. In de gesprekken die we nu hebben met Diergaarde Blijdorp blijkt dat ze hoogstwaarschijnlijk in 2025 alsnog die eerste aanvraag gaan doen. Dus dat is antwoord op de vraag van de heer Van der Velden. Dat was ook de enige vraag die ik had op mijn terrein, nogmaals, voorzitter. Dank u.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik had een zevental vragen, dus iets meer dan de heer Kasmi. Ik begin even bij GroenLinks, die had een vraag gesteld, in eerste instantie, over het artikel 213a-onderzoek. Daar heeft, volgens mij, de heer Van Rij ook al

antwoord op gegeven. Uw tweede deel van de vraag was: kan ik even reflecteren op het proces van Dona Daria. Ik heb u daar natuurlijk als raad over geïnformeerd op 19 maart. Er is voor de opdracht aan Dona Daria altijd goed contact geweest met Dona Daria via de accounthouders. Ook als het gaat om de operationele, tactische en strategische overleggen liep dat ook gewoon goed. Tot januari 2025 heeft Dona Daria in geen van deze overleggen aangegeven dat ze serieuze verliezen hadden en daarmee eventueel in financiële problemen zaten. Wat er wel gebeurd is, dus vanaf begin 2024 geen signalen dat Dona Daria voorschotten op subsidies of termijnbetalingen op opdrachten te laat zou ontvangen, hetgeen is wel nagekeken, en bij nader inzien niet aan de hand bleek te zijn. Andere signalen over serieuze financiële problemen waren toen ook bij ons niet gemeld of bekend, ook niet door Dona Daria zelf. U hebt een motie aangenomen: evalueer accounthouderschap Dona Daria. Deze probeer ik een deze dagen uw kant op te sturen. Dan de opmerking van de heer Tak over gebrek aan voortgang op welzijn. Ik vind dat het juist heel goed gaat op welzijn, als ik eerlijk mag bekennen. We hebben een minimale onderbesteding op de portefeuille preventie en welzijn. Dat geeft dus aan dat al het geld wat er is ook maxima wordt uitgeven, een lagere vaststelling van subsidies verstrekt in het voorgaande jaar heeft geleid tot een terugvorderingsresultaat wat eigenlijk ieder jaar zo is. Alleen ook in dit jaar zie je dat deze echter zeer minimaal is. De onderbesteding is vervolgens gebleven binnen het begrotingsprogramma zorg, welzijn en wijkteams, waar uiteindelijk op programmaniveau geen onderbesteding was. In de voortgangsbrief welzijn staat welke resultaten zijn geboekt voor de welzijnsopdracht en hoe we de monitor, waaronder ook welzijn valt, gaan delen met de raad. Daar hebt u ook deels raad een bijdrage aan geleverd hoe daar vorm aan geven. Deze voortgangsbrief wordt voor het reces verstuurd in verband met de beschikbaarheid van cijfers van de aanbieders. Hierin worden ook de moties betrokken over doelen en hoe we daarop sturen. In de brief wordt dat toegelicht en aangegeven welke activiteiten, resultaten, prestaties, zijn afgesproken en worden uitgevoerd. We zien nu al even een situatie waarbij we zouden gaan voorstellen om volgend jaar het proces iets anders in te richten om resultaten eerder in het jaar zichtbaar te kunnen maken. Want uit de cijfers blijkt dat afspraken zijn nagekomen. Ik zag net ook een overzicht van de heer Vonk als het gaat om het behalen van een aantal doelen. Ik zag sportdeelname wegstreept en jeugdpreventie doelstelling college target jeugd preventie zou een groen vakje moeten zijn, dat geldt ook voor sportdeelname. Het was geen vraag, maar dat had te maken met uw plaatje waarbij er werd gevraagd van hoe loopt het nu met doelstellingen en targets. Dus de college targets lopen gewoon op schema. Over uw motie 'afpraak is afspraak' heb ik ook in de commissie gezegd: dat is een terecht punt, heeft te lang laten liggen. Maar ik kan u verzekeren dat deze motie inmiddels echt uw kant aan het opkomen is. Het was ook even zo omdat we goed inzichtelijk wilden maken wat voor impact dat heeft. Maar zoals u weet is dat de subsidie aan UVV in 2025 verlengd is op grond van een motie die destijds is ingediend door uw raad. Zodoende kunnen er niet echt verschuivingen te zien zijn vanwege deze partij. Het afdoeningsvoorstel zal ook uitgebreid ingaan op de stand van zaken bij Zorgzaam010.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank u wel. Goed om te horen dat er voortgang is. Het is natuurlijk niet zo dat de UVV de enige was. Er was ook een subsidie voor bijvoorbeeld Big Friends. Vorig jaar gaf u hoog op over Zorgzaam010, dat is ook de titel 'afpraak is afspraak'. Dus u had een bepaalde belofte gedaan aan deze gemeenteraad. Dus ik hoop ook, en ik zou graag ook een concept van de afdoening ontvangen zodat we in ieder geval kunnen kijken of wat u in gedachten heeft, in lijn is met wat wij verwachten, maar we verwachten wel, volgens mij had ik de Omnibusenquête in het dictum genoemd, dat u ook echt met meetbare getallen terugkomt, zodat we ook kunnen zien van is dat Zorgzaam010 niet uiteindelijk een veel duurdere oplossing en hadden we beter gewoon die vrijwilligerssubsidies overeind kunnen houden.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dat eerste, dat kan. Ik kan u het concept even laten zien en kijken of dan in uw behoefte voorzien wordt. Echter wil ik wel, daarom maak ik ook die kanttekening, de opmerking die ik toen maakte van op moment dat er full focus op Zorgzaam010 ingezet zou worden, dan zal je wellicht een verschuiving hebben gehad als UVV niet zou bestaan. Maar we hebben ervoor gekozen, door middel van een motie, om UVV voort te zetten. Dan zal je natuurlijk wel kleinere verschillen zien, want dan zijn er nog steeds gewoon twee partijen. Je ziet wel wat positieve ontwikkelingen rondom Zorgzaam010, maar dat krijgt u dan ook te zien in het afdoeningsvoorstel.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank u, voorzitter. Daar zie ik dan inderdaad naar uit. Waar ik ook vooral kritisch naar zal kijken, is of de oplossing die we nu hebben gekozen niet per saldo het kind met het badwater weggooien is geweest en we eigenlijk in een duurder systeem terecht zijn gekomen, terwijl we eigenlijk tegelijkertijd de UVV niet perspectief hebben geboden. Want ja, die hebben ook nu maar voor 1 jaar geld gekregen en dat lijkt mij voor de UVV ook niet een ideale situatie.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Waarvan akte, voorzitter. Dan de volgende vraag van de heer Tak over de middelen die zijn overgehouden binnen het programma voor opvang Oekraïners, het bedrag van 8 miljoen. In de commissie heb ik al aangegeven: dat is geoormerkt geld vanuit het rijk, realisatie van opvang voor Oekraïners. We hebben natuurlijk ook gewoon de afspraak dat als de middelen niet ingezet worden en overblijven, door efficiëntie, want het is namelijk zo dat wij gewoon een norm bedrag krijgen van het rijk per Oekraïner die we hier huisvesten. Dat hebben we kunnen doen met minder middelen, wat maakt dat we een flink bedrag hebben overgehouden van dat normbedrag en dat laten wij dan ook terugvloeien naar de algemene middelen.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, u had ook een andere keuze kunnen maken. Daarom stel ik deze vraag. Niet omdat u het bedrag direct anders had kunnen bestemmen, want het is inderdaad geoormerkt, dat klopt. Op een gegeven moment weet u: ik ga geld overhouden, dus dan kan je ook ergens anders een klein tekort eigenlijk goed maken. De reden dat ik dit vraag is: voor die 18 miljoen euro had u elders in uw portefeuille, we hadden het al over die pijnlijke bezuinigingen in uw portefeuille, had u natuurlijk uw hand kunnen opsteken, achter die collegebank, en zeggen: aan deze kant weet ik eigenlijk wel op een heel efficiënte manier invulling te geven aan dit geld. Gunnen jullie het mij om dan alsjeblieft wat meer ruimte te nemen om bijvoorbeeld die subsidies voor vrijwilligerswerk overeind te houden? Ik snap alleen niet zo goed waarom u dat niet heeft gedaan.

De heer **ACHBAR** (wethouder): In eerste instantie, het is een specifieke uitkering en we kunnen dus niet zomaar deze middelen zonder meer inzetten voor een ander doel. De afspraak die we ook binnen dit college hebben, is op het moment dat er middelen overblijven binnen je programma's, dat je dat terug laat vloeien naar de algemene middelen en dan collectief daar het gesprek over voert. Zoals u weet dat is dan het gesprek wat we over twee weken gaan voeren tijdens de voorjaarsnota, dat daar enige keuzes in zijn gemaakt over heel specifieke partijen die u ook noemt in uw bijdrage.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank u wel. Het is een heel procedureel antwoord om te zeggen dat u dus niet zelf uw hand heeft opgestoken. Kijk, er zijn afspraken en u kunt gewoon op ieder moment dat u zelf wil, als wethouder, het gesprek aangaan met uw collega's. Als ik heel eerlijk ben, klinkt dat niet als een onredelijke vraag. Het zit binnen uw eigen portefeuille. U doet de Oekraïne opvang. U haalt de doelstelling niet, maar goed, dan nog steeds, al had u wel de doelstelling gehaald, had u waarschijnlijk nog steeds heel veel geld overgehouden. U doet dat kennelijk heel goed. Dan denk ik dat het geen onredelijke vraag is aan uw collega als u zegt van: kan ik wat coulance van u krijgen? Ik vind het in die zin dus heel veelzeggend dat u dus op dat moment niet denkt: laat ik mijn uiterste best doen voor die organisaties die die noodkreet hebben gedaan vorig jaar, want die rekenen op dat moment eigenlijk wel op u, wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Niet alle partijen die die noodkreet hebben gedaan, hebben we gehoor aan gegeven. Maar zoals u weet: in de voorjaarsnota staat een partij nog genoemd. Dus er is weldegelijk een hand opgestoken. Ik opereer niet als individueel collegelid. We doen het als college in het geheel, we hebben uitdagingen als college. Natuurlijk neem je als wethouder je eigen verantwoordelijkheid, maar ik vind het te simpel om te zeggen: ik focus me op mijn eigen eilandje en ik heb nu geld en ik laat mijn collega doodbloeden omdat hij het wat moeilijker heeft op zijn begroting. Ik vind dat wij in gezamenlijkheid een goede financiële presentatie moeten neerleggen. Daar draag ik aan bij op mijn manier. En ja, ik steek mijn hand op waar nodig en zoals u kunt lezen, doen we dat zeker voor heel veel partijen in de stad, ook voor UVV.

De **VOORZITTER**: De heer Tak, afrondend.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, afrondend inderdaad. Deze wethouder heeft twee belangen te wegen. Enerzijds het belang van het proces respecteren wat u met het college heeft afgesproken. Anderzijds de noodkreet uit de stad die vorig jaar zo luid hier in dit stadhuis te horen was. U legt die noodkreet naast zich neer voor de procesafspraken van dit college, waarvan akte.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Voorzitter, toch een korte reactie daarop. Dit is 1, 2, 3 partijen die hier een noodkreet hebben laten horen. Echter hebben wij honderden partijen in de stad die we fantastisch bedienen binnen allerlei verschillende programma's. En ja, elke noodkreet moeten we serieus nemen, dat doen we ook. Alleen de realiteit geeft dus ook aan dat we niet alle partijen tevreden kunnen stellen en dus keuzes moeten maken op het moment dat het moeilijk wordt. Dat hebben we gehad. Nu is er iets meer ruimte en zie je dat er ook wat meer ruimte gecreëerd wordt als dat kan. Dan heb ik een motie van DENK als het gaat om de inzet van in gesprek gaan met welzijnsaanbieders om de openstelling van huizen van de wijk en jongerenhubs uit te breiden. Dat lijkt me een goede gedachte. Wetende dat binnen de aanbesteding er een beheerder is voor 36 uur. Dat kan natuurlijk beperkt zijn, zeker als je wil dat er een bruisend huis van de wijk is of een jongerenhub en er veel partijen zijn die op zoek zijn naar ruimte, lijkt me dit alleen maar goed om hiermee het gesprek aan te gaan met welzijnsorganisaties en dit extra stimuleren. Dus ik kan deze motie omarmen. Dan, voorzitter, een vraag van de heer Oostdijk als laatste vraag. Welke impact hebben inclusieprogramma's? We informeren u jaarlijks over de resultaten en de impact van het actieplan samenleven. Dit beleid en alle beschreven maatregelen dragen bij aan maatschappelijke bewustwording, over bijvoorbeeld discriminatie, en dialoog en samenwerking in het tegengaan van discriminatie. We realiseren ons echt wel dat de effecten met name kwalitatief van aard zijn en lastig in cijfers of indicatoren te vatten zijn, maar we hebben zeker wel feitelijke monitoringsinstrumenten, zoals het wijkprofiel, discriminatiemonitor met alle discriminatiecijfers, Omnibusenquête en we evalueren ook onze subsidieregeling samenleven structureel. Dat waren mijn vragen, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan vraag ik wethouder Zeegers of zij kan antwoorden.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Er is het een en ander gezegd en gevraagd over de woningbouw. Even in zijn algemeenheid hebben we natuurlijk gezien dat we verleden jaar een enorme spurt hebben gemaakt naar extra woningen, start bouw extra woningen, maar dat we wel een jaar daarvoor hadden waarin, en eigenlijk ook het jaar daarvoor, waarin het wat moeilijker ging vanwege bouwkosten, rentestijgingen et cetera. Dus dat is wel een dipje dat we nu echt in te halen hebben. Onze ambities zijn hoog en ons optimisme ook. We hebben voldoende vergunningen, dus als iedereen bouwt die een vergunning heeft, dan gaan we onze target ook halen. Maar dat hebben we niet altijd helemaal zelf in de hand. Tegelijkertijd stuur ik daar natuurlijk wel op. Dat was eventjes algemeen op de reactie op de bouwtargets en de vragen die daar bij verschillende partijen over zijn gesteld. Dank ook voor de complimenten die daar zijn gegeven. Dat wordt natuurlijk altijd zeer gewaardeerd en dat zal ik ook doorgeven bij de mensen die daar zo ontzettend hard aan werken binnen de ambtelijke organisatie. Ook bij de heer Dekkers van Volt, u maakt zich daar zorgen over, ook over die studentenkamers, studentenwoningen, et cetera. Daar hebben we het ook in de commissie over gehad. We hebben een planvoorraad van ongeveer 2300 studentenwoningen. Zo hebben we dat ook in ons definitieboekje opgenomen. Dus dat is hoe de rekenkamer ook kijkt. De rekenkamer telt de woningen, maar daar kunnen zowel zelfstandig als onzelfstandig in zitten, dus kamers of woningen, het is een geheel. Maar wij sturen op die 2300. Ons target is 1600 en ook dat hopen we nog te halen. Dan heb ik vragen van de VVD over wonen en scheefwonen. We zien dat het scheefwonen in Rotterdam in 2022 12 procent was. Dus u hebt inderdaad wel een punt te pakken dat daar mogelijkheden zijn om daar verbetering in aan te brengen. Daar hebt u ook een motie voor ingediend 'pak scheefwonen aan'. U zegt ook om met de prestatieafspraken daar gewoon meer afspraken te maken over die inkomensafhankelijke huurverhoging. Dat is heel goed mogelijk, dat kan ik zeker doen. Dus daarvoor oordeel raad. Dan hebben we nog DENK, de heer Soytekin. U vroeg over dat keurmerk. Dat ging over een keurmerk over goed verhuurderschap, maar ook over discriminatie. Dat wij zouden aansluiten bij keurmerk. Daar heb ik 23 april een brief over gestuurd naar de raad over hoe we daarmee omgaan. Er is een landelijk keurmerk, SCVM, Stichting Certificering voor Makelaars. Daar is ook het platform verhuurders in Rotterdam bij aangesloten. Wat wij ook zeggen tegen de verschillende, want we hebben de PPVR en nou ben ik even de naam van die andere vergeten, maar van de verhurende makelaars en het platform verhuurders van Rotterdam. Die twee platfora hebben wij ook gevraagd: promoot dit vooral bij jullie leden. Dat is ook wat zij doen. Hun inzet is dat hun leden eigenlijk allemaal aangesloten zijn bij dat keurmerk. Dat keurmerk zit op trainingen, certificering ook en er is ook tuchtrecht afgesproken. Dus de aangesloten makelaars moeten echt voldoen aan de wetgeving die er is, waaronder dus ook wetgeving om discriminatie tegen te gaan en het is ook mogelijk om binnen dat keurmerk ook een systeem van handhaving in te hebben. Dus dat staat uitgebreid omschreven in de brief die ik u op 23 april heb toegezonden. Dus daarmee hoop ik daar ook mee aan te hebben voldaan. Dan is er nog een vraag van FvD over de huisvesting van statushouders. Statushouders zijn Rotterdammers, zijn welkom in onze stad, zoals iedereen die een huis zoekt. Er is inderdaad een enorme druk op de woningmarkt. Dat geldt voor alle Rotterdammers dat heel veel mensen moeten wachten op een woning. Dus voor iedereen geldt dat daar gewoon helaas wachttijden zijn. Daarom is het ook zo belangrijk dat wij vaart maken in die woningbouw, ook sociale woningbouw, ook in het middensegment, alle segmenten eigenlijk om wijken voor iedereen te hebben. Daar zijn we hard mee aan de slag.

De **VOORZITTER**: Heel veel dank. Dan is het nu het woord aan wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik kan, bij wijze van uitzondering, volgens mij heel kort zijn. Ik heb een collegetarget: 20 Thuisplusflats en 10 nieuwbouw. Die 20 hebben we, bij die 10 nieuwbouw staan we op 9, dus het wordt heel spannend of dat cijfer

3 naar een 3,5 á 4 gaat, mijnheer Vonk, maar ik hoop het echt met mijn target iets op te plussen. Ik heb 1 concrete vraag gehad en ik had een opmerking van mevrouw Verkoelen waar ik op aansloeg, het was er maar een. Maar zij is er nu niet, dus ik weet niet of ik dan, het was een opmerking, het was geen vraag van haar. Anders had ik geweten dat ze in de kamer meekeek, maar nu is het eigenlijk meer een reactie daarop. Zij zei, ik vind het toch leuk om te zeggen, ouderen kunnen in deze stad nergens terecht. Dat vond ik echt een diskwalificatie van het huidige ouderenbeleid en ik had nu een hele opsomming wat we allemaal voor ouderen doen, maar die laat ik dan voor u achterwege, want ik zie ook dat de meeste, volgens mij, snakken naar het avondeten. Ik had 1 concrete vraag van mijnheer Biljoen genoteerd. Hij vroeg: waarom hebben we die PGB-fout, die vorig jaar in de voorjaarsnota is geslopen, niet meerjarig verwerkt? Er is vorig jaar voor gekozen om onvermijdelijke ramingsbijstellingen die meerjarig waren, alleen incidenteel nu te verwerken. Dat is een algemene afspraak geweest, dus dat gold ook voor andere zaken. In deze kwam er nog specifiek bij, er is ontzettend veel aan de hand in het PGB-veld. Er vindt een verschuiving plaats van PGB naar ZIN en ook daardoor waren ze onzeker hoe hoog dat bedrag zou zijn. We zien nu ook dat dat bedrag inmiddels is bijgesteld naar rond de 10 miljoen. Het was eigenlijk 14 miljoen, het is nu 10 miljoen en we hebben hem nu bij de huidige voorjaarsnota wel meerjarig verwerkt. Dat is eigenlijk het antwoord op de vraag die u had. Ik heb in de commissie, die wil ik hier nog 1 keer herhalen, omdat het veel over de GRJR is gegaan. Ik heb de toezegging gedaan om te onderzoeken, want u had het daar ook nog over, mijnheer Biljoen, of we de cycli beter op elkaar kunnen afstemmen, want nu is dus, doordat de GRJR later in de boeken sluit dan de gemeente Rotterdam, hebben we dus nu net deze issue over dit bedrag. Als het beter aansluit, zou dat wellicht voorkomen kunnen worden. We hebben wel te maken met wettelijke regelgeving, wat we niet zomaar kunnen veranderen. Het is aan de andere kant wel zo: Rotterdam is natuurlijk twee derde van de GRJR. Dus we hebben daar wel natuurlijk een stem in het geheel. Dus ik heb die toezegging in de commissie gedaan om mijn best daarvoor te gaan doen. Die kom ik ook na, die toezegging. Alleen ik kan nog niet beloven hier dat het ook daadwerkelijk gaat lukken. Dat was het, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan vraag ik nu wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Laat ik eerst naar mijn collegetargets gaan, maar alvorens ik daarnaartoe ga, wil ik natuurlijk de COR ongelofelijk bedanken voor hun inzet. Dat doe ik met een warm hart als oud COR-lid nog in het boekje waar u vandaag over rapporteert en waar we vandaag ook over de discussie hebben. Dus ik voel me daar toch ook een beetje medeverantwoordelijk voor, met twee petten op vandaag. Eventjes naar de collegetargets. Op schoon hebben we nog een tandje bij te zetten. Ik ben daar met een brede analyse bezig. Juist ook om niet te denken dat het met extra schoonmaak zomaar is opgelost. Daar zitten toch een aantal dynamieken in waarin ik wat meer verdieping in wil aanbrengen. Daar ben ik afgelopen weken eigenlijk al mee bezig geweest. Een van de zaken is bijvoorbeeld dat verstedelijking eigenlijk onvoldoende mee wordt gewogen in budgetverhoging, dan wel inzetverhoging. Dat doen we wel bij areaaluitbreiding, maar niet bij verstedelijking. Ik wil weten wat het effect op mijn inzet daarop is en of dat niet een soort van homeopathische verdunning is die daardoor ontstaat, waardoor we steeds meer moeten doen met steeds dezelfde mensen. Een ander effect waar ik wat breder naar aan het kijken ben, is de wijken waar veel wordt in en uit verhuisd. Ik heb veel wijken waar nou zo ongeveer een derde van de bewoners vertrekt binnen een jaar, of na een jaar. Dat betekent: in 3 jaar tijd hebben we gewoon een compleet nieuwe straat, waarin we continu ook moeten investeren in voorlichting, in hoe doe je dat nu, hoe biedt je het vuil aan, wanneer komt het grofvuil, moet je daarvoor bellen, hoe doe je dat met glas, hoe doe je dat met ...? Noem maar op alle dingen die je als nieuwe bewoner gewoon weer eventjes moet weten, want het is niet in elke stad hetzelfde. Zo ben ik er toch een beetje wat meer boven gaan hangen in plaats van maar te denken de standaard die we natuurlijk in het schoonplan al hebben. Dus een soort van meta-analyse ben ik er meer op aan het uithalen, omdat ik denk

dat alleen puur naar de inzet van schone stad kijken het toch uiteindelijk dweilen met de kraan open is. Dus ik zal dan ook kijken naar mijn collega's, op termijn, van wat kunnen zij bijdragen in het zorgen dat het hier ook schoner wordt? Want het is natuurlijk ook gedrag, dat gedrag komt ook ergens vandaan en het zit ook in: is onze inzet nou voldoende meegegroeid in de in de loop der jaren? Dus daar kom ik nog voor u op terug. Maar dat we daar een tandje bij moeten zitten en dat het dus ook echt een andere blik nodig heeft, daar ben ik het helemaal met u eens. Groen gaan we gewoon halen. Ben ik supertrots op. Mogen we als stad ook van genieten. De verkeersveiligheid gaan we op eind 2026 pas halen volgens de definitie van het rekenkamerboekje. Dat heb ik ook in de veegbrief uitgelegd, wij zijn best lang bezig geweest om een goede definitie te vinden voor verkeersveiligheid en de aanpak daarop. Mijn voorganger heeft in die tijd dat we nodig hadden om die definitie goed op orde te hebben, niet stilgezeten en zijn er echt wel verkeersonveilige plekken aangepakt, maar die voldoen niet aan het criterium. Dat heb ik in de commissie dus ook al uitgelegd. De target halen we niet, volgens het definitieboekje, maar er is daadwerkelijk wel veel gedaan aan verkeersonveilige plekken, daar heb ik een rapportage voor, dan zitten we echt dicht tegen die 30 aan van verkeersonveilige plekken die we hebben aangepakt in onze stad. Dus dat vind ik toch best een positief verhaal. Maar goed, we hebben gewoon targets die we op een bepaalde manier afrekenen en daar rapporteer ik natuurlijk wel zuiver op. Ik heb een beperkte hoeveelheid vragen. De taxi-aanpak, ruim 7000 controles, slechts 1 intrekking vergunning. Die intrekking vergunning is natuurlijk ook wel het zwaarste middel wat we hebben. Het jaar daarvoor, 2023, hadden we 7 intrekking vergunningen. Daar gaat natuurlijk ook een preventieve werking van uit. Daarom treden we ook op om het goede gedrag ook te stimuleren. U moet zich niet vergissen dat we natuurlijk ook heel veel schrijven op meer algemene overtredingen, zoals dubbel parkeren, fout parkeren et cetera. Nu kan ik dat niet zomaar uit ons systeem halen, want dat zijn verschillende feitcodes en daar kan bijvoorbeeld ook tussen zitten dat een particulier op een taxistandplaats parkeert. Dus daar heb ik geen cijfers voor. Maar u moet zich ook voorstellen dat ook veel van de overtredingen die we waarnemen, zitten meer in de hoek van fout parkeren, dubbel parkeren, dus op een verkeerde manier door de stad bewegen. We missen ook nog wel wat instrumentarium, dat heb ik ook u al laten weten, en dat gaan we dus in een nieuwe taxiverordening ook regelen. Die komt binnenkort naar uw raad. Volgens mij heb ik hem al naar uw raad gestuurd, maar dat weet ik niet helemaal zeker. Uit onze laatste evaluatie die we hebben gedaan op de taxibranche hebben we echt nog wel wat werk te verzetten, want dat gaat nog niet goed. Ook die sturen we natuurlijk naar de raad als onderlegger voor de nieuwe aanpak die we op de taxi's voorstellen. U hebt het over handhavers en ook de wijk op Zuid. Vooral op Zuid. Sterker nog: die mensen zetten we ook op Noord in omdat ze daar zo veel goed werk doen. Vooral op Zuid zetten we veel in met onze jeugdboa's, dus juist ook op de jongeren. Die inzet handhaven we ook in de prioriteringsagenda. De prioriteringsagenda, verwacht ik nu, dat is het laatste nieuws, als ik zo een beetje kijk wie er nog naar moeten kijken, dat ik 1 juli zo'n beetje richting college ga. Dan kan hij dus daarna verspreid worden. Dus dat is, zeg ik ook richting de heer Biljoen die me dat tijdens de commissie vroeg, dat is dan in ieder geval voor de behandeling van de voorjaarsnota. Dat is een beetje zoals nu de planning eruitziet, maar de laatste hand wordt eraan gelegd. En dan kunt u met mij de discussie aan of die prioritering op de juiste punten is vormgegeven. Dan heb ik nog twee moties. Even kijken of ik echt geen vragen heb gemist. De PvdA vraagt zicht op onderhoud dat blijft liggen in de wijk, ook naar aanleiding van de discussie die we in de commissie hebben gehad. Die moet ik ontraden en dat komt door het feit dat wij, het assetmanagement in onze stad, dat doen eigenlijk alle grote steden, doen eigenlijk alle organisaties, waar je te maken hebt met grote hoeveelheden assetmanagement, dat wordt op niveau van assets gedaan en niet op het niveau van een wijk of een buurt. Als u dat zou willen veranderen, dan verandert u ook de complete werkwijze van hoe wij onze assets beheren. Dat was ik eigenlijk niet van plan, want dat is niet de manier waarop wij onze organisatie hebben ingericht.

De **VOORZITTER**: De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank voor deze toelichting. Het was inderdaad ook een onderzoeksmotie, omdat we snappen dat je niet in een keer de hele organisatie verandert. Maar de vraag is: u wilt toch ook weten waar de asset staan en als u dat weet, kunt u het ook samenvatten op wijkniveau.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Die primaire behoefte om te weten waar dat staat, heb ik dus niet. Zo is het assetmanagement bij ons niet geregeld. Het assetmanagement doen wij echt op assetsniveau. Als u daar wat meer over wil weten, dan wil ik u daar best op toezeggen daar een brief over te sturen, zodat dat wat duidelijker wordt, maar via een motie dat systeem omgooien, terwijl dat eigenlijk wel een beetje de gouden standaard is van hoe je assetmanagement doet, daar zou ik geen voorstander van zijn.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): De wethouder is bezig met het beoordelen van de moties en we hebben nog een heel kleine aanpassing in de motie van D66. Dus ik wil eigenlijk deze motie vervangen met de andere motie die we hebben ingediend, zodat de wethouder meteen de juiste motie kan beoordelen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Maassen heeft de volgende aangepaste motie ingediend.

Motie 4A. Afwegingskader autoluwfonds

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 5.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat;

constaterende dat;

- het Autoluw-fonds bedoeld is om de stad daadwerkelijk autoluw te maken;
- in de praktijk het fonds breed wordt ingezet voor projecten die slechts zijdelings bijdragen aan een autoluwe stad;

overwegende dat;

- de effectiviteit van het fonds gebaat is bij duidelijke en meetbare doelstellingen;
- transparantie over de werkelijke bijdrage van projecten aan het verminderen van autoverkeer noodzakelijk is;

verzoekt het college;

- bij alle toekomstige én lopende projecten die (mede) gefinancierd worden uit het Autoluw-fonds, expliciet aan te geven welke concrete bijdrage het project levert aan het verminderen van autoverkeer;
- een afwegingskader op te stellen waarin concrete criteria staan wanneer een ingreep direct bijdraagt aan het autoluw maken van de stad, en wanneer dit niet of nauwelijks bijdraagt aan het autoluw maken van de stad;
- projecten die volgens dit afwegingskader niet of nauwelijks bijdragen aan een autoluwe stad, zoals omschreven in het coalitieakkoord, niet langer uit dit fonds te financieren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): In de snelheid kan ik niet heel veel verschil zien. Als ik naar het dictum kijk, kan ik daar prima mee leven en die kan ik omarmen.

De **VOORZITTER**: De heer Biljoen heeft nog wel een vraag.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, een vraag over die motie. Ik heb de nieuwe motie niet gezien, maar in de veegbrief staat er dat het effect, het verminderen van het autoverkeer, dat u dat de afgelopen jaren niet kwantificeerbaar heeft gemaakt. Daar vraagt deze motie wel om. Gaat u dit dan eerst doen, voordat u deze motie gaat uitvoeren?

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Deze motie zal gewoon de definitie volgen zoals ik die naar u heb toegestuurd. Hier wordt gevraagd vooral te kijken of binnen dat Autoluw-fonds de maatregelen ook daadwerkelijk leiden tot het autoluwer maken van de stad. Er wordt mij niet gevraagd dat te kwantificeren, er wordt mij vooral gevraagd om het autoluwer deel goed te onderbouwen. Daar ben ik toe bereid en dat vind ik ook een uitstekende vraag, dat de raad van mij vraagt om dat te onderbouwen. Dus daar kan ik prima mee leven.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dat is nu het woord aan wethouder Norville.

Mevrouw **NORVILLE** (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Dank ook voor de vragen. Ik had er 3 en een amendement. Ik begin met de eerste vraag van de heer Biljoen hoe het kan dat die stelselmatige vrijval van 830.000 euro jaarlijks vrijvalt? Dat kan, omdat daartoe besloten is in de voorjaarsnota van 2023 en ook mijn portefeuille moest bijdragen aan de organisatiebrede bezuiniging van 3 procent die op iedere portefeuille rust. Ik heb er dan ook begrip voor dat elke portefeuille een bijdrage moest leveren. Dat is dan ook de uitleg waarom dat zo heeft plaatsgevonden. Dan had ik een vraag van de heer Soytekin over het bereik van de IIT, 36 procent, en een vraag over het systeem de module. De module geldwijzer is inmiddels online, dus Rotterdammers kunnen zien waar zij recht op hebben en de geldwijzer wordt ook nog steeds verbeterd en aangepast en er wordt ook gekeken of er nog regelingen aan toegevoegd kunnen worden. Maar hij is online en mensen kunnen zien waar zij recht op hebben. Er was een vraag over het bereik individuele inkomenstoeslag. Daar stond dat dat 36 procent is. Ik heb daar eerder al iets over gezegd. Het bereik was tot nu toe niet goed te meten, omdat we de omvang van de doelgroep niet goed in beeld konden krijgen. Inmiddels kunnen we dat beter en blijkt dat bereik in 2024 minimaal 70 procent te zijn. Dus dat is toegenomen. Er was ook een vraag of een opmerking gemaakt over toeslagenschandaal en niet affaire. Er was toegezegd om over het schandaal te spreken en niet over de affaire. Dat ben ik met u eens, voorzitter, dat ben ik met de heer Soytekin eens. De afspraak is om het woord 'schandaal' te gebruiken en niet de 'affaire'. Ik zal er nog scherper op letten dat dat ook gebeurt en de juiste woordkeuze wordt gehanteerd. Dan heb ik een amendement om de 830.000 euro die vrijgevallen is terug te sturen naar armoedebestrijding. Ik ontraad dit amendement, omdat hiervoor een aanpassing moet plaatsvinden op de jaarrekening. Dat is reeds beantwoord door collega Van Rij en wat ook zo is, is dat het om incidentele middelen gaat. Mijn portefeuille heeft de afgelopen tijd al een aantal incidentele middelen gehad en het blijkt moeilijk om armoede incidenteel aan te passen en incidenteel aan te pakken en daar stappen in te zetten, maar dat het veelal gaat om structurele zaken. Dat hoor ik ook in de stad, mensen hebben behoefte aan duidelijkheid, aan voorspelbaarheid en ook betrouwbaarheid. Dus daar zet ik op in, ook voor de maanden dat ik hier zit. En voor het geld dat nog te besteden is, zet ik in op het versterken van netwerken, op het versterken van organisaties, op het versterken van

mensen en organisaties bij elkaar brengen. Incidenteel geld gaat mij daar weinig bij helpen. Het gaat echt om structurele zaken waar mensen mee geholpen zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, nog een klein beetje tijd en ik had nog even een vraag naar aanleiding van het ontraden van de motie van mevrouw Norville. Ik ben wel even benieuwd: staat u er inhoudelijk wel achter? Dus u zegt: dit is niet het juiste moment. Procesmatig, zegt u: nu past het niet. Maar ik ben even benieuwd: staat u er inhoudelijk wel achter en kunnen we er dus op een later moment nog op terugkomen?

Mevrouw **NORVILLE** (wethouder): Ik vind dat we dat moeten bekijken in het geheel van het college en dat ik daar niet alleen maar over ga. Ik begrijp het voorstel, maar we moeten dat in het algemene beeld meenemen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Ik kan het overdragen, maar ik heb maar 1 vraag. Zullen we het zo doen? Of wilt u heel graag voorzitten, mijnheer De Waard. Dit is uw kans. Dat is goed.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Ik had een vraag van de heer Vonk en die ging over een plan om de veiligheidsscores omhoog te krijgen voor volgend jaar. Even heel exact, want veiligheid is een heel belangrijk thema in deze stad. We hebben tijdens de commissie ook de discussie gehad over de objectieve en de subjectieve veiligheid. De heer Vonk presenteerde in zijn niet-toegelaten staatje eigenlijk dat veilig niet was gehaald. Dan moeten we, denk ik, even terug naar wat er destijds is afgesproken bij het coalitieakkoord. Dat was eigenlijk tweeledig. De gemiddelde score in 2026 moest minimaal gelijk zijn aan die van 2022, dat is 110, en dat is dus voor de hele stad. Daarbinnen moesten de 5 laagst scorende wijken, dat was Carnisse, Hillesluis, Tussendijken, Tarwewijk en Lombardije, in 2026 een stijging van 5 punten hebben. Als je dat bekijkt, zie je dat in principe die scores zijn gehaald, behalve voor de Tarwewijk, zeg ik nu. Maar, en dat is denk ik een andere discussie die de heer Vonk opriep, hij zei: de harde maatregelen die nu worden getroffen, dat werkt dus niet. Dat was een beetje te kort door de bocht. Daar wil ik toch wel even de nuance in aanbrengen, want ik zie juist dat bij de veiligheidsaanpak er echt een combinatie is tussen preventie en repressie. Ik heb het wel eens eerder geroepen, als je preventie hebt zonder repressie, dat is tandeloos en repressie zonder preventie is eindeloos. Dat is ook echt zo. Je hebt die twee allebei nodig. Daarom hebben we bijvoorbeeld ook al een programma van 10 miljoen per jaar van preventie met gezag. Dat gaat echt niet naar repressieve maatregelen, dat zijn gewoon maatregelen die gericht zijn op jongeren om te zorgen dat zij niet ook in de criminaliteit belanden. Zijn wij daar altijd succesvol? Nee, daar kunnen we echt nog heel veel stappen zetten, zeg ik ook eerlijk. Maar ik wil toch even het beeld bestrijden van wat de heer Vonk toch een beetje neerzette van alleen maar camera's, repressieve maatregelen et cetera. Het is echt een combinatie van de 2. Maar ik zie ook: we hebben hier al veel discussies gehad over, ik noem maar, wat bijvoorbeeld de situatie op De Esch. Ook dan heb je ook echt wel repressieve maatregelen nodig, want dan kom je er ook gewoon niet met preventieve maatregelen. Maar we hebben nog genoeg te doen. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even rond, want het is 18:35 en we zouden nu gelijk ook even tweede termijn kunnen doen en stemmingen. Dan zijn we in 1 keer klaar voor de dinerpauze. Het diner staat wel klaar. Dus u mag wel daarna gaan eten, daar, maar ik zou even willen polsen of u nu door wil. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik zou graag eerst willen eten met mijn fractie, zodat ik ook even de reacties van het college met hen kan bespreken en dat kan meenemen in de tweede termijn.

De **VOORZITTER**: Ik ga echt even rondkijken. Is het echt, want het is niet een enorm grote stemmingslijst, zeg ik toch ook even erbij. Kijk, als u erin persisteert, dan doen we het, maar omdat ik wat verschillende geluiden proef, zou ik toch even willen checken. Dan schors ik even 5 minuten voordat we met de tweede termijn beginnen. Dan kunt u even overleggen en dan kunnen we daarna gelijk beginnen met de tweede termijn. Ik schors de vergadering voor 5 minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**: De een heeft wat meer tijd over voor de tweede termijn dan de ander, zeg ik maar een beetje eufemistisch. Dus kijk even of u nog tijd heeft en dat u daarmee ook nog bepaalde vragen of opmerkingen heeft. Dan heropen ik de vergadering en dan gaan we weer op de volgorde van sprekers zoals in het begin. De heer Biljoen. Wilt u nog wat doen in de tweede termijn?

De heer **BILJOEN** (gl): Dank, voorzitter. We beginnen met de tweede termijn en laat me maar gewoon concluderen dat GroenLinks niet tevreden is op alle antwoorden die door het college zijn gegeven. Voorzitter, ik moet wel zeggen, wat ook de heer Coşkun heeft aangegeven, ook in het begin in andere collega's: GroenLinks geeft wel een compliment aan de organisatie, want we gaan wel echt vooruit en dat moeten we toch ook hebben gezegd. Het is niet alleen maar negativiteit, er gaan ook echt heel veel dingen goed. Maar hier als volksvertegenwoordigers zijn we wel om het college ter verantwoording te roepen en we zien ook dat een aantal dingen veel beter kunnen. Ook in de beantwoording zojuist is gebleken dat daar nog niet voldoende op wordt gereageerd. Dan heb ik het met name zeker over de reactie op het amendement A, de 'meevaller sociaal bestemmen'. Ik snap nog steeds niet waarom de wethouder op deze manier het amendement ontraadt. Maar over 2 weken gaan we kennelijk een ontzettend interessant debat hierover hebben, waar dus dit bedrag niet een hekje omheen is en waar wij dus nog alle ruimte krijgen om dit te bestemmen. Dan wat betreft armoede, en daar denk ik dat ik toch bij ga afsluiten, voorzitter. Ondanks dat de wethouder nieuw is en ondanks dat dit college haar best doet, zie ik ook met de vrijval van de armoedereserves. Het is een afspraak die dit college heeft gemaakt en daar zijn wij niet tevreden mee. Maar toch: er is sprake van onderuitputting en we zien het in Rotterdam, dat gaat gewoon niet vooruit. Daarom, voorzitter, denk ik ook dat wij daar zo meteen ook ons stemgedrag op gaan baseren wanneer we zo meteen het raadsvoorstel gaan behandelen. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan de heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr): Ik heb nog 10 minuten, maar ik denk dat ik die iedereen gewoon gun voor een fijne avondmaaltijd zo.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank u wel, voorzitter, ik zal het inderdaad kort houden. De centrale vraag was: wat doen we met de 64 miljoen die over is? Ik stel vast dat afgelopen jaar er wel hard is ingegrepen om de begroting rond te krijgen en op het moment dat er geld over is, de coalitiepartijen niet bereid zijn om opnieuw te investeren in een sociale basis van deze stad. Net als de heer Segers-Hoogendoorn hoop ik inderdaad van ganser harte dat de uitgestoken hand van de oppositie een keer wel beantwoord gaat worden. We gaan het zien over twee weken.

De **VOORZITTER**: De heer van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Sorry, voorzitter, we hebben net een uitgebreid gesprek gevoerd. We hebben duidelijk aangegeven dat wij de discussie voeren met de voorjaarsnota en de heer Tak frame het weer op een manier dat wij daar helemaal niet voor openstaan. Ik vind dat echt framing voor de Bühne, het past bij de Bühneframing van de ... U moet daar gewoon mee ophouden.

De **VOORZITTER**: Punt, want u hebt ook geen tijd meer, dus dat is nu klaar. De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Ik wil nog graag een punt van orde maken over de orde der dingen die we hier bespreken. Want in de orde der dingen nemen we vandaag een raadsbesluit over inderdaad wat we doen met de bestemming van het resultaat en pas over 2 weken wordt de voorjaarsnota besloten. De basis van de voorjaarsnota is het resultaat van 2024. Zo werkt het gewoon, dat hoeft ik de heer Van Dommelen niet uit te leggen. Dan is het een beetje kinderachtig als u keer op keer net doet alsof ik niet weet hoe het proces werkt. Dat is het formele proces, dat lopen we netjes met elkaar af. De wethouder gaf het al toe: dat is precies wat we hier vandaag doen. Dan kan mevrouw Maassen nee schudden, dat is gewoon feitelijk juist.

De **VOORZITTER**: Dank. De heer Biljoen. En heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Voorzitter, de heer Tak legt wel woorden in onze mond. Daar moet hij echt mee op ophouden. Dit populistische geluid, daar heeft niemand wat aan. Ik wil bijna zeggen: u bent de Wilders van deze raad. Maar zover wil ik dan ook weer niet gaan. Voorzitter, hij moet hier echt mee ophouden. Laten we constructief zijn. We hebben ook aangegeven: laten we dit vooral inhoudelijk bij de voorjaarsnota met elkaar gaan behandelen en niet nu.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, punt van orde.

De **VOORZITTER**: Maar nu gaan we allemaal punten van orde doen als we geen spreektijd hebben.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Laat ik duidelijk zijn, mijnheer Elbay zei zelf over liegen en alles straks en vond het respectvol. Ik vind het geen pas geven om welke naam van welke politicus dan ook te misbruiken of te gebruiken op een manier, zoals het nu gebeurt. Dat slaat nergens op, het is een insinuatie die niet kan en ik vind ook gewoon dat we dat zo niet met elkaar moeten doen.

De **VOORZITTER**: Beste lieve mensen, we gaan nu deze discussie stoppen. Laten we inderdaad met respect voor elkaars verschillen, maar niet op de persoon gewoon deze discussie voeren. Mijn conclusie is dat de verkiezingscampagne eraan komt. Mijnheer Tak, u hebt nog 7 seconden om af te ronden.

De heer **TAK** (pvda): Vorig jaar werd ik door deze fractie voor seksist uitgemaakt, nu voor Wilders. Het zegt heel veel, ik vind het werkelijk waar, voorzitter, gewoon niet normaal hoe we hier met elkaar omgaan.

De **VOORZITTER**: Nee, het is klaar. Ik geef geen woord meer, ook niet aan de heer Elbay. Zitten nu, allebei. (*Applaus.*). We hebben dit punt gemaakt. Ik heb mijn punt ook gemaakt. Afgelopen. De heer Van Dommelen heeft geen tijd meer, dus ik kan u niet meer het woord geven. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Dan wel een reactie op de heer Van Dommelen. Wel een reactie op u. U hebt zojuist de wethouder ook horen zeggen: het is technisch uitvoerbaar en dat hoeft u niet te letten om hier voor dit amendement te stemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk, u hebt nog 5 seconden.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Geeft u mij even heel kort 2 opmerkingen als afdrank. Een is dat terecht de wethouder financiën ook de naam van de heer Struijvenberg heeft genoemd. Dat is vanuit de raad ook door mij niet gebeurd en dat wil ik bij dezen dan nog even gezegd hebben, dat hem ook echt een groot compliment toekomt voor het vele werk wat er gedaan is, want er ligt gewoon een goede jaarrekening. (*Applaus.*) Dat wil ik toch even gezegd hebben. Het tweede, dat is even de afdrank van mijn eigen verhaal, ik heb inderdaad op een beetje een ludieke wijze, sorry daarvoor, in ieder geval aandacht gevraagd voor de targets en de reactie daarop van alle wethouders geeft mij in ieder geval wel het gevoel dat het buitengewoon serieus is genomen. Dat was ook mijn doel, want het is een instrument waarvan de rekenkamer heeft gezegd dit is echt een goed instrument, pas het nu eens goed toe. De reacties daarop vond ik hoopgevend. In ieder geval: men wil er echt voor gaan. Dus we gaan het zien bij het komende rapport.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. We zijn aangekomen bij, even kijken. De heer Dekkers u hebt nog heel kort de tijd. Geen tweede termijn. De heer Elbay niet. De heer Van der Velden? Nee. De heer Soytekin? Nee. Even kijken. Mevrouw Verkoelen. U hebt geen tijd.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Ik had het beloofd, ik zal het niet meer hebben over dienstreizen, maar ik heb wel een motie in te dienen, had ik u beloofd te doen. Dus bij dezen.

De **VOORZITTER**: Dat klopt. Mevrouw Verkoelen had er een aangekondigd en die gaat ze nu alsnog indienen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Juist. Naar aanleiding van de beantwoording, ga ik hem toch indienen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Herstel de Rotterdamse Zalmnorm!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 19 juni 2025, ter bespreking van Verantwoordingsdebat jaarrekening 2024;

constaterende dat;

- de raad op 9 en 11 juli 2024 met brede steun een motie aannam waarin het college werd opgedragen om bij een positief jaarrekeningresultaat voorrang te geven aan de aflossing van de RIM-lening;
- het college hier tot op heden geen uitvoering aan heeft gegeven, noch de raad tijdig en inhoudelijk heeft geïnformeerd;
- het resultaat van de jaarrekening 2024 positief is, maar desondanks geen herstel van de investeringsruimte is voorzien;

overwegende dat;

- het negeren van raadsopdrachten een ondermijning is van democratisch bestuur en het vertrouwen van inwoners in de politiek schaadt;
- het RIM-fonds van cruciaal belang is voor toekomstige investeringen in welzijn,

- woningbouw, verduurzaming en mobiliteit thema's die juist de kwetsbaarste Rotterdammers raken;
- het vasthouden aan de principes van de Rotterdamse Zalmnorm een kwestie is van fatsoenlijk financieel beleid;

verzoekt het college;

- het positieve resultaat van de jaarrekening 2024, na type 1-bestemmingen, aan te wenden voor een versnelde aflossing van de RIM-lening, inclusief de correctie van de foutief ingeboekte 9 miljoen euro;
- uiterlijk bij de eerstvolgende voortgangsrapportage van het RIM-fonds een herzien aflossingsvoorstel aan de raad voor te leggen;
- daarbij expliciet aan te geven hoe alsnog invulling wordt gegeven aan de eerdere motie van juli 2024;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk is net geweest. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Een seconde, voorzitter. Ik was niet spuit 11, maar wel de elfde spreker. Nogmaals dank ook aan de heer Struijvenberg, wil ik wel zeggen, maar ook aan de heer Lansink-Bastemeijer die een halfjaar in 2024 lid was van onze onvolprezen commissie tot onderzoek van de rekening en natuurlijk alle medewerkers die dit spektakel mogelijk hebben gemaakt.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Ik sluit af met uitspreken van de hoop die ik ook in de eerste termijn zei: ik hoop echt dat we over een paar weken de uitgestoken hand gereikt krijgen van het college van deze coalitie. Dank.

De **VOORZITTER**: De heer Oostdijk, niet meer. Dan zijn er geen vragen meer gesteld, maar er is nog wel 1 motie ingediend en die wordt nu even gekopieerd, volgens mij.

De heer **VAN RIJ** (wethouder): Ik was hierin voorziend, voorzitter. Het zal u niet ontgaan, maar ik heb al eerder aangegeven dat als u hem in zou dienen, dat is dan nu gebeurd, ik hem zal ontraden. In relatie met de eerdere keuzes die de raad heeft gemaakt, tast deze de versnelde uitvoering van aflossing de robuuste financiële positie van de gemeente Rotterdam aan. Dat is precies waarom ik hem zal ontraden. Overigens ligt een deel van uw voorstel wel klaar om te bespreken bij de voorjaarsnota 2025.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Hij wordt nu ook nog rondgedeeld. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen ook van de tweede termijn van de raad en de tweede termijn van het college. Dan is even de vraag of we meteen ook door kunnen naar het stemvenster. Ik kijk even rond, dat kan. Dan gaan we ons even klaarmaken voor het stemmen. U krijgt de laatste motie ook nog. Ik geef ons even 1 of 2 minuten om het even goed te regelen. Ik schors heel even. Blijven zitten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

6. STEMVENSTER

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het stemvenster, dus we gaan eerst nog even navraag doen of er stemverklaringen zijn uit de verschillende fracties. De heer Biljoen heeft even een vraag ten aanzien van de stemmingen en dat licht hij zelf nu even toe, een verzoek. Dat moeten wij even technisch regelen, maar hij gaat zelf even vertellen wat zijn verzoek is.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank, voorzitter. Zo meteen stemmen wij over het raadsvoorstel over jaarstukken 2024 en als u goed hebt gelezen bestaat dat besluit uit 3 punten. Wij willen graag per agendapunt dat in stemming brengen. Omdat u weet dat wij niet een heel groot voorstander zijn van de bestemmingsvoorstellen jaarrekeningen resultaat 2024 conform bijlage 3. Dus we willen graag, via u, voorzitter, vragen of dit in orde kan worden gemaakt.

De **VOORZITTER**: Ja. Dus het besluit bij 5.2 gaan we opknippen in 3 stemmingen over besluiten. Dat moeten wij technisch heel even regelen, want stond er nu nog niet in. Daar zijn wij nu mee bezig. No pressure. Dan wachten we even een paar minuutjes om dit even goed te regelen, want dit moeten we wel even goed doen. Blijft u vooral weer zitten en ik schors even voor 2, 3 minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**: We zijn zover, dus ik heropen de vergadering. Er zijn 2 pairs doorgegeven. De heer Bekker is gepaard met mevrouw Bokhoven en de heer Verweij is gepaard met de heer Van Campenhout. Nogmaals, zijn er stemverklaringen? Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Het gaat over het scheefhuren, de motie. Ik kan zeggen dat Leefbaar Rotterdam het uitknippen van de huurder echt spuugzat is en dat het nu net is alsof die kleine groep die zogenaamd te goedkoop huurt, financieel gestraft gaat worden door falend landelijk beleid en dat het nu ook net is alsof deze groep scheefhuurders schuld hebben aan de jarenlange wachtlijst op sociale huur en dat het ons nou niet helder is geworden om hoeveel scheefhuurders het gaat. We horen verschillende percentages hier, maar ook buiten ons huis. Daarom stemmen wij nu tegen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, over dezelfde motie. Ook GroenLinks stemt tegen deze motie. Dat is een motie die eigenlijk de grote groep niet gaat helpen en als de VVD echt iets aan het scheefwonen wil doen, dan moeten ze pleiten voor het verhogen van het minimumloon.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): ja. Op deze motie ben ik ook, inderdaad, tegen, maar dat heeft echt te make, ik kan het gewoon niet overzien. Het is allemaal hartstikke leuk en aardig om allerlei ideeën te bedenken via moties, maar ik weet niet wat de impact volledig is. Ik had die doorrekening willen zien, ken ik niet, dus ben ik ertegen. Bedenk het maar leuk in de voorjaarsnota. Doe daar een goed voorstel. Kunnen we er misschien iets mee doen. Past beter. Ik heb even de motie van DENK: 'meer weekend meer wijk'. Ook daar ben ik erg op tegen. Ik ben voor wat ze willen, maar niet aan de ene kant als coalitie keihard op de informele zorg gaan bezuinigen om nu te gaan zeggen: kunnen we al die vrijwilligersorganisaties, die welzijnsorganisaties en relevante partijen nu niet inzetten om

iets in het weekend te gaan doen. Dan had je ze niet weg moeten saneren. Dus daar ben ik op tegen.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Dommelen, we gaan geen debatten meer voeren. U mag een stemverklaring geven.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dan doe ik een stemverklaring bij de motie van de VVD.

De **VOORZITTER**: Dat mag ook niet. Over eigen moties mag je geen stemverklaring geven.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Maar het is toch te gek voor woorden, voorzitter, er wordt hier gewoon een debat gevoerd over een motie tijdens de stemverklaringen en ik krijg geen gelegenheid om te reageren.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Dommelen, bij een stemverklaring is het altijd een beetje, de politiek sluipt er wat in, laat ik het zo maar zeggen. Maar het is nu niet echt niet de bedoeling dat we nog een debat over gaan doen. Die tijd hebben we al uitgebreid gehad. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Een stemverklaring bij motie 3 van D66 over artikel 213a van de gemeentewet. Die motie is in mijn ogen volstrekt overbodig. Dat is alsof ze zouden oproepen dat de wethouders zich aan de wet moeten houden, want het staat al in de wet. Dat moet je gewoon doen. Het is volstrekt overbodig, maar er staat niets verkeerd in. Dus ik wil mijn 3 collega's uit de kort dan zal ik wel voorstemmen, maar het is echt volstrekt overbodig. Van wil het water naar de zee lopen? Ja, dat is gewoon zo.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dat was hem? Heel goed. Dan gaan wij eerst stemmen over de amendementen, want die hebben natuurlijk de meeste impact, dan over de moties, dan dus over het besluit waar we een onderverdeling maken in de besluiten op het verzoek onder andere van de heer Biljoen. Dan gaan we nu beginnen met amendement nummer A, meevaller ...

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Voorzitter, mag ik even 1 vraag stellen? Mis ik iets met de motie 4, kan dat? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken)* Er is geen motie 4, dat bedoel ik.

De **VOORZITTER**: Motie 4 is aangepast. Dat was de motie van D66 die mevrouw Maassen nog heeft aangepast en die is 4A geworden, dat is het afwegingskader autoluwfonds.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Oké, dan moet ik die even zoeken.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Biljoen, mag ik u verzoeken te gaan zitten, want we gaan nu echt stemmen.

5.1 Debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2024, de bevindingen van de accountant en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening.

Amendement A, 'Meevaller sociaal bestemmen'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, 50PLUS, SP, CDA, ChristenUnie, Volt, Partij voor de Dieren en Groep de Jong.

Amendement B, 'Geld bestemd voor armoedebestrijding blijft bestemd voor armoedebestrijding'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor

verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, CDA, SP, Partij voor de Dieren, PvdA, 50PLUS, GroenLinks, Volt en Groep de Jong.

Motie 1, 'Zicht op onderhoud dat blijft liggen in de wijk'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP, Groep de Jong, 50PLUS en lid Dahoe.

Motie 2, 'Pak scheefwonen aan'. De motie is met 28 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van VVD, D66 en DENK.

Motie 3, 'Onderzoek met oog voor resultaat'. De motie is met 29 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, CDA en 50PLUS.

Motie 4A, 'Afwegingskader autoluwfonds'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 3 oktober 2024, ter bespreking van agendapunt 5.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat;

constaterende dat;

- het Autoluw-fonds bedoeld is om de stad daadwerkelijk autoluw te maken;
- in de praktijk het fonds breed wordt ingezet voor projecten die slechts zijdelings bijdragen aan een autoluwe stad;

overwegende dat;

- de effectiviteit van het fonds gebaat is bij duidelijke en meetbare doelstellingen;
- transparantie over de werkelijke bijdrage van projecten aan het verminderen van autoverkeer noodzakelijk is;

verzoekt het college;

- bij alle toekomstige én lopende projecten die (mede) gefinancierd worden uit het Autoluw-fonds, expliciet aan te geven welke concrete bijdrage het project levert aan het verminderen van autoverkeer;
- een afwegingskader op te stellen waarin concrete criteria staan wanneer een ingreep direct bijdraagt aan het autoluw maken van de stad, en wanneer dit niet of nauwelijks bijdraagt aan het autoluw maken van de stad;
- projecten die volgens dit afwegingskader niet of nauwelijks bijdragen aan een autoluwe stad, zoals omschreven in het coalitieakkoord, niet langer uit dit fond te financieren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

De motie is met 31 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 5, 'Meer weekend, meer wijk - activiteiten voor iedereen'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 6, 'Tijd voor zekerheid, Rotterdam geeft haar mensen vastigheid'. De motie is met 30 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en 50PLUS.

Motie 7, 'Herstel de Rotterdamse Zaltnorm!'. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, Partij voor de Dieren en Groep de Jong.

5.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2024, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat

1, 'de Jaarstukken 2024 van de Gemeente Rotterdam met een resultaat van € 64,2 mln. positief (vóór bestemming van het resultaat) en de realisatie 2024 van baten en lasten voor en na reservering per programma vast te stellen'. Dit onderdeel is met algemene stemmen aangenomen.

2, 'baten en lasten per taakveld vast te stellen'. Dit onderdeel is met algemene stemmen aangenomen.

3, 'bestemmingsvoorstellen jaarrekeningresultaat vaststellen'. Dit onderdeel is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep de Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

5.3 Het voorstel tot vaststelling van de aanbevelingen van de commissie tot onderzoek van de rekening naar aanleiding van de jaarrekening 2024, alsmede het verlenen van decharge aan het college voor het in 2024 gevoerde financieel beheer

Raadsvoorstel, 'Voorstel tot decharge en overnemen van de aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Rekening (COR) inzake de jaarrekening 2024'. Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

7. SLUITING

De **VOORZITTER**: Dan zijn wij aan het einde gekomen van het verantwoordingsdebat. Dan dank ik u hartelijk. Ik wil u er nog op attenderen: er is gekookt, dus als u wil eten, zorg ook dat er geen verspilling plaatsvindt. Dan wens ik u allemaal een fijne avond. Ik sluit de vergadering.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	1103
Vaststelling van de agenda voor de bijzondere raadsvergadering van 19 juni 2025	1103
Mededelingen van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 23 en 24	1104
Het voorstel tot vaststelling van het wijzigingsbesluit bestemmingsplan Zomerhofkwartier	1104
Het voorstel tot vaststelling van de bestuurlijke lus bestemmingsplan Hoofdweg 480-490	1104
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg'	1105
Het voorstel tot vaststelling van het voorbereidingsbesluit Landtong Rozenburg	1105
Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze van de gemeenteraad van Rotterdam op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH)	1105
Debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2024, de bevindingen van de accountant en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening	1105
Stemvenster	1172
Sluiting	1175

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 15 en 17 juli 2025.

De griffier,

De voorzitter,

